

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Vstup do eurozóny – pro a proti

Entry into the euro area – pros and cons

Bc. Michaela Votavová

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela VOTAVOVÁ**
Osobní číslo: **K18N0042K**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Vstup do eurozóny - pro a proti**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte evropskou integraci, evropskou hospodářskou a měnovou unii.
2. Popište výhody a nevýhody zavedení eura pro firmy.
3. Formulujte dopady zavedení eura na vybraný podnik.

Rozsah grafických prací: **neuvoden**
Rozsah kvalifikační práce: **60 - 80**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **BALDWIN, Richard; WYPLOSZ, Charles.** *Ekonomie evropské integrace.* Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.
- **LACINA, Lubor.** *Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii.* Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-560-5.
- **LACINA, Lubor; ROZMAHEL, Petr a kol.** *Euro: ano/ně!* Praha: Alfa Nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-87197-26-4.
- **HELÍSEK, Vojtěch a kol.** *Euro v ČR z pohledu ekonomů.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978 80 7380 182 3.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Vendula Tesařová, Ph.D.**
Katedra ekonomie a kvantitativních metod

Datum zadání diplomové práce: **23. října 2018**
Termín odevzdání diplomové práce: **23. dubna 2019**

Doc. Ing. Michaela Křečková, Ph.D.
děkanku

Ing. Pačína Hejduková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Vstup do eurozóny – pro a proti“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího diplomové práce
za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 7. 5 2020

.....

podpis autora/autorky

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomáhali nebo se jakkoli jinak podíleli na vypracování této diplomové práce. Poděkovat bych chtěla především Ing. Vendule Tesařové, Ph.D. za konzultace, užitečné rady a náměty a především její odborné vedení při zpracovávání této práce.

Dále bych chtěla poděkovat společnostem STRABAG Rail a.s. a STRABAG BRVZ s.r.o. za poskytnutí veškerých podkladů potřebných pro zpracování praktické části diplomové práce. Zároveň bych chtěla poděkovat pracovníkům obou společností za jejich ochotu při zodpovídání mých otázek při zpracovávání této práce. Jmenovitě bych chtěla poděkovat především ekonomickému řediteli společnosti STRABAG Rail a.s. Ing. Luboši Tomáškoví za jeho odborné konzultace.

Obsah

Úvod	11
1 Evropská integrace	12
1.1 Historie	13
1.1.1 Období před 2. světovou válkou	13
1.1.2 Období po 2. světové válce do současnosti	15
1.2 Současnost	19
1.2.1 Evropská unie	19
1.2.2 Rada Evropy	21
1.2.3 Schengenský prostor	22
1.2.4 Středoevropská zóna volného obchodu (CEFTA)	22
1.2.5 Evropské sdružení volného obchodu (EFTA)	23
1.2.6 Evropský hospodářský prostor (EEA)	23
1.2.7 Evropská kosmická agentura (ESA)	23
1.3 Budoucnost	24
2 Evropská hospodářská a měnová unie	27
2.1 Vývoj Evropské a měnové unie	27
2.2 Dluhová krize eurozóny	30
2.3 Instituce Evropské hospodářské a měnové unie	31
2.3.1 Evropský systém centrálních bank	31
2.3.2 Evropská centrální banka	31
2.3.3 Rada ve složení pro hospodářské a finanční věci (Ecofin)	33
2.3.4 Euroskupina	33
2.3.5 Hospodářský a měnový výbor	33
3 Plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií	35

3.1	Maastrichtská smlouva	35
3.2	Maastrichtská konvergenční kritéria	36
3.3	Plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou	38
3.3.1	Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií	39
3.3.2	Vyhodnocení stupně ekonomické sladěnosti	44
3.4	Shrnutí vyhodnocení	46
4	Výhody a nevýhody zavedení eura pro podniky	48
4.1	Výhody	48
4.1.1	Odstranění kurzového rizika	48
4.1.2	Snížené transakční náklady	49
4.1.3	Snížené úrokové sazby	50
4.1.4	Další možné výhody	50
4.2	Nevýhody	50
4.2.1	Náklady na zavedení eura	50
4.2.2	Další možné nevýhody	51
5	Dopady zavedení eura na vybraný podnik	52
5.1	Představení společnosti STRABAG Rail a.s.	52
5.1.1	Základní údaje	52
5.1.2	Historie	53
5.1.3	Předmět podnikání	54
5.1.4	Stručná charakteristika podniku	55
5.2	Analýza pozitivních dopadů	57
5.2.1	Kurzové rozdíly	57
5.2.2	Zajištění vůči kurzovému riziku	62
5.2.3	Transakční náklady	66

5.2.4	Změna úrokových sazeb	67
5.2.5	Další výhody	67
5.3	Analýza negativních dopadů	70
5.3.1	Úprava programů	70
5.3.2	Úprava ceníků	74
5.3.3	Další negativní skutečnosti	76
5.4	Shrnutí všech dopadů	79
	Závěr	85
	Seznam použitých zdrojů	87
	Seznam tabulek	93
	Seznam obrázků	94
	Seznam příloh.....	95
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Cílem této diplomové práce je identifikace a zhodnocení dopadů zavedení eura na území České republiky na vybraný podnik. Česká republika se již několik let snaží o splnění všech kritérií, která by jí vstup do eurozóny umožnila. Samotný vstup ovlivní nejen chod české ekonomiky jako celku, ale dotkne se také obyvatel a podnikatelských subjektů. V rámci diplomové práce byl proto vybrán jeden z podnikatelských subjektů, u kterého bude provedeno detailní zhodnocení pozitivních i negativních dopadů na tento konkrétní subjekt.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to část teoretickou a praktickou. Protože eurozóna je vyústěním evropských integračních procesů, je v první části práce charakterizována evropská integrace včetně motivů k ní a následně její vývoj od doby středověku včetně predikce vývoje budoucího. Zároveň je provedena specifikace nejvýznamnějších institucí současné doby, které jsou také vyústěním integračních procesů, a jejich významu na území Evropy. V další kapitole je podrobněji popsán nejvyšší stupeň ekonomické integrace, kterým je hospodářská a měnová unie. Právě myšlenka měnové unie totiž dala vzniknout samotné eurozóně, a proto je uveden také její vývoj od vzniku první měnové instituce po současnost. Blíže specifikovány jsou opět současné instituce, které se měnové unie týkají. Jak již bylo zmíněno, vstup do eurozóny je podmíněn splněním určitých kritérií. Specifikace jednotlivých kritérií a zhodnocení stupně jejich plnění je tak další součástí teoretické části práce. V poslední kapitole teoretické části je provedeno zhodnocení možných pozitivních i negativních dopadů vstupu České republiky do eurozóny na ekonomické subjekty jako celek.

V praktické části práce bude provedeno podrobné popsání možných vlivů na konkrétní podnik. Pro tento účel diplomové práce byla vybrána stavební společnost STRABAG Rail a.s. Provedena bude nejprve identifikace pozitivních dopadů napříč všemi oblastmi společnosti včetně jejich alespoň přibližného vyčíslení v peněžních částkách. Následně bude obdobným způsobem provedena identifikace negativních dopadů. V závěru této části je pak provedeno shrnutí všech důležitých dopadů.

Součástí závěru práce bude celkové zhodnocení dopadů vstupu České republiky do eurozóny na společnost STRABAG Rail a.s.

1 Evropská integrace

Evropská integrace je dlouhodobý a soustavný proces s myšlenkou zajištění míru a hospodářské prosperity pro všechny země. Snahy o evropskou integraci probíhaly již od středověku, ale ta nejdůležitější část se udála po 2. světové válce.

Lacina, König, Ostrřížek, Přenosil a Strejček (2016, s. 8–11) uvádějí hned několik motivů evropské integrace:

- Překonání destruktivních sil nacionalismu,
- ochrana před strachem z vlivu Sovětského svazu,
- způsob, jak zpacifikovat Německo, a umožnění jeho opětovného začlenění do mezinárodních vztahů,
- způsob, jak vzdorovat převaze USA nad západní Evropou,
- ekonomický růst, prosperita a politická stabilita jako v USA,
- způsob hledání vlivu a bezpečnosti relativně malých západoevropských států v nestabilním světě,
- sociální politika,
- ochrana životního prostředí.

Jak členské země centralizují pravomoci, dosahují také určitých stupňů integrace, které jsou rozděleny do několika úrovní:

- 1) Zóna volného obchodu – jsou odstraněny překážky mezi členskými zeměmi, ale každá z nich si určuje vlastní přístup k ostatním (nečlenským) zemím.
- 2) Celní unie – členské státy zvolí stejný přístup k nečlenským státům a provozují vůči nim společnou obchodní politiku prostřednictvím jednotného celního sazebníku.
- 3) Společný trh – dochází k uvolněnějšímu pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu mezi členskými státy, ovšem stále existují bariéry (státní hranice, normy, předpisy). Následným mezistupněm mezi společným trhem a hospodářskou a měnovou unií je vnitřní trh, kde jsou tyto bariéry odstraněny a dochází k volnému pohybu všech zmíněných výrobních faktorů.
- 4) Hospodářská a měnová unie – členské státy provozují společnou hospodářskou politiku a měny jednotlivých států jsou nahrazeny jednotnou měnou pro všechny státy.

- 5) Politická unie – hospodářská a měnová unie je doplněna politickými institucemi, jež převezmou plnou odpovědnost za fungování celé unie.

1.1 Historie

1.1.1 Období před 2. světovou válkou

Snahy o evropskou integraci je možné datovat již od středověku. Prvním iniciátorem, který nechtěl sjednotit území pouze za účelem moci, byl Karel Veliký, císař Svaté říše římské, v roce 800. Ten usiloval o znovuvytvoření Římské říše na území dnešních států Francie, Švýcarsko, západní Německo, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. Nejspíš není náhodou, že se v podstatě jedná o zakládající členy současných Evropských společenství, pouze místo Švýcarska v nich figuruje Itálie. Karlovi Velikému se podařilo zavést na celém území jednotnou měnu. Po jeho smrti došlo v důsledku nástupnických sporů jeho synů k rozpadu této říše. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 1)

V následujících stoletích přišlo s myšlenkou jednotné Evropy několik dalších mužů. Např. Pierre Dubois, francouzský právník a diplomat, se snažil o vytvoření tzv. Křesťanské republiky. Hlavní myšlenkou bylo zajištění míru na evropském kontinentu skrze křesťanské principy. Křesťanskou republiku mělo vést shromáždění evropských vládařů a spory mezi zeměmi měl rozhodovat soudní dvůr společně s papežem jakožto soudcem poslední instance. O pár let později s podobnou myšlenkou přišel Dante Alighieri, dle jehož názoru bylo možné zabránit válkám vytvořením evropských institucí, které by neměly křesťanský základ. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 2)

O první impuls ohledně jednotné Evropy z českého území se zasloužil Jiří z Poděbrad v roce 1462. Ten navrhoval vytvoření evropské konfederace, která měla čelit v té době postupujícím Turkům. Konfederace měla mít také své orgány jako shromáždění s předsednickou rotací, výbor stálých zástupců rozhodující systémem kvalifikované většiny, radu králů a knížat a v neposlední řadě soudní dvůr. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 2)

Následovaly další iniciativy např. od Maximilena de Béthunea, francouzského vévody ze Sully, v podobě „velkého projektu“ s úmyslem překreslení hranic zajišťujících rovnováhu sil v Evropě, Williama Penna, který navrhl založení Evropského parlamentu

fungujícího na principu tříčtvrtinové kvalifikované většiny, načež ekonomická síla jednotlivých států odpovídala počtu jejich zástupců v parlamentu. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 2) Následovala jména jako Abbé de Saint-Pierre, Jean-Jacques Rousseau nebo Immanuel Kant. Osudnou se tato myšlenka stala Jeanu Jeurésu, na kterého byl spáchán těsně před vypuknutím 1. světové války atentát kvůli jeho nabádání Evropanů proti nacionalismu. (König, Lacina, Přenosil, 2006, s. 15)

K ukončení 1. světové války došlo na základě Versailleské smlouvy. Díky ní sice došlo k novému uspořádání Evropy, avšak měla za následek velkou nevoli Němců, vzepětí nacionalismu a vygradovala až k vyhlášení 2. světové války. Tři roky po ukončení 1. světové války došlo k dohodě mezi Belgií a Lucemburskem, a tak vznikla Belgicko-lucemburská ekonomická unie (BLEU). V rámci BLEU došlo nejen k pevnému navázání měn, ale také ke vzniku společné centrální banky a společnému zahraničnímu obchodu. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 3)

Základním stavebním kamenem pro novodobou integraci byla kniha Pan-Evropa, kterou vydal v roce 1923 Richard hrabě Coudenhove-Kalergi a dal tím vzniknout Panevropské unii – nestraničské hnutí za sjednocení Evropy, která zároveň měla zajistit vytvoření politické unie. Coudenhove-Kalergi ve své knize kooperoval s teorií vzniku pěti světových velmocí: USA, Japonsko + Čína, Sovětský svaz, Pan-Evropa včetně kolonií v Africe a jižní Asii, a zemí dnešního Commonwealthu. Zároveň měla být kniha podnětem k vytvoření evropské unie prostřednictvím čtyřstupňového procesu. Na základě této teorie byl vytvořen „Návrh Panevropského paktu“ s konkrétním nástinem federalistického uspořádání Evropy. Přišel ovšem v nesprávnou chvíli a nedostalo se mu potřebné podpory. Panevropská unie ovšem fungovala nadále, a to i v průběhu 2. světové války. (Lacina, König, Ostřížek, Přenosil a Strejček, n.d., s. 3–4)

Velká hospodářská krize, která zasáhla celý svět, vzestup fašismu a komunismu a v neposlední řadě také druhá světová válka způsobily, že v meziválečném období nemohla hnutí prosazující myšlenku sjednocené Evropy získat další podporu. V letech 1933 až 1936 došlo ve většině zbývajících demokratických zemí ke změně režimu na diktaturu, v Řecku a Španělsku propukly občanské války.

Během 2. světové války přišly o život desítky milionů vojáků i civilistů. Právě tato událost byla silným argumentem pro vytvoření silného společenství, které by zaručilo

mír mezi evropskými zeměmi. Ještě před koncem války se na spojenecké dohody Belgie, Nizozemsko a Lucembursko a vytvořily mezi sebou celní unii Benelux.

1.1.2 Období po 2. světové válce do současnosti

Po skončení druhé světové války čelila Evropa tíživé ekonomické situaci a nátlaku komunistů, z čehož měly obavu také Spojené státy americké. Proto tehdejší ministr zahraničí George Marshall přišel s návrhem finanční pomoci pro všechny evropské země „západně od Uralu“, kterou se ne všechny země rozhodly využít. Za účelem plnění Marshallova plánu vznikla v roce 1948 Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci (OEEC), kterou tvořilo 13 zemí. Díky vzniku OEEC docházelo nejen k rozdělování financí od USA mezi jednotlivé členy, ale především se zredukovaly bariéry obchodu mezi těmito zeměmi. Bezprostředně po vzniku OEEC byla založena také Evropská platební unie (EPU), která se zasloužila o zlepšení vnitřního evropského platebního systému. V další letech začaly USA tlačit OEEC do větší liberalizace obchodu. Argumentem bylo i to, že zvyšování stupňů integrace přinášelo hospodářský růst. (Baldwin & Wyplosz, 2013, s. 32–34). V roce 1949 vznikla ještě jedna organizace, která je dodnes velmi významná, je jí Rada Evropy. O její vznik se zasloužil především Winston Churchill. Zakládajícími státy byly Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Švédsko a Velká Británie. (Potter, P. B., 1949) V období studené války založily socialistické státy východní Evropy Radu vzájemné hospodářské pomoci (RVHP), která se orientovala na centrálně plánovanou ekonomiku, a původně měla spíše politický než hospodářský význam. I když RVHP měla při založení členy pouze z Evropy, postupně se k ní přidaly i některé země z dalších kontinentů a nabrala tak narozdíl od OEEC celosvětový význam. Dohodu o vytvoření RVHP v roce 1949 podepsaly Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Sovětský svaz socialistických republik (SSSR). Ještě tentýž rok se připojila Albánie, která ale byla pod vlivem Číny a po jejím nátlaku byla nucena v roce 1961 z RVHP vystoupit. Následně se připojily NDR (1950), Mongolsko (1962), Kuba (1972) a Vietnam (1978). Kromě spolupráce mezi členskými státy, spolupracovala RVHP také s několika nesocialistickými nebo rozvojovými zeměmi. Stejně tak jako ostatní organizace i RVHP měla své řídicí orgány a cíle a zásady, kterými se musely členské země řídit. (Fojtíková, 2009, s. 67) Přestože RVHP byla založena na principu

kolektivního rozhodování, největší vliv měl SSSR díky svému hospodářskému potenciálu i politické moci.

V roce 1950 vydal francouzský ministr zahraničí Robert Schuman prohlášení, ve kterém vyzval evropské země k vytvoření organizace, která by dohlížela na odvětví uhlí a oceli. Hlavními iniciátory byly Francie a Spolková republika Německo (SRN). (Kolektiv autorů, 2015, s. 11–12) K této myšlence se přiklonily ještě Belgie, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko a došlo tak k založení instituce Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) nazývané též jako „Šestka“. (Evropská unie, n.d.a) Cílem této organizace nebyla pouze snaha o ekonomický růst členských zemí na základě spolupráce, ale také kontrola této části průmyslu SRN kvůli převládajícím obavám z dalšího válečného konfliktu. Určitým symbolem padesátých let se stala tzv. studená válka mezi východem a západem a tím pádem i mezi režimy (kapitalismus a socialismus). Stejná šestice států, jež stála u vzniku ESUO, se následně v roce 1957 podpisem Římských smluv zasloužila o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom). (Evropský parlament, n.d.) Obě Římské smlouvy byly vyústěním kompromisů mezi zakládajícími zeměmi. Hlavním politickým účelem založení Euratomu byla kontrola jaderného programu SRN, o kterou nejvíce usilovala Francie. Ostatními funkcemi byla harmonizace a koordinace mírového výzkumu jaderné energie všech členů bez omezení vývoje jejich vlastních národních programů. Oproti tomu EHS si stanovilo jako hlavní cíle vytvoření společného trhu a celní unie mezi členskými státy. Cíl byl splněn nakonec pouze pro oblast zemědělství. Především Británie si na základě svých zkušeností (volný obchod mezi zeměmi Commonwealthu) byla vědoma výhod volného obchodu ve všech oblastech. V rámci nově vzniklé organizace mělo mezi členskými zeměmi dojít k postupnému odstranění cel, dovozních kvót a jiných ochranných opatření. Vzhledem k tomu, že zemědělskými produkty se již zabývalo EHS, tato organizace se měla zaměřit na průmyslové zboží. Úmluva o Evropském sdružení volného obchodu byla nakonec podepsána v lednu 1960 sedmi členskými státy (Rakousko, Dánsko, Norsko, Portugalsko, Švédsko, Švýcarsko a Spojené království). (International Business Publications, Inc., 2015, s. 38)

V roce 1965 se předsedové Evropské komise (orgán EHS), Vysokého úřadu (orgán ESUO) a Euratom rozhodli projednat široce uznávaný problém ohledně existence tří různých organizací s podobnými orgány a zaměřením, což vedlo ke zdvojování úkolů a plýtvání se zdroji. Smlouva o fúzi byla podepsána 8. dubna 1965 jako Bruselská

smlouva šesti států a vznikla jednotná organizace s názvem Evropská společenství (ES). (Schön-Quinlivan, 2011, s. 24–25)

70. léta měla být především ve znamení dokončení budování společného trhu, prohloubení integrace ve smyslu fungování celní unie, společných politik a rozšíření ES. Poslední ze zmíněných cílů byl naplněn v lednu 1973, když se ES rozšířila o tři členské země, a to Británii, Irsko a Dánsko. Zájem o vstup projevil také Norsko, ale jeho členství v ES bylo odmítnuto v norském referendu. V říjnu téhož roku (1973) zapříčinila arabsko-izraelská válka energetickou krizi a hospodářské problémy v Evropě. Prosinec 1974 se nesl ve znamení summitu ES v Paříži, kde se rozhodlo o vytvoření Evropské rady, jako náhrady dosavadních neformálních setkání na nejvyšší úrovni. (Plechanovová, n.d.a) Evropský parlament začal zvyšovat svůj vliv v záležitostech ES a od roku 1979 si mohli občané poprvé zvolit své členy sami. (Evropská unie, n.d.b)

V průběhu 80. let došlo k rozšíření ES o 3 členy. Jako první se v roce 1981 připojilo Řecko a 5 let po Řecku se připojily Španělsko a Portugalsko. Celkově se 80. léta nesla ve znamení poměrně významných událostí. V červnu 1985 se země Beneluxu dohodly společně s Německem a Francií na vytvoření tzv. Schengenského prostoru, který umožnil překročení hranic bez pasové kontroly. Roku 1986 došlo k podpisu Jednotného evropského aktu, prostřednictvím kterého se členské země zavázaly k plnění šestiletého plánu zaměřeného na řešení problémů s volným tokem obchodu přes hranice ES, a vznikl tak jednotný trh. (Plechanovová, n.d.b) Významnou politickou událostí byl pád Berlínské zdi 9. listopadu 1989, díky tomu o necelý rok později došlo po téměř 30 letech ke znovusjednocení Německa. (Evropská unie, n.d.c) Koncem 80. let došlo k politickému převratu i v ostatních zemích střední, východní a jižní Evropy (tehdejší východní blok), kdy se státy začaly odvracet od centrálně plánované ekonomiky k tržně plánované. RVHP tak byla nucena svou činnost ukončit. K oficiálnímu zániku došlo 28. června 1991 po velké iniciativě ze strany Československé vlády. (Pacner, 2018, s. 610)

Na konci roku 1990 se v Římě započaly hned dvě mezinárodní konference za účelem revize zakládající smlouvy. Účelem první konference byla snaha dohodnout se na fungování měnové a hospodářské unie všech členů. Druhá konference byla vlivem událostí v posledních letech zaměřena na politická témata jako zahraniční politika, justice nebo vnitřní bezpečnost. Nově opravený smluvní rámec byl pak podepsán

v únoru 1992 jako Smlouva o Evropské unii (nebo také Maastrichtská smlouva podle místa, kde k jejímu podpisu došlo) a v platnost vstoupila v listopadu 1993 (detailnější informace o této smlouvě jsou v kapitole 4). Již od 1. ledna 1993 bylo dosaženo jednoho z hlavních cílů, když došlo k zavedení jednotného trhu, a tedy také k zavedení volného pohybu zboží, osob a kapitálu. (Evropská unie, n.d.d) Následně v červnu 1997 byla podepsána Amsterodamská smlouva, jež navázala na Maastrichtskou smlouvu a přinesla tyto změny (Kolektiv autorů, 2015, s. 22–23):

- Změnu systému v obsazování Komise,
- upravení velikosti kvót pro hlasování v Radě EU pro případy tzv. váženého hlasování,
- počet poslanců v Evropském parlamentu nepřesáhne 700 a
- Evropská rada může poukázat na stát, jež hrubě porušuje základní zásady EU.

13. prosince 1997 byla zahájena přístupová jednání s dalšími deseti státy, které projevíly zájem o vstup do EU. Od 1. ledna 1999 se v jedenácti zemích zavedla jednotná měna euro pro obchodní a finanční transakce (více v kapitole 3). Došlo také k rozšíření Schengenského prostoru, a to v roce 1995, kdy se ke stávajícím členům přidaly Portugalsko a Španělsko. (Evropská unie, n.d.d)

V rámci své bezpečnostní a zahraniční politiky zahájila EU v březnu 2003 mírové operace na Balkáně (v Makedonii a Bosně a Hercegovině). K největšímu rozšíření EU od jejího prvopočátku došlo o rok později, konkrétně 1. května 2004. Tehdy vstoupilo do EU hned deset zemí. Členskými státy se staly Litva, Lotyšsko, Estonsko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Kypr, Malta, Slovensko a především Česká republika. Tím došlo k definitivnímu ukončení tehdejšího rozdělení na východní socialistický blok a západní kapitalistický blok. (Evropská unie, n.d.e) V říjnu téhož roku podepsaly všechny členské země Smlouvu o Ústavě pro Evropu. Ta měla nahradit všechny stávající smlouvy EU, a celý systém tak zjednodušit. Proces její ratifikace ale nebyl úspěšný a došlo k vyčkávání až do roku 2007, kdy se do předsednictví dostalo Německo. To navrhlo Reformní smlouvu (Lisabonskou smlouvu), která sice převzala většinu původní Smlouvy o Ústavě pro Evropu, ale nenahradila stávající smlouvy, jak bylo primárním účelem, nýbrž se do nich zapracovala. Cílem Lisabonské smlouvy byla především reforma institucí EU a zároveň jejího fungování. Téhož roku došlo k připojení dalších zemí bývalého východního bloku, Rumunska a Bulharska. Lisabonská smlouva nakonec

vstoupila v platnost 1. prosince 2009. (Kolektiv autorů, 2015, s. 31) Evropská unie se nevyhýbala ani otázkám ekologie, a proto v únoru 2005 vstoupil v platnost Kjótský protokol k omezení globálního oteplování a snížení emisí skleníkových plynů. (Evropská unie, n.d.e) Na podzim roku 2008 propukla ve světě rozsáhlá finanční krize, jež byla vyústěním hypoteční krize v USA, a přiměla tak EU více spolupracovat v otázkách ekonomie.

V následujícím desetiletí, počínaje rokem 2010, došlo k mnoha událostem, které poměrně významně ovlivnily fungování EU. Příčin bylo hned několik. První z nich byla již zmíněná celosvětová hospodářská krize. Ta samozřejmě postupně zasáhla všechny země EU, ale nejvíce se dotkla Řecka. Zároveň vznikla tzv. bankovní unie za účelem zajištění větší bezpečnosti a spolehlivosti bank. V roce 2012 byla EU udělena Nobelova cena míru. Téhož roku začala fungovat Evropská občanská iniciativa, která umožňuje občanům EU navrhnout nový právní předpis přímo Evropské komisi. Následující rok došlo zatím k poslednímu rozšíření EU o Chorvatsko a počet členských zemí se ustálil na čísle 28 (až do roku 2020). Došlo k zákazu prodeje kosmetických výrobků testovaných na zvířatech. EU se také výraznou měrou podílela na potlačení epidemie eboly v západní Africe, schválila investiční plán pro vytvoření mnoha nových pracovních míst a snížila limity škodlivých emisí. Nastaly ovšem i negativní události, ať už to byla ruská anexe Krymu, která vedla ke stanovení nové bezpečnostní politiky, nebo růstu náboženského extremismu, který vede k nestabilitě, válkám a teroristickým útokům. Kvůli těmto aspektům začalo mnoho lidí opouštět země, v nichž války propukly, a začali se hromadně přesouvat do Evropy. EU tak musela začít řešit nejen otázku uprchlíků, ale stala se také terčem teroristických útoků.

1.2 Současnost

1.2.1 Evropská unie

Evropská unie se v současné době skládá z 27 členských států (k 31. 1. 2020 opustilo Evropskou unii Spojené království Velké Británie a Severního Irska). Členy nadále zůstávají Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko. (Evropská unie, n.d.f) Evropská unie se postupně

připravuje na nejvyšší stupeň integrace, politickou unii. Již nyní má EU svou vlajku a hymnu. Dalším jejím symbolem je motto, které v češtině zní “jednotná v rozmanitosti”. (Evropská unie, n.d.g)

Pro dosahování společných zájmů předaly členské státy některé ze svých pravomocí “vyšší moci” a vytvořily tím tak několik orgánů, které se podílejí na rozhodování na úrovni EU. Evropská unie (n.d.h) uvádí v rámci jejího fungování následující orgány, jejich funkce a složení:

- Evropský parlament

Evropský parlament má dva hlavní úkoly, kterými je příprava legislativy a její schvalování. Kromě toho Parlament vykonává tři hlavní funkce a to legislativní, dozorčí a rozpočtovou. Poslanci jsou do parlamentu voleni přímo občany státu a jejich počet z každého z nich úměrně odpovídá počtu obyvatel toho daného státu, přičemž minimální počet poslanců je 6 a maximální 96. Celkový počet pak nesmí překročit 705 (704 poslanců + 1 předseda parlamentu).

- Evropská rada

Evropská rada určuje směr společné zahraniční a bezpečnostní politiky, rozhoduje o politických prioritách a celkovém směřování EU. Neschvaluje právní předpisy, zabývá se nejsložitějšími a nejcitlivějšími otázkami, které nejde vyřešit na nižších úrovních mezivládní spolupráce. Navrhuje a uvádí do funkce kandidáty do jiných orgánů EU. Evropská rada je složena z předsedy Evropské rady, předsedy Evropské komise a z hlav států nebo předsedů vlád všech členských zemí.

- Rada Evropské unie

Její úkolem je tlumočení názorů členských států Evropské unie, schvalování právních předpisů EU a koordinace politiky EU. Skládá se z ministrů vlád členských států EU podle politické oblasti, která se má zrovna projednávat, tzn. její složení není vždy stejné.

- Evropská komise

Úkolem Evropské komise je navrhování a vymáhání dodržování schválených právních předpisů, přidělování finančních prostředků z rozpočtu EU, provádění politiky a prezentace Evropské unie v zahraničí. Evropská komise se skládá z 26 komisařů a 1 předsedy (z každé členské země je jeden zástupce).

Důležitými orgány EU jsou také Účetní dvůr, jehož úkolem je dohlížení na financování činnosti EU, a Soudní dvůr Evropské unie, který byl založen za účelem dohlížení na dodržování evropského práva. Existuje také řada dalších institucí a subjektů, které pro EU vykonávají specializované funkce. Jsou jimi Evropská centrální banka (ECB), Evropská služba pro vnější činnost, Evropský hospodářský a sociální výbor, Evropský výbor regionů, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond, Evropský veřejný ochránce práv, Evropský inspektor ochrany údajů, Úřad pro publikace, Evropský úřad pro výběr personálu, Evropská správní škola a další specializované agentury a decentralizované orgány plnící řadu technických, výzkumných a řídicích úkolů.

Evropská unie (n.d.g)

Evropská unie se zabývá otázkami z nepřeberného množství oblastí - společná migrační a azylová politika, vytvoření bezpečnostní unie, vytvoření hospodářské a měnové unie, podnikání a průmysl, jednotný trh, jednotný digitální trh, zaměstnanost a sociální věci, vzdělávání a odborná příprava, výzkum a inovace, regionální politika, doprava, zemědělství a rozvoj venkova, námořní záležitosti a rybolov, klima, životní prostředí, energetika, zahraniční věci a bezpečnostní politika, rozšíření EU, stabilizace regionu z politického, ekonomického a bezpečnostního hlediska, obchod, mezinárodní spolupráce a rozvoj, humanitní pomoc a civilní ochrana, spravedlnost a základní práva, veřejné zdraví, bezpečnost potravin, ochrana práv spotřebitelů, bankovní a finanční služby, hospodářská soutěž, daně, clo, kultura a média, příležitosti ve vzdělávání a na trhu práce pro mládež, sport a předcházení podvodům. (Evropská unie, 2018)

1.2.2 Rada Evropy

Dle Statutu Rady Evropy převzatého ze sdělení č. 123/1995 Sb. je jejím cílem dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany uskutečňování ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadňování jejich hospodářského a společenského rozvoje. Rada Evropy mimo jiné hájí svobodu projevu a sdělovacích prostředků,

svobodu shromažďování, rovnost a ochranu menšin. Zahájila kampaně týkající se otázek, jako jsou ochrana dětí, online nenávistné projevy nebo práva Romů. Dále Rada Evropy pomáhá členským státům bojovat proti korupci a terorismu a provádět nezbytné soudní reformy. V neposlední řadě prosazuje lidská práva prostřednictvím mezinárodních úmluv. (Council of Europe, n.d.a)

Sdělení č. 123/1995 Sb. uvádí dva orgány (Výbor ministrů a Poradní shromáždění), jimž pomáhá Sekretariát Rady Evropy. Výbor ministrů je rozhodovacím orgánem Rady Evropy. Je složen z ministrů zahraničních věcí nebo diplomatických zástupců každého členského státu. Výbor ministrů rozhoduje o politice Rady Evropy a schvaluje její rozpočet i program činnosti. Oproti tomu Poradní shromáždění se skládá z 324 členů. Jeho úkolem je volba generálního tajemníka, komisaře pro lidská práva a soudců Evropského soudu pro lidská práva. Dále poskytuje demokratické fórum pro debatu a sleduje volby.

Do struktury Rady Evropy patří také Kongres místních a regionálních orgánů, Evropský soud pro lidská práva, Komisař pro lidská práva a Konference mezinárodních a nevládních organizací. (Council of Europe, n.d.b)

1.2.3 Schengenský prostor

Jak již bylo zmíněno, Schengenský prostor je organizací několika států, které mezi sebou zrušily hraniční kontrolu. Všechny členské státy ale musí plnit i určité podmínky jako např. kontrolu vnějších hranic Evropské unie. Stejně tak musí uplatňovat stejná pravidla, co se týká kontroly nejen pozemního, ale i námořního a vzdušného prostoru. (Machotková, n.d.)

Součástí Schengenského prostoru je 22 zemí Evropské unie (Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko) a 4 státy mimo Evropskou unii, které jsou členy Evropského sdružení volného obchodu (Island, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko). (Schengen visa info, 2020)

1.2.4 Středoevropská zóna volného obchodu (CEFTA)

Středoevropská zóna volného obchodu vznikla v roce 1992 v Krakově. Zakládajícími státy tehdy byly Česká republika, Slovensko, Maďarsko a Polsko. V následujících

letech se připojily Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko. Všechny tyto státy ovšem postupně zónu opustily, když se staly členy Evropské unie. (Euroskop, n.d.)

V roce 2005 došlo v Záhřebu ke změnám stávajících kritérií, aby byl umožněn vstup Bosně a Hercegovině, Srbsku, Černé Hoře a Moldavsku. Stávající kritéria zní:

- Uchazečský stát musí být členem Světové obchodní organizace (WTO) nebo je zavázán k respektování všech jejích předpisů.
- Uchazečský stát musí mít uzavřenou jakoukoli asociační smlouvu s Evropskou unií.
- Uchazečský stát musí být ve Sdružení volného obchodu s členy CEFTA (Kulhavá, 2014).

Současnými členy CEFTA jsou Makedonie, Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Moldavsko a Srbsko. (Euroskop, n.d.)

1.2.5 Evropské sdružení volného obchodu (EFTA)

Evropské sdružení volného obchodu je mezinárodní organizace zřízená za účelem podpory volného obchodu a hospodářské integrace ve prospěch svých čtyř členských států (Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska) a ve prospěch svých obchodních partnerů po celém světě. EFTA bylo založeno v roce 1960 Stockholmskou smlouvou. Od počátku 90. let se aktivně věnuje obchodním vztahům se třetími zeměmi v Evropě i mimo ni. (EFTA, n.d.a)

1.2.6 Evropský hospodářský prostor (EEA)

Evropský hospodářský prostor spojuje členské státy Evropské unie a státy EFTA do jednotného vnitřního trhu. Dohoda o EEA zaručuje všem stejná práva. Jsou v ní zahrnuty právní předpisy EU týkající se volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu pro všech třicet zemí. Mimo to jsou v dohodě zahrnuty další důležité oblasti spolupráce jako je výzkum a vývoj, vzdělání, sociální politika, životní prostředí, ochrana spotřebitele, cestovní ruch a kultura. (EFTA, n.d.b)

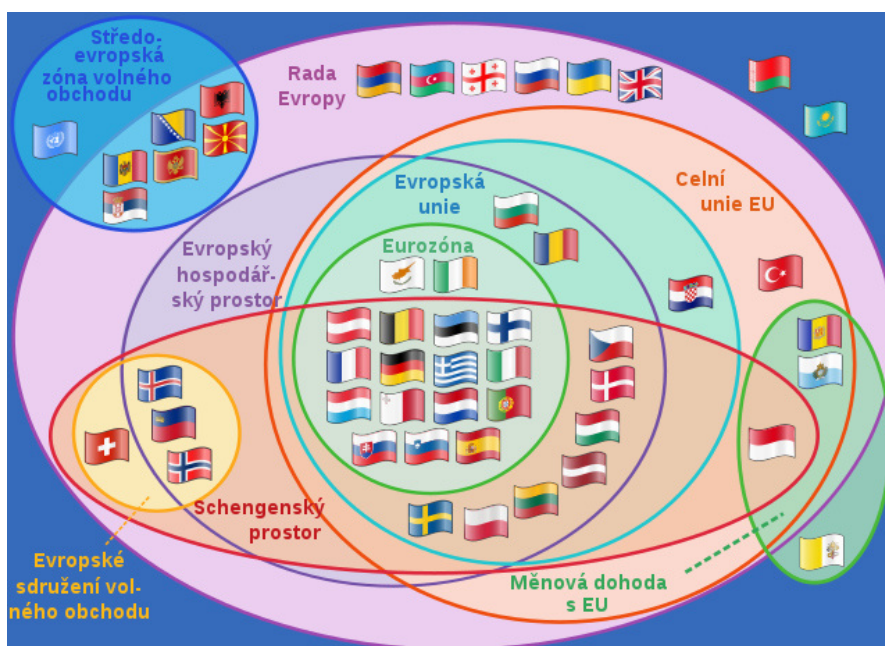
1.2.7 Evropská kosmická agentura (ESA)

Evropská kosmická agentura byla založena v roce 1975 a věnuje se zkoumání a využívání vesmíru ve prospěch lidstva. Na spolupráci se podílí 22 členských zemí,

kteří společně posouvají hranice vědy a techniky, a podporují tak hospodářský růst v Evropě. (European Space Agency, 2019) Plnohodnotnými členy jsou Rakousko, Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Velká Británie. Existují i další státy, které s ESA uzavřely spolupráci, a nejsou to pouze Evropské státy. Patří mezi ně např. Slovinsko, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Malta, Lotyšsko, Litva, Slovensko, ale také Kanada. (European Space Agency, n.d.)

V následujícím obrázku je pro lepší představu znázorněno propojení všech výše zmíněných organizací kromě ESA.

Obr. 1 : Propojení mezinárodních organizací

Zdroj: Hogweard. (2020). Dostupné z https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Supranational_European_Bodies- cs.svg

1.3 Budoucnost

Budoucí směřování Evropské unie je zatím poměrně nejisté. V roce 2020 by měla EU primárně vyřešit tři problémy, které budou klíčové pro tzv. nový začátek pro Evropu. Prvním z nich je uzavření dohody ohledně obchodování se Spojeným královstvím po brexitu. Další obchodní dohodu je potřeba vyřešit také s USA. Do této dohody by nově

mělo být zahrnuto zemědělství. Měla by být uzavřena do konce října nebo začátkem listopadu tohoto roku (2020). Poslední věcí, která se bude tento rok (2020) primárně projednávat, je víceletý finanční rámec. Ten by měl být připravený do dubna 2020, kdy má Komise předložit návrh rozpočtu pro příští rok. V průběhu těchto jednání tak EU otestuje svoji soudržnost a schopnost dosáhnout kompromisu. V posledních letech totiž EU musí bojovat s vnitřní rozpolceností. Pokud některé z těchto jednání nebude úspěšné, mohla by EU přijít o zdroje nutné k plnění cílů pro další roky a může být negativním způsobem ovlivněna evropská ekonomika. (Valero, 2020)

Právě problém s vnitřní rozpolceností donutil EU zamyslet se a výsledkem je příslibení Konference o budoucnosti Evropy, která by měla obnovit důvěru občanů v EU a posílení demokracie. Její začátek byl stanoven na 9. května 2020 (ČTK, 2020), trvat bude minimálně 2 roky a dle europoslanců by měla přinést reformu stávajících smluv. Dle dostupných zdrojů má také Evropská komise v plánu do tohoto procesu daleko více zapojit občany členských zemí, nevládní organizace, národní parlamenty i regionální úřady. Konkrétní podoba Konference zatím není známá, nicméně měla by se vést ve dvou rovinách. První rovinou by měly být současné problémy (např. dodržování demokratických hodnot, sociálně spravedlivá ekonomika, migrace nebo boj proti klimatickým změnám), druhou rovinou by pak mělo být fungování institucí EU (u těch se ovšem nepředpokládají nějaké větší změny). (EURACTIV.cz & ČTK, 2020)

Podle názoru Břicháčka (n.d.) by se měla Evropa zabývat trochu jinými oblastmi, než na jaké se má soustředit nadcházející konference. Tou hlavní oblastí, kterou by se měla EU zabývat, je podle něj populace, respektive její složení. Dle jeho názoru by měl být průměrný počet dětí na matku 2 - 3, aby se tak zajistilo pokračování rodu jako perspektiva zajištění ve stáří i jako příspěvek pro zachování životní úrovně i národa jako takového. Dalšími oblastmi, kterými by se měla EU zabývat, je podle něj obnova kolektivní identity a osobního nasazení, znovunastolení dřívějších mravních a kulturních zásad nebo reforma evropského sociálního modelu, který je až moc "štědrý".

Dle Bílé knihy o budoucnosti Evropy (Evropská komise, 2017) si je EU problémem s populací a sounáležitostí s EU vědoma. Konkrétní řešení ovšem nepřináší. Bílá kniha zveřejněná v březnu 2017 s výhledem do roku 2025 sice přináší celkem pět scénářů pro EU, ale všechny jsou pouze ilustrativní. S největší pravděpodobností totiž dojde k propojení hned několika z nich.

Obavu o další fungování Evropské integrace projeví také Juzová, výzkumná pracovnice Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, a Faktor (2019), projektový manažer Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, poté, co bylo rozhodnuto o odložení vstupních jednání s Makedonií a Albánií. Dle jejich názoru udělala především Makedonie velký pokrok, který se nesetkal s kladným ohlasem. To by mohlo podle nich zapříčinit nárůst nacionalismu, a dokonce odklonu od usilování o vstup do EU. Hrozí podle nich také reálná šance, že by se tyto dvě země mohly připojit k Rusku, Číně nebo Turecku, což by mohlo do budoucna znamenat pro EU problém. Juzová a Faktor zároveň doufají, že se situace změní během předsednictví Chorvatska a dojde k obnovení přístupových jednání.

Kadlecová (2006) uvádí tři možné modely budoucí Evropy:

1) Vícerychlostní Evropa

Model vícerychlostní Evropy předpokládá, že všechny členské země si stanoví společný cíl, kterého ale budou dosahovat postupně. Hlavním faktorem je tedy čas.

2) Variabilní geometrie

Variabilní geometrie oproti vícerychlostní Evropě předpokládá rozdíl v prostoru. To znamená, že jednotlivé země dosahují jiných stupňů vzájemné integrace a vytvářejí různé koalice a celky. Některé z nich nebudou nikdy schopny dosáhnout stejného stupně integrace jako jiné.

3) Integrace à la carte

U tohoto modelu je definován pouze úzký okruh společných pravidel, které musí členské země dodržovat. V ostatních oblastech se mohou realizovat podle vlastního uvážení, tzn. že si mohou vybrat jakých oblastí integrace se zúčastní a jakých ne.

2 Evropská hospodářská a měnová unie

2.1 Vývoj Evropské a měnové unie

První evropská instituce zabývající se penězi byla Evropská platební unie, která společně s OEEC dohlížela na přerozdělování financí z Marshallova plánu. Ještě před podpisem Římských smluv byla vytvořena Evropská měnová dohoda, z níž vyplynulo vytvoření Evropského fondu a Mnohostranného systému pro vypořádání. Tyto instituce měly pomoci členským státům čelit problémům s platební bilancí a usnadnit jim vypořádání transakcí s ostatními členy.

Podpisem Římských smluv v roce 1957 vzniklo Evropské hospodářské společenství, které se soustředilo převážně na oblast hospodářství. Důvodem bylo to, že v tehdejší době byla financím přikládána mnohem větší váha a mělo se tak za to, že by se měl finanční systém sjednotit nejen na úrovni kontinentů, ale celosvětově. Proto již dříve vznikly (v roce 1944) tzv. brettonwoodské instituce – Mezinárodní měnový fond (IMF) a Světová banka. (Dědek, 2008, s. 1–2) Celý brettonwoodský systém byl založen na systému pevných směnných kurzů a byl zároveň vyšším stupněm Zlatého standardu, který fungoval od počátku do konce první světové války a jehož principem je navázání jednotlivých měn na zlato. (Rothbard, 2001, s. 88–90) V brettonwoodském systému byl na zlato navázán pouze americký dolar a všechny ostatní měny byly navázány právě na americký dolar.

Počínající nestabilita mezinárodního systému a potřeba chránit evropské měny před výkyvy amerického dolaru měly za následek další iniciativu v potřebě měnové integrace na evropském území. Na zasedání Evropské rady v Haagu v prosinci 1969 byla pověřena skupina expertů v čele s Pierrem Wernerem, aby vyhotovila plán směřující k hospodářské a měnové unii. (Dědek, 2008, s. 18) Výsledkem byla Wernerova zpráva zveřejněná v roce 1970. V ní byl stanoven třífázový proces k dosažení hospodářské a měnové unie v horizontu deseti let. V první fázi mělo dojít ke snížení flukтуаčních měnových rozpětí v Evropě, stanovení obecných hlavních směrů hospodářské politiky na úrovni Společenství, koordinace fiskální politiky a změny Římských smluv. Druhá fáze měla být zaměřena na integraci finančního trhu, odstranění kapitálových omezení eliminujících kolísání směnných kurzů a krátkodobá koordinace hospodářské a fiskální politiky. V závěrečné třetí fázi mělo dojít ke stanovení fixních směnných kurzů,

sbližování hospodářské politiky a systému centrálních bank na úrovni Společenství. Dalším důležitým aspektem byl předpoklad založení politické unie. (Chang, 2016, s. 10) Celý proces byl založen na předpokladu stability směnného kurzu k americkému dolaru, což se stalo mylným předpokladem, protože USA v srpnu 1971 pozastavily směnitelnost dolaru, a došlo tak k ukončení brettenwoodského systému. Tím pádem nebyl Wernerův plán realizován, ale myšlenky v něm uvedené byly klíčové pro pozdější vývoj měnové integrace. (European Parliament, 2015, s. 3)

Na konci dubna 1972 uzavřeli guvernéři centrálních bank EHS v Basileji dohodu. Ta dala vzniknout mechanismu s názvem Had v tunelu. Tento mechanismus umožňoval, aby měny členských států kolísaly (jako had) v úzkém intervalu vůči dolaru (tunel). Zároveň by centrální banky za předpokladu, že evropské měny zůstanou ve flukтуаčním rozpětí 2,25 %, mohly tyto měny nakupovat a prodávat. Mechanismus selhal o rok později v důsledku ropné krize. (European Parliament, 2015, s. 3)

V roce 1977 předložil nový návrh měnové unie tehdejší předseda Evropské komise. Po menších úpravách ho podpořili francouzský prezident a německý kancléř a v březnu 1979 byl spuštěn jako Evropský měnový systém (EMS). (European Parliament, 2015, s. 3) U založení bylo osm států: Belgie, Dánsko, Francie, Německo, Irsko, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko. (Chang, 2016, s. 12) Evropský měnový systém tvořily tři vzájemně provázané prvky (Lacina a kol., 2007, s. 202–203):

- 1) Evropská měnová jednotka (ECU) – byla košem měn všech členských zemí a měla pouze bezhotovostní podobu. Plnila funkci rezervní měny ve Společenství a sloužila jako nástroj transakcí uvnitř celého EMS.
- 2) Mechanismus směnných kurzů (ERM) – byl stěžejní pro fungování celého EMS a fungoval na základě paritní mřížky a indikátorů divergence. Dle Dědka (2008) se paritní mřížkou nazývá uspořádání centrálních parit zvolené sady měn do podoby dvourozměrné tabulky. Indikátory divergence pak sloužily jako pomůcka pro varování před kritickým vychylováním kurzu.
- 3) Úvěrové mechanismy – sloužily ke krytí nákladů vzniklých devizovými intervencemi. Umožňovaly tak poskytnutí úvěrů (krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých) za různých podmínek.

Počátky fungování EMS ale nepřinesly očekávané výsledky. Zlom nastal až v roce 1983, kdy se ve Francii dostali k moci liberálové ze socialistické strany a francouzská

vláda se začala řídit politikou tzv. francouzské pevnosti. To znamená, že jejich měnová politika úzce následovala německou politiku, která se stále více orientovala na trh. Díky závazku k dodržování pravidel EMS začaly Francie a další země náchylné k inflaci svou inflaci a úrokové sazby snižovat. (European Parliament, 2015, s. 3) O dva roky později byl přijat program jednotného trhu, jehož potenciál nebylo možné naplnit v případě přetrvávajících vysokých transakčních nákladů spojených s převodem měn a nejistoty z kolísání směnných kurzů. Rok po svém vzniku Výbor pro studium hospodářské a měnové unie (1989) předložil Delorovu zprávu s návrhem přísnějších opatření pro vytvoření HMU ve třech etapách. Následně byla svolána mezivládní konference, aby se členové dohodli na provedení změn Smlouvy za účelem realizace HMU. Výsledkem této konference byla Smlouva o Evropské unii včetně zakotvení všech tří etap realizace HMU. Ty byly stanoveny následovně:

- 1) Etapa 1 – volný pohyb kapitálu mezi členskými státy;
- 2) Etapa 2 – posílení spolupráce národních centrálních bank (CB) členských států a konvergence jejich hospodářských politik;
- 3) Etapa 3 – realizace společné měnové politiky pod vedením Evropské centrální banky a postupné zavedení jednotné měny (eura) pro členské státy.

První etapa byla zrealizovaná v období od 1. července 1990 do 31. prosince 1993. Během druhé etapy trvající od 1. ledna 1994 do 31. prosince 1998 proběhla institucionalizace měnových politik a vznikl tak Evropský měnový institut. Ten měl za úkol posílit spolupráci mezi národními CB a přípravné kroky k zavedení eura. Od 1. ledna 1999 probíhá finální třetí etapa, v rámci které musejí všechny členské státy EU euro přijmout. (Rakić & Verbeken, 2020) V současné době je z 27 členů EU zároveň členy eurozóny 19 z nich (Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko). Jediným státem, který má vyjednanou výjimku je Dánsko. Výjimka mu uděluje právo nevstoupit do eurozóny. Na vlastní žádost může být Dánsku tato výjimka zrušena, a pokud splní podmínky, bude mu vstup umožněn. (European Commission, n.d.)

Poslední uzavřenou dohodou ohledně HMU je tzv. Zpráva pěti předsedů (oficiální název je Dokončení evropské hospodářské a měnové unie) z roku 2015. Zpráva obsahuje výhled a nová opatření eurozóny na dalších 10 let, tedy do roku 2025, za účelem dovršení třetí etapy. (Dědek, 2015)

2.2 Dluhová krize eurozóny

Dluhová krize eurozóny propukla v roce 2009. Tehdy poprvé ostatním členským zemím eurozóny došlo, že Řecko není schopné splácet svůj dluh. V roce 2011 dokonce Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj označila dluhovou krizi eurozóny jako největší hrozbu na světě. Ke zhoršení situace došlo o rok později, kdy se začalo jevit nesplácení dluhů reálné u více zemí (Portugalsko, Itálie, Irsko, Španělsko). I když Evropská centrální banka a Mezinárodní měnový fond začaly těmto zemím pomáhat, životaschopnost eura začala být zpochybňována.

Amadeo (2019) uvádí celkem tři příčiny vzniku krize:

- 1) Nebyly stanoveny žádné sankce při nedodržení stanovené hranice dluhu vůči HDP.
- 2) Země eurozóny těží z moci eura – jejich úrokové sazby jsou na nízké úrovni a objem investičního kapitálu se zvyšuje.
- 3) Tím že byla úsporná opatření příliš restriktivní, způsobila zpomalení hospodářského růstu.

S návrhem řešení přišla v roce 2012 německá kancléřka Angela Merkelová. Na základě zkušeností s integrací východního Německa navrhla sedmibodový plán úsporných opatření.

Navržená opatření a krize jako taková měly několik důsledků. Prvním bylo, že některé země mimo eurozónu se obávaly, že bude v EU používán dvojitý metr v případě, že by bylo zemím eurozóny umožněno uzavírat preferenční smlouvy a vyloučit z obchodu země nacházející se mimo ni. Proto tyto země uzavřely s Merkelovou dohodu, která toto vylučovala. Druhým důsledkem je potřeba dohody mezi zeměmi eurozóny na omezení výdajů, které by ale mohly způsobit zpomalení hospodářského růstu. V poslední řadě je možnost využití nové formy financování v podobě dluhopisů nazvaných eurobondy, se kterými by se mělo obchodovat na sekundárních trzích.

Úsporná opatření jsou sice z krátkodobého hlediska nežádoucí, ale z dlouhodobého hlediska nevyhnutelná. Zároveň EU ujistila věřitele, že bude plně stát za dluhy svých členů a hodlá dostát svým závazkům, což jí zároveň umožnilo jednat jako integrovanější jednotka. (Amadeo, 2019)

2.3 Instituce Evropské hospodářské a měnové unie

Instituce mají za úkol zprostředkovávat dosahování cílů stanovených HMU. Jak již bylo zmíněno, HMU je realizována v etapách, během nichž docházelo také k vývoji jejích institucí. V první fázi k založení žádné instituce nedošlo. Ve druhé fázi byly založeny Evropský měnový institut a Měnový výbor. Obě tyto instituce ovšem byly ve třetí etapě nahrazeny novými institucemi. Evropský měnový institut nahradila Evropská centrální banka, která je zároveň stěžejní institucí celé HMU. Měnový výbor byl nahrazen Hospodářským a finančním výborem. V průběhu třetí etapy, která je v současné době realizována, vznikly také další instituce jako Evropský systém centrálních bank, Rada ve složení pro hospodářské a finanční věci (Ecofin) nebo Euroskupina.

2.3.1 Evropský systém centrálních bank

Evropský systém centrálních bank (ESCB) je dvouúrovňovým systémem. První a zároveň nejvyšší úrovní je Evropská centrální banka (ECB), druhou úroveň pak tvoří národní centrální banky. Z faktického hlediska se dá říci, že ESCB pouze zastřešuje tyto dvě úrovně. Nedisponuje totiž vlastním zázemím, nemá právní subjektivitu ani orgány, ale řídí ho ECB. (Sychra, 2009, s. 140)

Hlavním cílem ESCB je udržování cenové stability zemí EU. Jeho základními úkoly je např. definování a realizace měnové politiky Společenství, provádění devizových operací, držení a spravování devizových rezerv členských států a podpora plynulého fungování platebních styků. (Sychra, 2009, s. 141)

Aby mohly být tyto cíle plněny, vydává ECB nařízení, rozhodnutí, doporučení a stanoviska. Dalšími dokumenty, které ECB musí vydávat, je Zpráva o činnosti ESCB (minimálně každé 3 měsíce) a výroční zpráva o měnové politice za předchozí rok (jednou za rok). (Sychra, 2009, s. 141)

2.3.2 Evropská centrální banka

Evropská centrální banka se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem je vrcholným orgánem měnové unie. Jak již bylo zmíněno, jejím hlavním úkolem je udržování cenové stability, a plnění úkolů ESCB. Cenová stabilita je zároveň jedním z principů, na kterých ECB funguje. (Sychra, 2009, s. 141) Tím druhým je nezávislost, a to rovnou ve čtyřech rovinách (Dědek, 2014a):

- 1) Institucionální nezávislost – ECB jedná nezávisle na ostatních institucích a orgánech EU i jednotlivých členských státech.
- 2) Personální nezávislost – při jmenování a odvolávání členů Výkonné rady ECB a vrcholných orgánů národních centrálních bank nebere ohled na politické tlaky.
- 3) Instrumentální nezávislost – pro provádění účinné měnové politiky je ECB oprávněna používat jakékoli tržní nástroje.
- 4) Finanční nezávislost – ECB disponuje vlastním rozpočtem, nezávislým na EU.

V rámci organizační struktury se ECB skládá ze tří orgánů (Děděk, 2014b):

- Rada guvernérů

Rada guvernérů ve složení členů Výkonné rady a guvernérů národních centrálních bank zemí eurozóny je nejvyšším orgánem ECB. To ji opravňuje k přijímání obecných zásad a činění rozhodnutí nezbytných pro plnění úkolů ESCB. Zároveň také určuje měnovou politiku Unie (výši základních úrokových sazeb a vytváření měnových rezerv Eurosystemu) a ustanovuje pokyny, které jsou nevyhnutelné pro její provádění.

- Výkonná rada

Vrcholným představitelem Výkonné rady je prezident ECB. Tato osoba je zároveň předsednickou osobou všem řídicím orgánům ECB a při rovnosti hlasů při hlasování má rozhodující hlas. Stejně tak vystupuje v Evropském parlamentu, účastní se jednání rady EU souvisejících s Eurosystemem a zastupuje ECB na mezinárodních akcích. Dalšími členy jsou jeden viceprezident a čtyři členové rady.

Mezi úkoly Výkonné rady patří příprava zasedání Rady guvernérů, provádění politiky v eurozóně včetně delegace nezbytných pokynů národním centrálním bankám členů eurozóny, řízení běžné činnosti ECB a vykonávání dalších pravomocí, které jí jsou Radou guvernérů svěřeny.

- Generální rada

Generální rada je brána spíše jako prozatímní orgán, než všechny země EU přistoupí k eurozóně. Proto je také složena z guvernérů centrálních bank všech členských zemí EU (ne pouze eurozóny), viceprezidenta ECB a prezidenta ECB. Generální rada zajišťuje shromažďování statistických informací, sestavování výroční zprávy ECB,

stanovuje pravidla potřebná pro standardizaci účtování a vykazování operací národních centrálních bank, připravuje podklady pro stanovení směnných kurzů dánské měny (země s výjimkou pro zavedení eura) a dohlíží na fungování ERM2. Zároveň také přijímá pracovní řád pro zaměstnance ECB a opatření související se stanovením klíče pro upisování základního kapitálu ECB.

2.3.3 Rada ve složení pro hospodářské a finanční věci (Ecofin)

Ecofin je nevýznamnější formací Rady Evropské unie. Jejími členy jsou ministři financí a hospodářství všech zemí EU, Evropská komise, ECB a někdy také Evropská investiční banka. (oddělení 5301, 2005)

Na Ecofin byla převedena odpovědnost především v oblastech hospodářské politiky, daní, finančních trhů, pohybu kapitálu i hospodářských vztahů se třetími zeměmi. Mimo jiné připravuje roční rozpočet EU a zabývá se praktickými a právními aspekty eura. (Evropská rada & Rada Evropské unie, 2020)

2.3.4 Euroskupina

Euroskupina je neformálním orgánem, který sdružuje ministry financí členských států eurozóny, kteří řeší záležitosti týkající se eura. V čele Euroskupiny je její předseda.

Hlavním úkolem Euroskupiny je zajištění úzké koordinace hospodářských politik v rámci členských států eurozóny. Dalším úkolem je odpovědnost za přípravu schůzek Evropského summitu a za jejich následná opatření. Cílem pak je především podpora podmínek pro silnější hospodářský růst. (Evropská rada & Rada Evropské unie, n.d.)

2.3.5 Hospodářský a měnový výbor

Hospodářský a měnový výbor není institucí HMU v plném slova smyslu. Tento výbor působí jako poradní orgán a je zároveň nejdůležitějším z podpůrných orgánů díky své provázanosti s ostatními orgány HMU. Je složen ze zástupců Komise, ECB a expertů z ministerstva financí a centrálních bank každého členského státu.

Jeho hlavní úlohou je koordinace politik členských států v oblasti jednotného trhu. Dále se zabývá hospodářskou a finanční situací jednotlivých členů Společenství a pravidelně podává informace o jejich stavu Radě a Komisi. Každoročně také vyhodnocuje informace ohledně pohybu kapitálu a volnosti plateb členských zemí. Nejdůležitější

funkcí Hospodářského a měnového výboru je ovšem příprava zasedání, plnění poradních a přípravných úkolů Ecofinu. (Sychra, 2009, s. 172)

3 Plnění Maastrichtských konvergenčních kritérií

3.1 Maastrichtská smlouva

Maastrichtská smlouva (nebo též Smlouva o Evropské unii) byla podepsána 7. února 1992 v Maastrichtu po více než ročním jednání, jehož cílem bylo vytvoření jednotného smluvního rámce pro hospodářskou a měnovou unii členských států tehdejšího společenství. Pro její uvedení v platnost musela ještě projít smlouva ratifikací v jednotlivých zemích. Hlavní problém nastal v Dánsku, proto byl vytvořen protokol o zvláštním postavení Dánska v některých aspektech smlouvy. V platnost proto byla Maastrichtská smlouva uvedena až 1. listopadu 1993. (Kolektiv autorů, 2015, s. 21–22)

Smlouva má pět hlavních cílů (Kolektiv autorů, 2015, s. 24):

- 1) Posílení demokratické legitimacy institucí,
- 2) zefektivnění fungování institucí,
- 3) založení hospodářské a měnové unie,
- 4) rozvíjení sociálního rozměru Společenství,
- 5) zavedení společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Struktura Smlouvy (Kolektiv autorů, 2015, s. 24):

Úvod

Hlava I – společná ustanovení věnovaná Společenství, společné vnější politice a soudní spolupráci

Hlava II – ustanovení, kterými se mění Smlouva o Evropském hospodářském společenství (EHS)

Hlava III – ustanovení měnící Smlouvu o Evropském společenství uhlí a oceli (ESUO)

Hlava IV – ustanovení měnící Smlouvu o Evropském společenství pro atomovou energii (Euratom)

Hlava V – společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP)

Hlava VI – spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (SVV)

Hlava VII – závěrečná ustanovení

Zároveň je Smlouva založena na třech pilířích (Kolektiv autorů, 2015, s. 24–25):

- 1) Evropská společenství,
- 2) společná zahraniční a bezpečnostní politika,
- 3) policejní a soudní spolupráce v trestních věcech.

Na základě uzavření Smlouvy došlo také k posílení úlohy Evropského parlamentu a funkční období Komise se prodloužilo ze čtyř na pět let, čímž bylo dosaženo sjednocení délky funkčního období s Evropským parlamentem. Dále došlo k rozšíření využití hlasování kvalifikovanou většinou v Radě, na většinu rozhodnutí přijímaných postupem spolurozhodování a na všechna rozhodnutí přijímaná postupem spolupráce. Zároveň byl ustanoven Výbor regionů za účelem uznání významu regionálního rozměru. V neposlední řadě zavádí politiky Společenství v šesti nových oblastech (Kolektiv autorů, 2015, s. 25):

- Transevropské sítě,
- průmyslová politika,
- ochrana spotřebitele,
- vzdělání a odborná příprava,
- mládež,
- kultura.

3.2 Maastrichtská konvergenční kritéria

Stěžejním bodem pro tuto práci je stanovení podmínek pro vstup do eurozóny. Tyto podmínky, tzv. Maastrichtská kritéria, posuzují, jak je uchazečská země připravená na integraci do Hospodářské a měnové unie bez toho, aniž by vstup dané země způsobil její nestabilitu nebo nestabilitu celé eurozóny. K dodržování těchto kritérií jsou ale zavázány země i po jejich přijetí.

Hodnocení těchto kritérií je prováděno v Konvergenční zprávě, která je vydávána Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou. Provádí se jednou za dva roky nebo na žádost uchazečské země (členské země s výjimkou při uskutečňování hospodářské a měnové unie). Pro přijetí do eurozóny musí být v danou chvíli splněna všechna čtyři ekonomická kritéria, kterými jsou:

- Kritérium cenové stability,
- kritérium dlouhodobých úrokových sazeb,
- kritérium kurzové stability,
- kritérium udržitelnosti veřejných financí.

Vedle ekonomických kritérií se u žadatelské země hodnotí také slučitelnost národní legislativy s tou Evropské unie v oblastech souvisejících se zajištěním funkcí

Eurosystemu, tzv. stupeň ekonomické sladění. Největší důraz se klade na respektování nezávislosti centrální banky dané země ve všech hlediscích.

Dle Smlouvy o fungování EU (Evropská unie, 2016) jsou konvergenční kritéria definována v článku 140 takto:

- dosažení vysokého stupně cenové stability patrného z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků,
- dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 126 odst. 6,
- dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvací vůči euru,
- stálost konvergence dosažené členským státem, na který se vztahuje výjimka, a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.

Tento článek je dále blíže specifikován v protokolu č. 13 o kritériích konvergence.

Konkrétní kritéria potom zní takto (Evropa, 2006):

- kritérium cenové stability

Míra inflace nesmí překročit o více než 1,5procentního bodu míru inflace tří členských států s nejlepšími výsledky.

- kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

Kritérium je splněno v případě, kdy výnosy ze státních dluhopisů s průměrnou zbytkovou splatností 10 let nepřesáhnou o více než 2procentní body průměr z takových dluhopisů tří zemí EU, které měly nejlepší výsledky v oblasti cenové stability.

- kritérium kurzové stability

Po dobu alespoň dvou let se musí žadatelská země účastnit mechanismu směnných kurzů ERM II bez výrazných odchylek od centrálního směnného kurzu stanoveného ERM II a devalvace centrální parity domácí měny z vlastního podnětu.

- kritérium udržitelnosti veřejných financí

Toto kritérium má dvě části:

- 1) schodek veřejných financí nesmí překročit 3 % HDP
- 2) veřejný dluh nesmí překročit 60 % HDP

3.3 Plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou

Na základě článku 121 Smlouvy o fungování EU a aktuálního znění nařízení Rady (ES) musí Česká republika předkládat tzv. Konvergenční program. Tento program schvaluje vláda České republiky a je vydáván pro období následujících tří let. V dubnu 2019 byl schválen Konvergenční program pro roky 2019 - 2022.

Dle Ministerstva financí České republiky (2019a) je Konvergenční program rozdělen celkem do sedmi provázaných kapitol. V první kapitole jsou prezentovány záměry a cíle fiskální politiky vlády ČR a rámec měnové politiky ČNB. Jejich zahrnutí do makroekonomického a fiskálního scénáře je v následujících kapitolách. Druhá kapitola je věnována zhodnocení situace makroekonomických ukazatelů (růst HDP, míra nezaměstnanosti, míra inflace). Předmětem třetí kapitoly je predikce hospodaření sektoru vládních institucí, zadluženost a fiskální strategie vlády ČR. V rámci čtvrté kapitoly je popsán makroekonomický scénář a predikce příjmů, které byly dříve posouzeny Výborem pro rozpočtové prognózy. Dále čtvrtá kapitola obsahuje analýzu citlivosti se simulací dopadů alternativních scénářů ekonomického vývoje založeného na vyšší úrokové míře, nižším hospodářském růstu v EU a vyšší dolarové ceně ropy. V neposlední řadě je zde uveden rozbor odchylek současného scénáře oproti dříve plánovanému. Pátá kapitola se zabývá aspekty dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí. Kvalitativní stránka příjmů a výdajů sektoru vládních institucí a představení opatření pro racionalizaci veřejných výdajů je obsažena v kapitole šesté. V poslední kapitole jsou zachyceny realizované nebo plánované změny v institucionálním prostředí rozpočtové a fiskální politiky. Stejně tak je zde kladen důraz na zavedení opatření, která souvisí s pravidly rozpočtové odpovědnosti, rozsah a kvalitu publikovaných údajů, nebo protikorupční opatření.

3.3.1 Vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií

Poslední oficiální studie, která byla vydána 12. 12. 2018, je za rok 2017 (studie vychází vždy v prosinci, přesto nebyla ještě 20. 2. 2020 dostupná) a hodnotí kritéria následujícím způsobem (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018):

a) kritérium cenové stability

Kritérium cenové stability Česká republika v roce 2017 nesplnila, jak vyplývá z Tab. 1. Na vině byl nadprůměrný růst české ekonomiky a převis poptávky nad nabídkou na trhu práce. Tím byl způsoben zrychlený růst mezd, jež vyplynul z vysokého počtu volných pracovních míst a nízké nezaměstnanosti. Ve zvýšené inflaci se ale také promítla rostoucí spotřeba domácností a růst cen potravin. I přesto, že v roce 2018 stále přetrvávaly inflační tlaky a ČR zůstala v horní polovině tolerančního pásma cíle ČNB, konvergenční kritérium se jí povedlo splnit. (viz. Tab. 1). V roce 2019 proběhlo zmírnění zvyšování úrokových sazeb ze strany ČNB a na základě toho se předpokládalo, že inflace se v roce 2019 a následujících letech bude pohybovat v blízkosti 2 % inflačního cíle, který si ČNB stanovila. Také v návaznosti na další skutečnosti se předpokládalo, že ČR bude v letech 2019 - 2021 toto kritérium plnit. Z níže uvedené tabulky je ale patrné, že tento předpoklad byl mylný, protože v roce 2019 ČR překročila stanovenou hranici 0,7 procentních bodů.

Tab. 1: Vývoj a výhled vývoje harmonizovaného indexu spotřebitelských cen

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Průměr 3 zemí EU s nejlepším výsledkem	-0.9	-0.8	0.6	0.7	0.4	1.4	1.6
Hodnota kritéria	0.6	0.7	2.1	2.2	1.9	2.9	3.1
Česká republika	0.3	0.6	2.4	2.0	2.6	1.5	1.7

Zdroj: vlastní zpracování s využitím Eurostat a Ministerstvo financí ČR, 2020

* predikce

b) kritérium dlouhodobých úrokových sazeb

V případě tohoto kritéria nemá Česká republika žádné problémy s jeho plněním. Minimálně od roku 2015 plní toto kritérium se značnou rezervou. Dle tvrzení Ministerstva financí České republiky a České národní banky (2018, s. 5) je to díky důvěryhodné fiskální politice a celkové makroekonomické a finanční stabilitě. V ČR

prochází úrokové sazby normalizací, z čehož plyne růst úrokového diferenciálu vůči eurozóně a zvyšování výnosů českých státních dluhopisů. Podle dosavadního i očekávaného vývoje je nepravděpodobné, že by ČR toto kritérium, s ohledem na vývoj inflace a předpokládané nastavení měnové politiky ČNB a ECB, ve střednědobé budoucnosti neměla plnit. Nadále se počítá s postupným růstem úrokových sazeb až na hranici 2,4 % v roce 2022. (Ministerstvo financí ČR, 2019b) Dle údaje z roku 2019 je však patrné, že došlo k poklesu.

Tab. 2: Vývoj a výhled vývoje dlouhodobých úrokových sazeb státních dluhopisů

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Průměr 3 zemí EU s nejnižší inflací	1.8	2.1	1.3	0.9	1.5	1.2	2.1
Hodnota kritéria	3.8	4.1	3.3	2.9	3.9	3.2	4.1
Česká republika	0.6	0.4	1.0	2.0	1.6	2.4	2.4

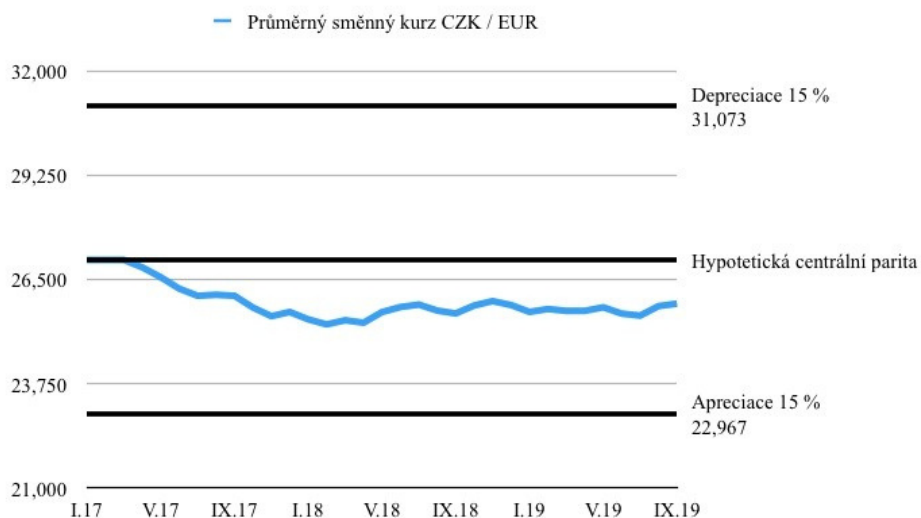
Zdroj: vlastní zpracování s využitím Eurostat a Ministerstvo financí ČR, 2020

* predikce

c) kritérium kurzové stability

Česká republika dosud do mechanismu směnných kurzů (ERM II) nevstoupila, proto není možné reálné posouzení plnění tohoto kritéria. Podmínkou je pohyb kurzu v rámci flukтуаčního rozpětí +/- 15 % bez devalvace centrální parity a nadměrných tlaků na kurz. Provedeno tedy bude hodnocení tohoto kritéria alespoň v analytické rovině. Pro určení hypotetické centrální parity CZK / EUR se bere průměrná hodnota kurzu v 1. čtvrtletí roku 2017. Toto čtvrtletí předchází čtvrtletí hypotetického vstupu do ERM II, které by umožňovalo přijetí eura s platností od 1. 1. 2020. Použity jsou průměrné hodnoty jednotlivých měsíců do září 2019.

Obr. 2: Vývoj měnového kurzu CZK/EUR od 01/2017 do 09/2019

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím kurzycyz, 2020

Z grafu je patrné, že během celého časového úseku docházelo pouze k mírným výkyvům kurzu z různých důvodů. Kurz se tak stále držel v požadovaném rozmezí a to s poměrně velkou rezervou. V roce 2018 koruna vůči euru posílila o 2,7 % (v průměru byla hodnota 25,64 CZK/EUR (kurzycyz, n.d.b)). Posilování koruny by mělo pokračovat i v dalších letech, ale nejspíš bude tlumeno zvýšenou averzí investorů k riziku. (Ministerstvo financí ČR, 2019b) V roce 2019 dosáhla koruna hodnoty 25,67 CZK/EUR (kurzycyz, n.d.c) bez větších výkyvů, a proto by se ani na konci roku z pásma nedostala. Jak již bylo zmíněno, minimální doba setrvání v ERM II je 2 roky. Z dokumentu Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií (2018) vyplývá, že by měla ČR v systému setrvat pouze po minimálně nezbytnou dobu, a to hned z několika důvodů:

- omezení pružnosti kurzu koruny na +/- 15 % a tím omezení schopnosti kurzu koruny fungovat jako přirozený přizpůsobovací mechanismus,
- zafixování kurzu v ERM II po delší než nezbytnou dobu by případně mohlo zkomplikovat dosahování cenové stability ve střednědobém období i v klidném období,
- kvitování ministrů financí států eurozóny, ECB, zástupců ministra financí Dánska a guvernéra dánské CB závazku Bulharska, které se zavázalo, že bude činit kroky k současnému vstupu do ERM II a do bankovní unie a zároveň deklarování, že na základě principu rovného zacházení by se měl podobný postup očekávat i od dalších kandidátských zemí při vstupu do ERM II.

Na základě tohoto všeho je možné si vyvodit závěr, že ČR by se měla do ERM II zapojit teprve ve chvíli, kdy dosáhne vysoké míry ekonomické sladění a po vytvoření předpokladů, které jí umožní přijmout euro krátce po vyhodnocení kritéria kurzové stability.

d) kritérium udržitelnosti veřejných financí

Po několika letech, kdy se sektor vládních institucí nacházel ve schodku, se v roce 2016 poprvé povedlo dosáhnout přebytku, a to ve výši 0,7 % HDP (viz. Tab. 3 a 4). Přebytek byl dosažen také v následujících dvou letech. Konkrétně v roce 2017 stoupl přebytek na 1,5 % HDP. Na rok 2018 byl predikován výsledek dokonce 1,6 %, ovšem skutečný výsledek byl 0,9 % HDP. Přebytek byl dle Ministerstva financí ČR (2019a) v roce 2018 doprovázen silnou finanční aktivitou ústředních i místních vládních institucí, dynamika investic z národních zdrojů překročila úroveň 20 %. K zefektivnění došlo také v oblasti výběru daní, konkrétně daně z přidané hodnoty, což bylo dosaženo především zavedením kontrolního hlášení a EET.

Podle posledního fiskálního výhledu zveřejněného Ministerstvem financí ČR v listopadu 2018 byl predikován přebytek na rok 2019 na úrovni 1,0 %, Konvergenční program ČR z dubna 2019 již uvádí hodnotu 0,3 % a potvrzuje ji také fiskální výhled Ministerstva financí ČR z listopadu 2019. Je odhadováno, že kladný výsledek hospodaření místních vládních institucí a fondů sociálního zabezpečení tak převáží záporné saldo ústředí vlády. V následujících letech se očekává schodek, a to v roce 2021 -0,1 % a v roce 2022 -0,4 %. Ze současných údajů (prosinec 2019) a odhadovaných výsledků v budoucích letech je tak zřejmé, že s plněním této části kritéria nebude mít ČR žádný problém. Údaje jsou pro přehlednost uvedeny v následující tabulce.

Tab. 3: Vývoj a výhled vývoje salda sektoru vládních institucí

	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Hodnota kritéria	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0
Česká republika	-0.6	0.7	1.5	0.9	0.3	0.1	-0.1	-0.4

Zdroj: vlastní zpracování s využitím Ministerstvo financí ČR, 2020

*predikce

Pokud ČR vstoupí do eurozóny, může dojít ke zpřísnění tohoto kritéria na povolený deficit 0,5 % HDP. Tato hranice se může o něco snížit (konkrétně deficit na úrovni 1,0 % HDP), ale pouze v případě, kdy je poměr dluhu sektoru vládních institucí k HDP výrazně pod hranicí 60 % a riziko dlouhodobé udržitelnosti je nízké. I přes toto zpřísnění by měla ČR na základě zveřejněného výhledu toto kritérium splňovat.

Druhou částí kritéria udržitelnosti veřejných financí je dluh sektoru vládních institucí. Z důvodu celosvětové finanční a hospodářské krize v letech 2009 - 2012 se v ČR zvýšil tento ukazatel a v roce 2013 dosáhl úrovně 44,9 % HDP. Do roku 2008 měl dluh sektoru vládních institucí sice rostoucí tendenci, ale s pozvolným tempem. Kvůli finanční a hospodářské krizi nastaly poměrně vysoké skoky mezi jednotlivými roky trvání krize. I přes uvedené skutečnosti především v podobě celosvětové finanční a hospodářské krize se hodnota dluhu stále držela pod hranicí 60 %, která je u tohoto kritéria stanovena jako maximální.

Tab. 4: Vývoj dluhu sektoru vládních institucí během krize a bezprostředně po ní (v %)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hod.krit.	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
ČR	27.7	27.5	28.3	33.6	37.4	39.8	44.5	44.9	42.2	40.0

Zdroj: vlastní zpracování s využitím Ministerstvo financí ČR, 2020

Z výše uvedené tabulky je patrné, že od roku 2014 se daří tento dluh postupně snižovat. Výhled vývoje dluhu sektoru vládních institucí je na další roky dosti optimistický. Pro rok 2019 je predikován výsledek 31,2 % HDP. Tento meziroční pokles je podle Ministerstva finanční ČR (2019a) způsoben snížením státního dluhu, poklesem dluhu sektoru místních vládních institucí a dynamikou nominálního HDP. ČR se díky svým výsledkům v této oblasti řadí k nejméně zadluženým zemím EU. Předpokládá se, že dluh sektoru vládních institucí bude postupně klesat a v roce 2021 se předpokládá dosažení úrovně téměř 30 % HDP. Vzhledem k tomu, by se měl dluh udržovat výrazně pod již zmíněnou úrovní 60 %, a tím bude splněna také druhá část kritéria udržitelnosti veřejných financí. Hlavními riziky pro dlouhodobý vývoj hospodaření sektoru vládních institucí, která by mohla ohrozit plnění kritéria, jsou dle MF ČR a ČNB (2018) negativní fiskální dopady stárnutí obyvatelstva.

Tab. 5: Vývoj a výhled vývoje dluhu sektoru vládních institucí (v % HDP)

	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Hodnota kritéria	60	60	60	60	60	60	60	60
Česká republika	40.0	36.8	34.7	32.6	31.2	30.6	30.0	29.5

Zdroj: vlastní zpracování s využitím Ministerstvo financí ČR, 2020

*predikce

3.3.2 Vyhodnocení stupně ekonomické sladění

Cyklická a strukturální sladění

Mezi českou ekonomikou a eurozónou existuje několik hledisek, které se v rámci cyklické a strukturální sladění porovnávají. Zmíněny budou pouze ty, které mají nebo by mohly mít na stupeň sladění nějaký výraznější vliv.

Nejdůležitějším ukazatelem je dosažený stupeň reálné konvergence. Ten ovšem dle Ministerstva financí České republiky a České národní banky (2018) stále dosahuje neuspokojivé úrovně. Přestože se v posledních letech konvergenční proces obnovil, a to ve všech klíčových ukazatelích, rozdíl mezi ČR a eurozónou zůstává poměrně velký.

Dle tvrzení České národní banky a Ministerstva financí ČR (2018) dosahuje Česká republika v poslední dekádě poměrně vysokých hodnot souvztažnosti ekonomické aktivity s eurozónou. Díky této sladění se tak zvyšuje pravděpodobnost vhodného nastavení jednotné měnové politiky Evropské centrální banky i pro českou ekonomiku. Dopady celosvětové finanční a hospodářské krize z let 2008 - 2012 zapříčiňují, že se z části jedná o jednorázový vliv silného společného vnějšího šoku. Právě proto se podle České národní banky a Ministerstva financí ČR (2018) v posledních obdobích snižuje cyklická sladění s eurozónou. Pokud tento vývoj bude i nadále pokračovat, může to v budoucnu vést k ještě většímu snižování cyklické sladění a zhoršování situace ve snaze vstoupit do eurozóny.

Další podstatný rozdíl je ve struktuře české ekonomiky vůči eurozóně. V České republice tvoří totiž na rozdíl od eurozóny nadprůměrnou část podílu na HDP průmysl. Tento rozdíl by po přijetí eura mohl vést k asymetrickým ekonomickým šokům, na které by nemusela měnová politika reagovat v plném rozsahu. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 8)

V neposlední řadě se v dlouhodobějším horizontu snižuje sladěnost pozice ekonomik eurozóny a ČR v rámci finančního cyklu. Česká republika se totiž narozdíl od zemí eurozóny v růstové fázi zastavila (údaj roku 2018), a to kvůli zpřísnění národních politik. Naopak země eurozóny se díky uvolněné měnové politice ECB posouvají ve finančním cyklu výše. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 9)

Naopak ukazatelem, který by měl asymetrické šoky po přijetí eura snižovat, je přetrvávající intenzivní obchodní a vlastnická provázanost s eurozónou. Vytváří se tak potenciál pro přínosy plynoucí z odstranění kurzového rizika a úspory transakčních nákladů. Pro přenos ekonomických impulzů z eurozóny do české ekonomiky hraje důležitou roli fakt, že domácí společnosti mají příslušnost do národních skupin (tedy zahraniční kapitálovou účast, tzn. že firmy jsou částečně nebo zcela vlastněny nějakou zahraniční společností) a existuje vysoký podíl zahraničního obchodu ČR s eurozónou. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 9)

Pokud bychom porovnávali úrokové sazby, z krátkodobého hlediska by v současné době (2018) ČR měnová politika ECB nevyhovovala. Ovšem z dlouhodobého hlediska jsou české úrokové sazby těm eurovým blízko. Díky tomu by tak po přijetí eura neměl v ČR vzniknout žádný výraznější šok. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 9)

Posledním ukazatelem, který bude zmíněn, je sladěnost měnových kurzů. U tohoto hlediska je zřejmé, že stupeň sladěnosti je vysoký. Česká koruna totiž reaguje na změny téměř stejně jako euro. Co se týče klouzavé korelace¹ vůči dolaru, je na tom nejlépe právě česká koruna.

Přizpůsobovací mechanismy

Česká republika se může vyrovnávat s asymetrickými šoky celkem třemi způsoby:

a) fiskální politika

Fiskální politika může působit pozitivně i negativně. Při jejím správném nastavení působí proticyklicky, pokud je ovšem nastavena špatně, je právě ona příčinou šoků a prohlubování makroekonomických nerovnováh. V roce 2017 byl přijat zákon č. 23/2018 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který podpořil stabilizační působení fiskální politiky stejně jako momentální příznivý stav veřejných financí.

¹ Klouzavá korelace se používá k potvrzení krátkodobých výkyvů devizového kurzu prostřednictvím porovnání dvou časových řad (Jordanov, 2017)

(Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 10) ČR si jako rozpočtový cíl pro roky 2020 až 2022 stanovila rozpočtový cíl -0,75 % HDP. (Ministerstvo financí ČR, 2019b) Pokud tento cíl dodrží, bude zajištěno nejen proticyklické působení této politiky, ale také dlouhodobá udržitelnost veřejných financí. Dle České národní banky a Ministerstva financí ČR (2018) se očekává ovlivnění fiskální části nedávno schválenými diskrečními opatřeními², která se odrazí ve zhoršení dlouhodobé udržitelnosti vládních rozpočtů a v dlouhém období k růstu mandatorních výdajů.

b) *trh práce*

Díky tomu, že se hospodářský cyklus v posledních letech nacházel ve fázi expanze, se situace na trhu práce dosti zlepšila. Nicméně je možné pozorovat, že se ve většině sledovaných oblastí stává více flexibilním. To zapříčiňuje především vyšší podíl částečných úvazků a zvyšující se podíl cizinců v populaci. Co se týče konkurenceschopnosti ekonomiky, je ČR mezi nejlépe hodnocenými zeměmi v celé Evropské unii. I přesto stále přetrvává problém nízkých příjmů, které jsou způsobené nastavením daní a sociálních dávek. Tyto skutečnosti mohou v budoucnu flexibilitu trhu práce omezit. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 10)

c) *stav finančního sektoru*

Český bankovní sektor si udržuje vysokou odolnost vůči nepříznivým šokům, a to hlavně díky vysoké ziskovosti, likviditě i dobré kapitálové přiměřenosti³. Bankovní sektor si ovšem s sebou nese i určitá rizika. Jedním z nich je roztáčení spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Další rizika mohou vzniknout přijetím eura. ČR by tak vstoupila do bankovní unie, což bude znamenat, že některé pravomoci převezme Evropská centrální banka bez odpovědnosti za celkové výsledky národního finančního sektoru. (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 10)

3.4 Shrnutí vyhodnocení

Zmíněné hodnoty jednotlivých ukazatelů naznačují, že se ČR začíná nacházet za vrcholem hospodářského cyklu (údaj z konce roku 2019). O růst HDP by se měly zasloužit zejména spotřeba domácností a investice do fixního kapitálu. (oddělení 3704, 2020) Průměrná míra inflace by měla mít klesající tendenci, ale přesto by se měla

²Diskrečními opatřeními se rozumí zásahy orgánů výkonné nebo zákonodárné moci do příjmů a výdajů sektoru vládních institucí (Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka, 2018, s. 21)

³ Kapitálovou přiměřeností banky se rozumí její vybavenost vlatnými zdroji vůči rizikové struktuře aktiv, vybraným mimobilančním aktivům banky a tržnímu riziku. (ABC finančního vzdělávání, n.d.)

pohybovat v tolerančním pásmu inflačního cíle, který si ČNB stanovila. Pro další extenzivní růst hospodaření je největší bariérou trh práce, který je pravděpodobně přehřátý. Nabídka pracovních pozic ani zdaleka nepokrývá poptávku po nich. V souvislosti s nesouladem mezi nabídkou a poptávkou po práci dochází také ke změnám ve vývoji mezd. Aktuální míra nezaměstnanosti je na úrovni 3 % (březen 2020) (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2020) s tím, že se očekává její lehký nárůst.

Na základě provedené analýzy plnění jednotlivých konvergenčních kritérií je možné dospět k závěru, že podle aktuálního a plánovaného vývoje by ČR v jejich plnění neměla mít větší problémy. Co se týče kritéria kurzové stability, to bylo analyzováno pouze v teoretické rovině, protože ČR do mechanismu ERM II prozatím nevstoupila. Z konvergenčních kritérií je aktuálně ohroženo pouze to o udržitelnosti veřejných financí. Na konci roku 2018 Ministerstvo financí ČR zahájilo prodej tzv. Dluhopisů Republiky. Dluhopisy mají dobu splatnosti do 6 let a jsou určeny fyzickým osobám. Dle Ministerstva financí ČR (odbor 20, 2019) mají dluhopisy za cíl zvýšení podílu domácností na držbě státního dluhu, přispět ke stabilitě dluhu a umožnit fyzickým osobám realizovat výnosy z držby těchto dluhopisů.

Nadále existuje velký stupeň nesladěnosti v některých oblastech, které jsou také podmínkou pro vstup do eurozóny. Jedná se především o nedokončený proces reálné ekonomické konvergence k průměru. Dle Ministerstva financí ČR (odbor 20, 2019) mají dluhopisy za cíl zvýšení podílu domácností na držbě státního dluhu, přispět ke stabilitě dluhu a umožnit fyzickým osobám realizovat výnosy z držby těchto dluhopisů. Největší rozdíl je evidován u cenové a mzdové úrovně a dále pak ve struktuře českého hospodářství. Další překážkou je, že ČR nemá s eurozónou sladěný finanční cyklus.

S ohledem na všechny uvedené skutečnosti se proto ČR nechystá v nejbližší době vstoupit do evropského mechanismu směnných kurzů II a nemá stanovené ani cílové datum vstupu do eurozóny.

4 Výhody a nevýhody zavedení eura pro podniky

Zavedení jednotné měny (v tomto případě eura) na území členského státu s sebou vždy nese určité změny. Tyto změny se týkají nejen ekonomických oblastí na úrovni státu, dotknou se také koncových spotřebitelů, ale především podnikatelské sféry, na kterou je zaměřena tato část práce.

Největší vliv bude mít zavedení eura na podniky s obchodními styky v zahraničí, a to především na území eurozóny. Všeobecně se odborníci shodují, že dopady by měly být převážně pozitivní, což je patrné z následujícího výčtu výhod a nevýhod.

4.1 Výhody

Následující výhody se po vstupu do eurozóny nejvíce dotknou podniků, které již realizují mezinárodní obchody se zeměmi v eurozóně. Pro podnikatelské subjekty, které zatím provádí celou svou činnost pouze na území České republiky, se možná otevřou pomyslné dveře do Evropy. Je totiž možné, že právě náklady, které budou odstraněny, mohly být tím rozhodujícím faktorem, proč dosud nemohly rozšířit svou oblast působnosti za hranice naší země.

4.1.1 Odstranění kurzového rizika

Pokud podniky realizují obchody na mezinárodní úrovni, jsou tyto obchody vždy spojeny s kurzovým rizikem. Kurzové riziko vzniká v návaznosti na změnu kurzu domácí nebo zahraniční měny. V současné době existuje nespočet způsobů, jak se proti kurzovému riziku u komerčních bank zajistit. Toto zajištění ale s sebou nese náklady vzniklé v závislosti na objemu a délce zajištění. Náklady se tak mohou vyšplhat do poměrně významných částek, které tak mohou výrazně ovlivnit rozhodování podniku, zda do určitého obchodu jít nebo ne.

Ze statistik Českého statistického úřadu vyplývá, že za rok 2018 bylo 65,5 % vývozu právě do zemí eurozóny. Největší objem exportu jde do sousedního Německa. (Český statistický úřad, 2019) Pokud by tedy Česká republika vstoupila do eurozóny, zbavily by se české podniky potřeby zajištění kurzového rizika vůči euru a mohly by tak být více motivovány pro navazování obchodních styků primárně se zeměmi eurozóny. Zároveň dojde k zániku jedné z konkurenčních nevýhod vůči podnikům z členských zemí eurozóny.

Přestože vstupem do eurozóny opadne potřeba zajištění proti kurzovému riziku vůči euru, bude nadále potřeba se zajistit proti kurzovému riziku vůči dolaru, který je druhou nejvýznamnější měnou v českém zahraničním obchodu, a dalším měnám. Nicméně díky vyšší likviditě trhu euro-dolar budou náklady na zajištění nižší.

4.1.2 Snížené transakční náklady

Transakční náklady spojené s používáním odlišných měn se dají rozdělit do dvou skupin:

- 1) Finanční náklady
- 2) Administrativní náklady

Při vypořádání zahraničních obchodů mají obchodníci dva způsoby. Prvním způsobem je pořízení zahraniční měny, v tomto případě eura. S tím jsou ovšem spojené náklady na směnu, které se vyplatí pouze v případě výjimečných obchodů. Pokud podnikatelský subjekt obchoduje se zahraničními subjekty častěji, je pro něj výhodnější druhý způsob, a tím je zřízení devizového účtu. U devizových účtů si banky účtují poplatky za vedení účtu a jsou často mnohem vyšší než u tuzemských bankovních účtů. V dnešní době je totiž již běžným standardem, že tuzemské účty jsou vedeny bez poplatků. Právě směnárenské poplatky a poplatky za vedení devizového účtu jsou finančními náklady. Poplatky spojené s vedením devizových kurzů jsou významnou položkou příjmů komerčních bank. Pokud by tedy došlo ke vstupu do eurozóny, mohla by nastat situace, že banky o tyto příjmy přijdou a budou je chtít dorovnat jiným způsobem.

Za administrativní náklady se považují náklady spojené se zpracováním operací prováděných v různých měnách. Firmy realizující mezinárodní obchody nebo mající zahraniční kapitálovou účast mají povinnost vést účetnictví v obou měnách, tedy v českých korunách i eurech (pokud se jedná o společnost se sídlem v zemi patřící do eurozóny). Dalšími administrativními náklady jsou pak platy zaměstnanců, kteří jsou kvůli devizovým operacím zaměstnáváni a správa specializovaných účetních systémů, které umožňují takový typ vedení účetnictví.

Vstupem do eurozóny by se Česká republika připojila k Jednotnému eurovému platebnímu prostoru známému jako SEPA. Ten zajišťuje provádění mezinárodních operací v eurech stejně spolehlivě, bezpečně, jednoduše a za stejnou cenu jako u tuzemských plateb.

4.1.3 Snížené úrokové sazby

Jak již bylo zmíněno, hlavním cílem ECB je udržení cenové stability. Pro splnění tohoto cíle má ECB ve střednědobém horizontu určený inflační cíl, který říká, že by se inflace měla udržet pod hranicí dvou procent. Takto nízká inflace tak umožňuje udržet na nízké úrovni také úrokové sazby, jejichž výši pro komerční banky stanovuje právě ECB.

Výše úrokových sazeb je klíčovou pro podniky, které uvažují o nových investicích. S nízkou úrokovou sazbou jsou úvěry dostupnější a podniky jsou tak více motivovány pro vyšší objemy investic, které nejen přispívají k ekonomickému růstu, ale také vytvářejí nové pracovní pozice.

Dle tvrzení Dědka (2013) by ale po vstupu do eurozóny nemělo dojít k výraznému poklesu u těchto sazeb. Příčinou je dlouhodobě dobrá stabilita a důvěryhodnost koruny.

4.1.4 Další možné výhody

Snížené transakční náklady a odstranění kurzového rizika by měly vést především k podpoře exportu a importu mezi členskými zeměmi eurozóny. Stejně tak by mělo dojít k větší cenové transparentnosti u zboží a služeb v rámci eurozóny, takže podnikatelé nebudou muset při potenciálních mezinárodních obchodech přepočítávat z jedné měny do druhé. Celkově by tak po vstupu do eurozóny měla nastat větší stabilita pro podnikatelské prostředí.

4.2 Nevýhody

Na rozdíl od výhod se uvedená hlavní nevýhoda postupně dotkne úplně každého podnikatelského subjektu, ať už má obchodní styky v zahraničí či nikoli. Nevýhody ovšem budou spíše jednorázového charakteru, kdežto výhody budou dlouhodobé.

4.2.1 Náklady na zavedení eura

Po zavedení eura se všech podnikatelských subjektů dotknou jednorázové náklady, některých více a některých méně. Ještě než začne oficiálně platit euro, bude muset většina podnikatelských subjektů vynaložit své finanční prostředky na úpravu účetních programů a dalších softwarů souvisejících s jejich ekonomickou činností. S největší pravděpodobností se jich tyto náklady dotknou hned dvakrát, protože nejspíš bude zavedeno přechodné období, kdy se budou muset používat obě měny najednou. Po

zrušení tohoto období se tedy budou muset změny provést znovu, což znamená další finanční náklady. Výše těchto nákladů se ovšem nedá přesně určit. Mnoho firem má softwary vytvořené na míru, a proto i jejich úprava bude mnohem nákladnější než u firem, které používají ty běžně dostupné.

Další náklady bude potřeba vynaložit pro informování dodavatelů a odběratelů, jakým způsobem se daný podnik ke změně měny postavil. Tzn. od kdy bude přijímat pouze faktury v eurech, od kdy budou přijímat pouze eurové bankovky a mince apod. Stejně tak bude potřeba vyhotovit nové ceníky a zaškolit zaměstnance. Zaměstnanci manipulující s hotovostí se budou muset nově naučit ochranné prvky eurových bankovek a připravit se na přechodné období, kdy budou akceptovány obě měny.

Výrobním podnikům vzniknou náklady z vytváření nových ceníků, katalogů, ale především z přecenění zboží v ochodech. Při přepočtu ceny z korun na eura se může stát, že nová cena by měla být např. 8,01 €. Všeobecně je ale pro zákazníky tzv. baťovská cena tedy s číslem 9 na konci atraktivnější, proto může jít podnik cestou „atraktivnější ceny“ a nová cena bude 7,99 €. Výsledný rozdíl pak bude opět nákladem pro daný podnik. Každý podnik by si měl proto předem vyhotovit nařízení nebo směrnici, na základě kterých bude předem stanoveno, jakým způsobem se budou nové ceny utvářet.

4.2.2 Další možné nevýhody

Dodatečné náklady mohou podnikovému sektoru vzniknout ve chvíli, kdy dojde ke špatně stanovenému přepočítacímu koeficientu ze strany vlády ČR. Pokud by byl přepočítací koeficient nadhodnocený, může poklesnout konkurenceschopnost podniků při vývozu, a tudíž také zisk.

Jednou ze zmíněných výhod byly obecně nižší úrokové sazby. Pokud ale ECB určí sazby vyšší, než budou rovnovážné sazby pro ČR, mohou se úrokové sazby rázem stát nevýhodou a dodatečným nákladem.

Velmi negativně může podnikatelské prostředí ovlivnit také fakt, že zaměstnanci mohou začít subjektivně vnímat inflaci, respektive její zvýšení, a začnou tak tlačit na své zaměstnavatele, aby jim zvýšili mzdy. Samozřejmě zvýšení mezd jde ruku v ruce se zvýšením celkových mzdových nákladů a potažmo snížením konkurenční výhody. (Výzkumné centrum PEF MZLU v Brně, 2007)

5 Dopady zavedení eura na vybraný podnik

V poslední kapitole je provedena podrobná analýza vlivu vstupu České republiky do prostředí eurozóny pro konkrétní podnikatelský subjekt. Pro tento účel byla vybrána stavební společnost STRABAG Rail a.s.

Tato kapitola je rozdělena celkem na čtyři části. V té první je představena společnost STRABAG Rail a.s. Druhá kapitola popisuje možné pozitivní vlivy dopadu eura na tento podnik. Předposlední kapitola charakterizuje případné negativní dopady na tentýž podnik. V poslední kapitole je pak provedeno kompletní shrnutí dopadů a vyhodnocení, zda převažují potenciální pozitivní nebo negativní dopady.

5.1 Představení společnosti STRABAG Rail a.s.

5.1.1 Základní údaje

Název:	STRABAG Rail a.s.
Právní forma:	akciová společnost
Sídlo:	Železničářská 1385/29, Střekov, 400 03, Ústí nad Labem
IČO:	25429949
DIČ:	CZ25429949
Datum vzniku a zápisu:	9. května 2001
Spisová značka:	B 1370 vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem
Webové stránky:	www.strabagrail.cz
Představenstvo:	Ing. Jakub Svoboda – předseda představenstva Ing. Luboš Tomášek – člen představenstva Ing. Emil Filip – člen představenstva

Představenstvo jedná jménem společnosti. Navenek jednají za společnost vždy společně dva členové představenstva, a to ve všech věcech.

Dozorčí rada:	Ing. Ondřej Novák – předseda dozorčí rady Ing. Jarmila Považanová – člen dozorčí rady
---------------	--

Součástí společnosti STRABAG Rail a.s. je organizační složka na Slovensku. Její základní údaje jsou:

Název: STRABAG Rail a.s., organizační složka

Právní forma: Podnik zahraniční osoby (organizační složka podniku zahraniční osoby)

Sídlo: Mlynské nivy 61/A, 825 18, Bratislava

IČO: 44843526

DIČ: 4020235043

Den zápisu: 1. srpna 2009

Vedoucí org. složky: Ing. Milan Mockovčiak

5.1.2 Historie

Společnost byla založena v roce 2001 pod obchodním názvem Viamont DSP a.s. Tento název vznikl spojením dvou zakladatelů. Prvním z nich byla mateřská společnost Viamont a.s., jejíž podíl tehdy tvořil 66 % akcií. Druhou pak byl strategický partner v podobě společnosti Dálniční stavby Praha a.s. (odtud zkratka DSP) s podílem 34 %.

V tomto roce (2001) vstoupila společnost na trh s certifikací dle ISO 9002 pro provádění staveb železničního spodku a svršku, mostů a trakčního vedení. Rozčleněna byla celkem do čtyř divizí a to na:

- projekční a geodetické práce,
- provoz nákladní autodopravy a zemních strojů,
- provoz traťových strojů, speciálních železničních vozů a lokomotiv,
- vlastní stavební práce (kolejové stavby, mostní stavby, stavby elektrického trakčního vedení).

23. října 2003 se vyrovnal podíl mezi oběma ovládajícími osobami a každá ze společností tak vlastnila 50 % hlasovacích práv. Již od začátku svého působení na trhu se společnost Viamont DSP a.s. držela na vrchních příčkách v oblasti dopravního stavitelství. Další významné milníky nastaly v letech 2009 – vznik organizační složky na Slovensku, a především roky 2010, kdy 50% podíl od Viamont a.s. koupila společnost STRABAG SE, a 2013, kdy STRABAG Holding GmbH, člen

mezinárodního koncernu STRABAG SE, převzal vlastnictví společnosti Dálniční stavby Praha a.s. V roce 2013 se tak stal STRABAG SE, koncern s působností po celém světě, jedinou ovládající osobou společnosti Viamont DSP a.s. K přejmenování z Viamont DSP a.s. na STRABAG Rail a.s. pak došlo s účinností od 1. 1. 2015.

5.1.3 Předmět podnikání

Předmět podnikání společnosti STRABAG Rail a.s. dle obchodního rejstříku (Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2020a):

- „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování,
- projektová činnost ve výstavbě,
- výkon zeměměřických činností,
- činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence,
- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor,
- montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení,
- opravy silničních vozidel,
- revize, prohlídky a zkoušky určených technických zařízení v provozu,
- opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů,
- silniční motorová doprava – provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, – nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat a věcí,
- provozování drážní dopravy dle vydaných licencí,
- provozování drah dle vydaných úředních povolení,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem v rozsahu ustanovení § 2 a 3 zák. č. 61/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů
 - § 2 písm. b) otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek,
 - § 2 písm. c) zřizování, zajišťování a likvidace důlních děl a lomů,
 - § 2 písm. d) úprava a zušlechťování nerostů prováděné v souvislosti s jejich dobýváním,
 - § 2 písm. e) zřizování a provozování odvalů, výsypek a odkališť uvedených v písmenech a) až d),

§ 3 písm. a) dobývání ložisek nevyhrazených nerostů, včetně úpravy a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, a vyhledávání a průzkum ložisek nevyhrazených nerostů prováděné k tomuto účelu, § 3 písm. e) zemní práce prováděné za použití strojů a výbušnin, pokud se na jedné lokalitě přemísťuje více než sto tisíc m krychlových horniny, s výjimkou zakládání staveb“.

Předmět podnikání STRABAG Rail a.s., organizační složka dle obchodního registru (Ministerstvo spravedlnosti Slovenskej republiky, 2020):

- Povrchová úprava kovových výrobků,
- vykonávání svářečských prací,
- skladování,
- manipulace se zbožím,
- činnost technických poradců v oblasti stavebnictví,
- uskutečňování staveb a jejich změn,
- inženýrská činnost.

5.1.4 Stručná charakteristika podniku

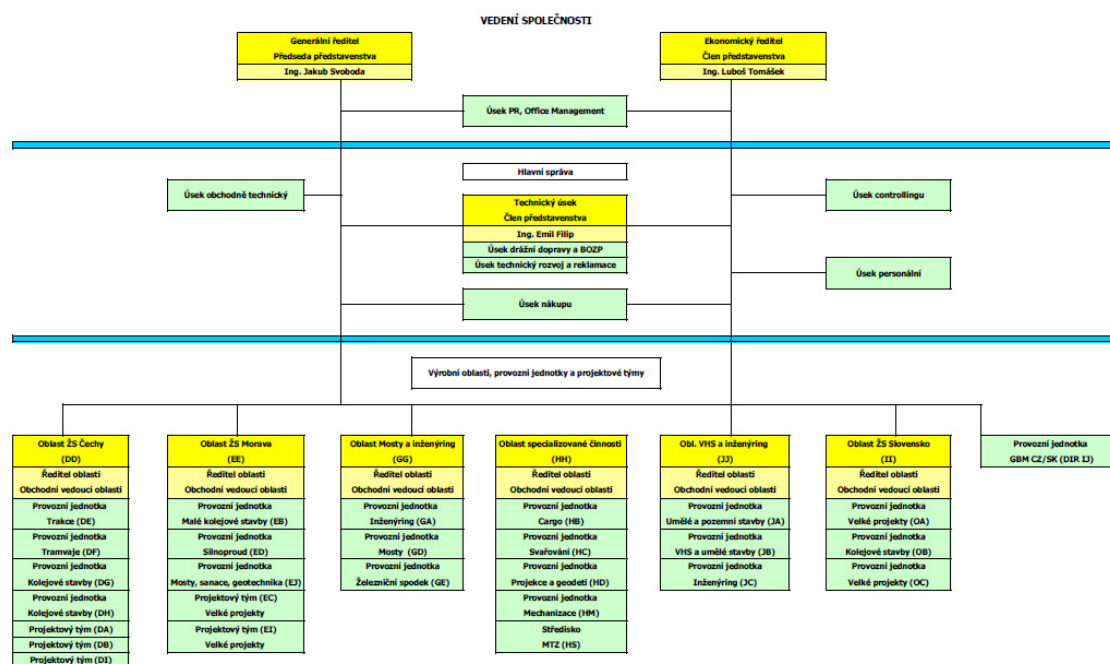
Společnost STRABAG Rail a.s. není výrobním podnikem, ale dodavatelem služeb. Tzn. že jejím výkonem není objem vyrobeného zboží, ale objem realizovaných prací. Pro realizaci svých služeb nakupuje pouze materiál. Některé stroje potřebné pro realizace staveb má ve svém vlastnictvím přímo STRABAG Rail a.s., zbylé stroje jsou ve vlastnictví přidružené direkce. S vlastnictvím strojů souvisí také vlastní kvalifikovaný personál. Výstupem společnosti STRABAG Rail a.s. je realizace služeb především v oblasti železničního stavitelství. Jedná se ve většině o veřejné zakázky vypisované společností Správa železnic, státní organizace (dále jen SŽ, s.o.). Proto hlavní vliv na objem i získávání zakázek má výše peněz přidělených pro dopravní infrastrukturu České republiky. Některé zakázky jsou financovány z fondů Evropské unie, které s sebou nesou zároveň vyšší administrativní výdaje.

Způsob řízení má společnost rozdělen do dvou úrovní:

1. Řízení ekonomického úseku
2. Řízení technického úseku

Ekonomický úsek řídí za celou společnost ekonomický ředitel, který získává informace od obchodních vedoucích oblastí a jednotlivých ekonomů provozních jednotek, projektových týmů (staveb) nebo středisek. Všichni tito zaměstnanci úzce spolupracují, aby byly ekonomické výstupy co nejpřesnější a nejefektivnější. Podobným způsobem funguje spolupráce na úrovni technické. Zde je nejvyšším orgánem zastřešujícím technický úsek generální ředitel společnosti, jenž koordinuje jednotlivé techniky na úrovni oblasti a ti dále řídí činnost techniků provozních jednotek a projektových týmů. Každá oblast má svého obchodního vedoucího oblasti (ekonom) a ředitele oblasti (technik), jednotlivé provozní jednotky a projektové týmy mají svého ekonoma provozní jednotky / ekonoma stavby (týmu) a vedoucího provozní jednotky / vedoucího týmu (stavby) (technik). Organizační schéma celé společnosti včetně dalších nezbytných úseků je znázorněno v následujícím obrázku:

Obr. 3: Organizační struktura společnosti STRABAG Rail a.s.

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Společnost má velmi silné ekonomické postavení na trhu. V objemu realizovaných prací v oblasti železničního stavitelství je na českém území dlouhodobě na prvním místě. Realizuje nejen výstavbu významných železničních uzlů a koridorů, ale také menší údržbové práce, sanace skal, vodohospodářské stavby nebo silniční stavby. V následující tabulce jsou uvedeny obraty, zisk před zdaněním a průměrný počet zaměstnanců za posledních 5 let, tedy od roku 2015.

Tab. 6: Základní údaje o společnosti STRABAG Rail a.s. v letech 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat z provozní činnosti (mil. Kč)	6 617	4 783	2 991	3 705	3 937
Zisk před zdaněním (mil. Kč)	314	279	167	157	284
Průměrný počet zaměstnanců	405	422	383	393	436

Zdroj: Sbíрка listin společnosti STRABAG Rail a.s. (2020), zpracováno autorkou

Ekonomicky nejsilnější byl za uplynulých 5 let rok 2015. V tomto roce firmě STRABAG Rail a.s. vrcholila realizace několika velkých koridorových staveb a proběhl nespočet menších staveb. Nejslabším rokem, co se týče obratu, byl rok 2017. Příčinou je velká cykličnost stavebního trhu, ale díky své stabilitě neměla firma s poklesem objemu zakázek větší problémy. Pro rok 2020 si vedení společnosti stanovilo za cíl obrat minimálně ve výši 5 miliard Kč se ziskem 300 mil. Kč (Ing. Luboš Tomášek – ekonomický ředitel, osobní komunikace, 19. 3. 2020). Vedení tak nepředpokládá, že by současná situace kolem pandemie koronaviru měla mít nějaký výrazný dopad na odvětví železničního stavitelství.

5.2 Analýza pozitivních dopadů

Jak již bylo zmíněno, STRABAG Rail a.s. je součástí nadnárodního koncernu se sídlem v Rakousku, kde je používanou měnou právě euro. Proto s největší pravděpodobností bude mít vstup do eurozóny pro tuto firmu především pozitivní dopad.

5.2.1 Kurzové rozdíly

Kurzové rozdíly vznikají na základě změn ve směnných kurzech. Týkají se tak každé firmy účastníci se mezinárodního obchodu, kterou bezpochyby STRABAG Rail a.s. je. Kurzové rozdíly jsou tak nejvýznamnější položkou, která by po přijetí eura mohla být odstraněna. Na vývoj kurzu má vliv několik faktorů, a to především těch, které nabývají celostátního významu. Tím že Česká republika dosud do eurozóny nevstoupila, má Česká národní banka možnost využít kurzových intervencí a kurz tak stabilizovat. Poslední kurzovou intervencí ČNB ukončila 6. dubna 2017. Od té doby koruna začala výrazně posilovat. Velký zlom ale přichází nyní (březen 2020) kvůli pandemii koronaviru, která zapříčinila v rámci několika dní velmi výrazné oslabení naší domácí měny. Zatím není možné určit, zda se jedná o krátkodobý nebo dlouhodobý efekt.

Kurzové rozdíly jsou v českém účetnictví zaznamenávány na dvou účtech. V případě nákladů jsou to účty 563 – kurzové ztráty. Pokud se jedná o výnosové rozdíly, ty se zachycují na účtech 663 – kurzové zisky. Vzhledem k tomu, že v koncernu je účetní software jednotný pro všechny koncernové firmy a mateřskou společností je rakouská firma, využívá STRABAG Rail a.s. primárně účty podle rakouské legislativy. Celý systém je ale naprogramován, aby vždy odpovídal také dané národní legislativě, proto není problém z něj vyexportovat výstupy podle české legislativy a existuje také převodník mezi rakouskými a českými účty. Výstupy ovšem zpracovávají pracovníce v účetní centrále pro Českou republiku a Slovensko, kterou je STRABAG BRVZ s.r.o. se sídlem v Bratislavě. Kurzové rozdíly jsou podle rakouské legislativy sledovány na několika účtech. Rakouské účty 73310, 73312 a 73313 odpovídají českému nákladovému účtu 563. U výnosových účtů pak účty 88907, 88911 a 88912 odpovídají českému účtu 663. V následujících tabulkách jsou zachyceny vývoje nejprve kurzových ztrát v letech 2015 – 2019, ve druhé tabulce je vývoj kurzových zisků za stejné časové období. Třetí tabulka pak znázorňuje vývoj celkových kurzových zisků a ztrát v letech 2015 – 2019.

Tab. 7: Vývoj kurzových ztrát v letech 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Účet 73310	4 360 442,71	16 460,41	514 297,74	20 849,65	108 796,70
Účet 73312	1 386 937,12	143 996,36	680 055,99	897 596,08	405 738,94
Účet 73313	91 065,76	144 467,80	269 788,92	96 280,59	131 164,20
Celkem	5 838 445,59	304 924,57	1 464 142,65	1 014 726,32	645 699,84

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020a), zpracováno autorkou

Největší kurzová ztráta za posledních 5 let byla v roce 2015. Tato ztráta vznikla především v souvislosti s vysokým objemem zakázek, a tudíž potřebou velkého objemu materiálu, který musel být objednan ze zahraničí. Největší kurzová ztráta byla na účtu 73310 ve výši 4 240 815,27 Kč. Tato ztráta byla způsobena doúčtováním kurzové ztráty z působnosti organizační složky na Slovensku, ve které bylo účtováno v eurech. Protože se jedná o organizační jednotku české společnosti a její výkon musí vstoupit do účetnictví české mateřské společnosti, muselo dojít k přepočtu na české koruny, a tím vznikl uvedený kurzový rozdíl. Naopak v předchozích letech docházelo ke kurzovým

ziskům. (Jana Hajduchová – vedoucí oblasti Externí zúčtovací vztahy, STRABAG BRVZ s.r.o., osobní komunikace, 17. 3. 2020) V následujících letech, tedy po roce 2015, došlo k výraznému snížení objemu zakázek realizovaných slovenskou organizační složkou, a proto také kurzové ztráty (účet 73310) a kurzové zisky (účet 88907) zaznamenávaly podstatně nižší částky kurzových rozdílů, než tomu bylo v předchozích letech.

Tab. 8: Vývoj kurzových zisků v letech 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Účet 88907	101 169,90	44 329,13	31 143,84	72 353,58	3 395,39
Účet 88911	3 538 734,20	276 988,61	1 484 765,42	486 476,19	943 250,77
Účet 88912	50 821,64	988,50	9 012,10	19 729,29	2 686,10
Celkem	3 690 725,74	322 306,24	1 524 921,36	578 559,06	949 332,26

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020b), zpracováno autorkou

Stejně tak jako u kurzových ztrát je i u kurzových zisků jejich největší objem právě v roce 2015, a to ze stejného důvodu, tedy velkého objemu zakázek. Do 6. dubna 2017 byl kurz koruny vůči euru dosti stabilní, a to hlavně díky již zmíněným kurzovým intervencím České národní banky. Dne 6. dubna 2017 krátce po poledni oznámila ČNB ukončení kurzových intervencí a česká koruna začala okamžitě posilovat. To samozřejmě mělo vliv také na následný vývoj kurzových rozdílů.

Tab. 9: Vývoj kurzových rozdílů v letech 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Náklady	5 838 445,59	304 924,57	1 464 142,65	1 014 726,32	645 699,84
Výnosy	3 690 725,74	322 306,24	1 524 921,36	578 559,06	949 332,26
Rozdíl	-2 147 719,85	17 381,67	60 778,71	-436 167,26	303 632,41

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Z tabulky je patrné, že výsledný kurzový rozdíl není každý rok stejný (ztráta nebo zisk). V roce 2015 měla společnost STRABAG Rail a.s. kurzovou ztrátu více než 2 mil. Kč, která byla způsobena především velkou kurzovou ztrátou při přepočtu výkonu slovenské organizační jednotky. V následujících dvou letech bylo dosaženo mírného

kurzového zisku. Výraznější výkyvy nastaly v následujících dvou letech, kdy nejprve v roce 2018 byla kurzová ztráta téměř 0,5 mil. Kč a v roce 2019 pak společnost vykázala kurzový zisk ve výši 0,3 mil. Kč. V roce 2020 je pravděpodobné, že kvůli situaci ohledně koronaviru bude společnost vykazovat spíše kurzovou ztrátu. A pokud by nastalo výrazné zvýšení objemu zakázek realizovaných organizační jednotkou na Slovensku, mohla by se ztráta vyšplhat opět do milionů korun.

Kurzové rozdíly ve společnosti STRABAG Rail a.s. vznikají z několika důvodů. Jedním z nich je slovenská organizační jednotka, jejíž výkony vedené v eurech se musí převádět na české koruny. Od roku 2015 však výrazně poklesl objem jí realizovaných zakázek a její vliv tak od tohoto roku není nějak výrazný.

Pro účely mezinárodních transakcí sice vede společnost bankovní účet v eurech, do účetnictví je ale třeba tyto transakce převést na české koruny. Právě tady vznikají v posledních letech nejvýznamnější kurzové rozdíly. Splatnost vydaných i přijatých faktur je většinou 30 nebo 60 dní (potažmo více, když je objednatel v prodlení s placením), což je poměrně dlouhý časový horizont, ve kterém se může kurz neočekávaně změnit ať už pozitivně nebo negativně. Některé společnosti využívají možnosti pevně stanoveného kurzu na určité období, STRABAG Rail a.s. však volí druhou cestu a využívá denního kurzu ČNB, který je každý den přenášen do účetního programu.

Pro příklad kurzové ztráty byla vybrána přijatá faktura č. 71477100 od společnosti ArcelorMittal Poland S.A. (Příloha A).

Tab. 10: Přehled údajů z faktury č. 71477100 od ArcelorMittal Poland S.A.

	Suma v EUR	Kurz CZK/EUR	Částka v Kč
Přijetí faktury	496 606,56	25,74	12 782 652,85
Platba faktury	496 606,56	25,845	12 834 796,50
Rozdíl			- 52 143,69

Zdroj: ArcelorMittal Poland S.A. (2019a), zpracováno autorkou

Tato faktura byla přijata a zaúčtována dne 1. 8. 2019. Faktura byla vystavena na částku 496 606,56 EUR při kurzu 25,74 CZK/EUR. Po přepočtu tedy byla zaúčtována ve výši 12 782 652,85 Kč. Platba za tuto fakturu byla provedena 28. 8. 2019. Mezitím ale koruna lehce oslabila a kurz stoupl na 25,845 CZK/EUR. To mělo za následek, že po

přepočtu nabyla faktura hodnoty 12 834 796,50 Kč. U faktury proto vznikla kurzová ztráta, která činila 52 143,69 Kč.

Pro příklad kurzového výnosu byla vybrána faktura od stejného dodavatele ArcelorMittal Poland S.A. (číslo faktury: 71467209 – Příloha B).

Tab. 11: Přehled údajů z faktury č. 71467209 od ArcelorMittal Poland S.A.

	Suma v EUR	Kurz Kč/EUR	Částka v Kč
Přijetí faktury	485 404,92	25,86	12 552 571,23
Platba faktury	485 404,92	25,485	12 370 544,40
Rozdíl			182 026,84

Zdroj: ArcelorMittal Poland S.A. (2019b), zpracováno autorkou

Faktura na částku 485 404,92 EUR byla přijata a zaúčtována s kurzem 25,86 CZK/EUR ke dni 29. 5. 2019. Aktuální hodnota v té době byla 12 552 571,23 Kč. Platba faktury proběhla o měsíc později. Během tohoto měsíce došlo u české koruny k lehkému posílení, a proto byl kurz při platbě 25,485 CZK/EUR. Po přepočtu bylo tedy zapláceno pouze 12 370 544,40 Kč, čímž vznikl kurzový zisk ve výši 182 026,84 Kč.

Změny kurzu mají také vliv na vstupní hodnotu materiálu nakupovaného ze zahraničí. Společnost STRABAG Rail a.s. si ze zahraničí nechává dovážet především kolejnice, a to ze sousedního Polska. Cena kolejnic je sjednána v eurech, proto má změna kurzu poměrně velký vliv na jejich vstupní hodnotu, a to především u staveb, kde je materiál ze zahraničí významnou položkou v rozpočtu a doba výstavby je v řádech několika měsíců. Během těchto měsíců se totiž může kurz výrazně změnit.

Názornou ukázkou je současná situace kvůli koronaviru. Kvůli této pandemii začala česká koruna výrazně oslabovat, což bude mít poměrně velký dopad právě na cenu materiálu. Cena vůči investorovi je totiž u již probíhajících staveb pevně stanovená a během doby výstavby se nemění, měnit se může pouze množství. Na jedné ze svých staveb má společnost vůči investorovi zaslíbenou jednotkovou cenu ve výši 100 %⁴. Při pořízení kolejnice v polovině září loňského roku (konkrétně 13. 9. 2020) byl kurz 25,91 CZK/EUR. Na základě tohoto kurzu měla společnost na kolejnicích marži 11,51 % a splnila tím interní nařízení, že marže by měla být minimálně 10,5 % (8,5 %

⁴Z hlediska konkurenceschopnosti si společnost STRABAG Rail a.s. nepřeje zveřejnit konkrétní cenu, a proto jsou všechny jednotkové ceny vyjádřeny v procentech

na pokrytí kompletního spektra a 2 % je povinný zisk). Jak již bylo zmíněno, pandemie koronaviru oslabila naši měnu (ke dni 19. 3. 2020 byl kurz 27,61 CZK/EUR), a proto by k tomuto datu vykazala společnost marži pouze ve výši 5,7 %. Tato ztráta má za následek především zhoršení plánovaného hospodářského výsledku dané stavby a nedodržení požadovaného zisku ve výši 10,5 %. Proto se nyní bude společnost s největší pravděpodobností snažit objednávat pouze nezbytně nutné množství, aby se těmto ztrátám co nejvíce vyhnula. Nikdo ovšem nyní nedokáže stanovit, zda se jedná pouze o krátkodobou záležitost nebo bude koruna oslabena po delší dobu. Reagovat na to společnost může pouze u nově soutěžených zakázek, kde je možné aktuální kurz promítnout do nabídkové ceny, respektive uzpůsobit jednotkovou cenu u položek, které jsou pořizovány od zahraničních dodavatelů.

5.2.2 Zajištění vůči kurzovému riziku

Zajištění vůči kurzovému riziku využívá snad každá firma s větším objemem zahraničních obchodů. Ani STRABAG Rail a.s. není v tomto směru výjimkou. K zajištění ovšem přistupuje trochu jinak než většina ostatních firem, protože je součástí velkého koncernu. Téměř vše je v koncernu upraveno vnitřními směrnicemi, takže také zajištění vůči kurzovému riziku se týká jedna z nich. Jak již bylo zmíněno, zajištění probíhá poněkud odlišným způsobem. Koncernové firmy z České republiky a ze Slovenska předávají své požadavky další koncernové firmě STRABAG BRVZ s.r.o. (dále jen „BRVZ“), která v tomto procesu působí jako prostředník mezi operativou (koncernovými společnostmi) a bankami. BRVZ tedy „shromažďuje“ kurzová rizika z příjmů a výdajů v příslušných měnách a lhůtách splatnosti a zajišťuje tyto rozdíly kurzového rizika v bance. Zajištění se ovšem týká pouze suma netto, nikoli daň z přidané hodnoty.

Dle směrnice (Irsiegler, 2008) jsou koncernové společnosti povinné interně zajistit všechny odběratelské i dodavatelské obchody s hodnotou nad 1 mil. EUR již ve fázi nabídky. Směrnice samozřejmě také určuje, za jakých okolností vznikají výjimky, které se zajišťovat nemusí. Samotné interní zajištění pak vzniká ve dvou úrovních. První úroveň je zajištění ve fázi nabídky. V této fázi poskytuje BRVZ zajištění pouze ve výšce 75 % kurzového rizika. Zbýlých 25 % zůstává jako „spoluúčast“ na vrubu operativy. Pro stanovení konkrétní výše kurzu je potřebné, aby operativa poskytla údaje o předpokládaných platbách a časový údaj, ke kterému končí závaznost nabídky

(zadávací lhůta). Informace musí operativní jednotka poskytnout nejdříve 2 dny před odevzdáním nabídky, aby byl kurz co nejaktuálnější. Pokud dojde ke změně zadávací lhůty, je nutné, aby operativa požádala o přehodnocení kurzu. Plné 100% zajištění nastává v okamžiku získání zakázky. Interní zajišťovací kurz se pak spočítá tak, že se od tržního kurzu odečte prémie za zajištění kurzu. Právě prémie za zajištění kurzu je nákladem pro zajištění kurzového rozdílu. Tato prémie představující přibližně 50 % externích zajišťovacích nákladů prostřednictvím měnových opcí se u eura přizpůsobuje a zveřejňuje čtvrtletně. Při lhůtách splatnosti delších než 4 měsíce se pak prémie zvyšuje na 100 % opční prémie.

Pro upřesnění je výpočet zachycen v následujících příkladech:

Modelový příklad:

Nabídka na stavební zakázku v Německu v eurech, objem zakázky je 100 000 000 Kč, předpokládá se rovnoměrné rozdělení příjmů během doby výstavby 24 měsíců, nabídka je závazná 90 dní.

Výpočet zajišťovacího kurzu do nabídky:

Při žádosti o stanovení kurzu je tržní kurz 26,00 CZK/EUR

- prémie za zajištění kurzu (50 % opční prémie za 3 měsíce)

=> 50 % z 0,54 % = 0,27 % - 0,07

Interní zajišťovací kurz 25,93 CZK/EUR

Stanovení přepočítacího kurzu při obdržení zakázky:

Kurz při doručení zakázky je 25,00 CZK/EUR, lhůta závaznosti nabídky je stanovena na 90 dní

Tab. 12: Zajištění kurzového rizika

	Kč	kurz	EUR
75 % - přepočet inter. zajišťovacím kurzem	75 000 000	25,93	2 892 403
25 % - přepočet kurzem při doručení zásilky	25 000 000	25,00	1 000 000
	100 000 000	25,70	3 891 051

Zdroj: vlastní zpracování, 2020

Výpočet přepočítávacího kurzu na 100 %

Tržní kurz při požádání o kurz = 26,00 CZK/EUR

- prémie za zajištění kurzu (při požádání o kurz) = - 0,07

Interní zajišťovací kurz = 25,93 CZK/EUR

+/- 25 % rozdíl mezi interním zajišťovacím kurzem a tržním kurzem při doručení zakázky = $(25,00 - 25,93) \times 25 \% = - 0,23$

Přepočítací kurz = $25,93 - 0,23 = 25,70$ CZK/EUR

Ve společnosti STRABAG Rail a.s. došlo k nutnosti zafixování kurzu pouze ve dvou případech. Prvním případem byla akce „Komplex pro soustružení podvozků vozidel v odstavném nádraží Praha – Jih“. V rámci této akce byly realizovány stavební práce na výstavbě haly, a především dodávka technologie soustruhu pro obrábění soukolí podvozků kolejových vozidel. Právě kvůli dodávce technologie bylo potřeba sjednat zajištění kurzového rizika, protože potřebnou technologii dodával dodavatel z Německa. Ve druhém případě se jednalo o dodávku kolejnic ze Španělska přes Polsko. U obou případů se jednalo o zakázky v eurech, proto se zajišťoval kurz české koruny vůči euru. V souvislosti s poskytnutím zajištění nevznikají operativní jednotce žádné další finanční náklady. Nese tak finanční náklady z kurzových rozdílů a mnoho času odpovědného pracovníka kvůli administrativním úkonům.

Operativní jednotka je povinna každý 5. den v měsíci vyhotovit plán plateb (report) pro zbytek realizace zakázky. Pro vyhotovení tohoto reportu není potřeba, aby osoba, která report zpracovává, ovládala anglický ani německý jazyk. Report je pro účely použití v ČR a na Slovensku v anglickém i slovenském jazyce (v obou zároveň). Report obsahuje základní údaje, které se po čas celé realizace zakázky nemění (údaje o dodavateli nebo odběrateli, údaje o operativní jednotce, která si zajištění kurzu vyžádala, domácí měnu, zajišťovanou měnu, zajišťovanou sumu, informace o termínech podání nabídky a realizace zakázky a stanovený zajišťovací kurz), ale také údaje, které je potřeba pravidelně aktualizovat (tržní kurz, odchylku plánovaných plateb od zajištěné sumy a především samotný plán odchozích případně příchozích plateb na jednotlivé měsíce). Pro sestavení plánu plateb je potřeba, aby daný zpracovatel prováděl pravidelnou komunikaci s odběratelem a dodavatelem. Při zpracování tohoto reportu se tak jedná o činnost v řádech několika hodin. Stejně tak musí zpracovatel sledovat

pravidelně aktuální i předpokládaný vývoj kurzu, aby byl schopný případně optimalizovat platby. Například nyní (březen 2020) se předpokládá, že pokud byly naplánované nějaké větší dodávky kolejnic, budou sníženy na minimum nebo úplně zrušeny a přesunuty na pozdější měsíce. Původní plán plateb tak bude muset být opraven v závislosti na dohodě s dodavatelem, zda bude ochotný na tyto změny přistoupit. V současnosti (březen 2020) tak vypracování reportu vyžaduje mnohem větší časovou a administrativní náročnost než v předchozích měsících, a to také kvůli tomu, že není možné přesně určit, zda třeba za 3 měsíce bude situace výrazně lepší, stejná, nebo dokonce horší. Jediným faktem, který společnosti v této situaci „hraje do karet“ je fakt, že některé velké stavební společnosti pozastavují svoji činnost na probíhajících stavbách, a tudíž bude potřeba nižší objem kolejnic.

Ze strany BRVZ je operativní jednotce poskytnuto vyhodnocení kurzového rozdílu každé faktury, které vypadá takto:

Obr. 4: Přehled vyúčtování faktury se zajištěným kurzem⁵

Interné kurzové zabezpečenie na strane Kreditora CZ612/RSSK - dodávateľ "ArcelorMittal Poland S.A"			
Zabezpečená čiastka	EUR		29.05.2019
Kurz vyúčtovania:		26,84	EUR/CZK
Kreditor 612/ArcelorMittal Poland S.a., č.dodávateľa. 0002812			
Internal Forward Deal - Settlement at Maturity Date			
		2	
Forward Deal No.			
Var. 1.			
Admin. buy/sell (B/S)	B		
Amount of the real Payment	EUR	780 163,20	
The date of real payment		27.02.2020	
Maturity date		29.02.2020	
Internal Forward Rate		26,8400	
National Bank-Reference Rate from the date of real Payment		25,2850	
LCY Amount at Forward Rate	CZK	20 939 590,29	
LCY Amount at ECB-Ref. Rate	CZK	19 726 426,51	
Profit(+), Loss(-) of Administration	CZK	-1 213 153,78	
612/V400		73312	
612/V400		88911	1 213 153,78
612/RSSK		73312	1 213 153,78
612/RSSK		88911	
im Gesamt:			-1 213 153,78

Zdroj: STRBAG BRVZ s.r.o. (2020a)

Z uvedených údajů je patrné, že kurz pro realizaci této zakázky byl ke dni 29. 5. 2019 stanoven 26,84 CZK/EUR. K platbě faktury došlo 27. 2. 2020 při kurzu 25,285 CZK /EUR. Po převzetí obou kurzů a spočtení výsledného rozdílu bylo zjištěno, že operativní jednotce (612/RSSK) vznikla z této fakturace kurzová ztráta ve výši 1 213 153,78 Kč.

Ze všech uvedených skutečností a dalších nařízení ve zmíněné směrnici je patrné, že pokud by došlo k odstranění nutnosti zajišťování kurzového rizika vůči euru mělo by to

⁵ Společnost STRABAG Rail a.s. si nepřeje, aby byl zveřejněna zakázková suma. Důvodem je fakt, že se jedná o citlivý údaj z hlediska konkurenceschopnosti.

pro STRABAG Rail a.s. nejen výhodu v podobě neexistence nákladů z takového zajištění, ale především úbytek administrativní náročnosti při vyhotovování každoměsíčního reportu (plánu plateb), který je dále odeslán vedení do Rakouska.

5.2.3 Transakční náklady

Společnost STRABAG Rail a.s. je vlastníkem několika bankovních účtů, z nichž dva jsou vedené jako devizové a jejich měnou je euro. Jeden z nich je používán pouze pro výběry do pokladny, druhý pak slouží k realizaci zahraničních plateb. Jelikož tento účet není společností používán jako prioritní, musí se klást velký důraz, aby na vydaných fakturách byl tento účet uveden. Na devizovém účtu je dlouhodobě držen určitý zůstatek. Koncern STRABAG SE totiž využívá tzv. aktivního cash pooling. To znamená, že pokud vznikne na bankovním účtu větší kladný zůstatek, je převeden na tzv. master účet, který shromažďuje finance ze všech podřízených účtů a následně je uvolňuje podle potřeby. Pokud by tedy na eurovém účtu společnosti STRABAG Rail a.s. byl zůstatek účtu 0 EUR a bylo by potřeba zaplatit fakturu, z master účtu se převedou finance na provedení této platby. Konsolidací financí tak může koncern lépe financovat svoji činnost a také má výhodnější úročení.

S vlastněním bankovního účtu jsou spojeny poplatky za jeho vedení. U bankovních účtů, které vlastní tato společnost je stanovena měsíční paušální částka. Přehled poplatků za vedení hlavních účtů je znázorněn v tabulce.

Tab.13: Poplatky za vedení bankovních účtů (za měsíc)⁶

	Měna	Poplatek Kč	Poplatek EUR
Raiffeisenbank a.s.	Kč	108,00	3,92*
Raiffeisenbank a.s.	EUR	110,22*	4,00
Československá obchodní banka a.s.	Kč	200,00	7,26*
Československá obchodní banka a.s.	EUR	201,70*	7,32
Poplatky celkem		619,92	22,50

Zdroj: STRBAG BRVZ s.r.o. (2020b), zpracováno autorkou

* Hodnoty přepočítané stanoveným kurzem

⁶ Pro přepočet byl použit kurz ze dne 2. 4. 2020. Dle ČNB byl k tomuto datu kurz 27,555 CZK/EUR

Díky svému postavení na trhu i skutečnosti, že je členem mezinárodního koncernu, byla společnost STRABAG Rail a.s. schopna si vyjednat poměrně dobré podmínky a rozdíly za poplatky vedení účtů v eurech se téměř od těch v korunách neliší. Jednotlivé transakce nejsou zpoplatňovány. Při vstupu do eurozóny by došlo k redukci účtů (zrušení těch eurových) a společnost by ušetřila měsíčně více než 300 Kč (3 600 Kč za rok) za jejich vedení.

Vzhledem k tomu, že STRABAG Rail a.s. je podnikem se zahraniční kapitálovou účastí, má tato účetní jednotka povinnost vést své účetnictví ve dvou měnách, tedy v měně státu, v němž se nachází, a měně státu mateřské společnosti. STRABAG Rail a.s. tak vede účetnictví v českých korunách a eurech. Po vstupu do eurozóny by tato povinnost odpadla a došlo by ke zjednodušení vedení účetnictví.

Tato společnost vede také pokladnu ve dvou měnách, a to v korunách a eurech. Pokud tedy potřebuje pokladní doplnit stav pokladen, musí to udělat nadvakrát, což je také administrativně náročné. Pokud by tedy došlo ke sjednocení měny, doplňování stavu hotovosti by se také zjednodušilo.

5.2.4 Změna úrokových sazeb

Pokud by po vstupu do eurozóny došlo ke změně úrokových sazeb, na společnost STRABAG Rail a.s. by tato skutečnost neměla žádný vliv. Žádné úvěry v současné době (duben 2020) totiž společnost nemá a ani je neplánuje. Veškerou činnost financuje z vlastních zdrojů, proto by ani v případě, že by se úrokové sazby výrazně snížily, nepřistoupila ke strategii zahrnující financování poskytnuté cizí osobou.

5.2.5 Další výhody

Existují i další výhody, které by pro STRABAG Rail a.s. vyplynuly z jednotné měny. Jedním z příkladů je program STRAtheK. Tento program slouží k evidenci, sledování a schvalování zakázek ve fázi nabídky. Právě u schvalovacího procesu ovšem občas nastane problém. Program je nastaven tak, aby automaticky vyhodnotil podle hodnoty zakázky nejvyšší požadovanou úroveň schválení. Schvalování přitom probíhá ve dvou fázích. První fází je schválení tzv. selekce. V té jsou základní informace o projektu včetně vyhodnocení rizik. Pro účely vyhodnocení rizik slouží speciální tabulka, ve které jsou všechna důležitá rizika uvedena. Právě rizika mají zásadní vliv na úroveň schválení.

Obr. 5: Přehled schvalování projektů ve fázi selekce

	0 - 2,5	2,5 - 12,5	12,5 - 25	25 - 75	75 - 125	125 - 250	250 - 1250	nad 1250
Veřejný objednatel	x	GL	BL	DL	---	UBL	---	VSS
Riziko ANO								
Riziko NE								
Soukromý objednatel								
Návrh Sod NE = cenový odhad	x	BL	---	DL	---	UBL	---	schválení stačí nejvyšší úroveň 1x
Návrh Sod ANO								
Riziko ANO								
Riziko NE								
Skupina Bonity A	x	BL	---	DL	---	UBL	---	VSS
Skupina Bonity B	x	BL	---	UBL	---			VSS
Skupina Bonity C,D	x	UBL	---	---	---			VSS
ostatní rizika								
Riziko NE	x	GL	BL	DL	---	UBL	---	VSS

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020c), zpracováno autorkou

Vysvětlivky ke zkratkám:

- GL = vedení provozní jednotky
- BL = vedení oblasti
- DL = vedení direktce
- UBL = vedení podnikatelské oblasti
- VSS = představenstvo koncernu

Pokud projekt projde schválením selekce na všech úrovních, může se přejít k vyhotovení cenové nabídky a jejímu schválení na základě cenové komise. Cenová komise má již jednodušší systém schvalování a rozhodující je pouze cena, za kterou se bude nabídka podávat. Aby byla co nejméně omezena možnost úniku nabídkové ceny před odevzdáním nabídky směrem ke konkurentům, probíhá schvalování cenové komise v systému až po termínu závazném pro odevzdání nabídek všemi uchazeči.

Obr. 6: Přehled schvalování cenové komise

	0 - 2,5	2,5 - 12,5	12,5 - 25	25 - 75	75 - 125	125 - 250	250 - 1250	nad 1250
Cenová komise V1(2) a rozeslání pro doschválení se skenem podepsaného zápisu. Postupně schvalování	x	x	BL	---	DL	---	UBL	VSS

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020c), zpracováno autorkou

Úrovně schvalování jsou primárně stanoveny pro celý koncern v eurech. Program ale nepracuje s aktuálním denním kurzem jako ekonomický systém AS4U, ale má pevně stanovený kurz. Momentálně je to 26,00 CZK/EUR. Dalším problémem je, že pro účely STRABAG Rail a.s.vznikl tzv. Systém řízení projektů. V tomto dokumentu jsou mimo jiné určeny úrovně schvalování již přímo v korunách a zde vzniká další problém. V systému řízení projektů je použit kurz 25,00 CZK /EUR (viz. Obr. 4a Obr. 5).

Mohou tak nastat situace, kdy se budou požadované schválení podle systému řízení projektů a nejvyšší vygenerované schválení ve STRAthece rozcházet. Tato situace může nastat například tehdy, bude-li se jednat o nabídku, která se bude podávat pro

veřejného objednatele, nebudou u ní žádná rizika a její předpokládaná hodnota bude 25,5 mil. Podle systému řízení projektů by tak její schválení ve fázi selekce mělo již podléhat schválení na úrovni DL = vedení direkce (schvaluje nabídky pro veřejné objednatele, bez rizik, nad 25 mil. Kč). STRAtheK ovšem požaduje nejvyšší schvalovací úroveň pouze na úrovni BL = vedení oblasti. Stejně tak by tomu bylo u cenové komise například za 75,5 mil. Kč. Požadovaná úroveň podle systému řízení projektů by byla vedení direkce, ale podle STRAtheKu je to pouze vedení oblasti. Každý z projektů, který spadá do těchto hraničních hodnot, je tak posuzován individuálně.

Další výhoda se týká STRAtheKu a především jeho zadavatelů. Nyní je totiž při jeho vyplňování nutné ručně přenastavit měnu. Jako základní měna je totiž nastaveno právě euro. Občas proto dojde k situacím, kdy zadavatel zapomene měnu změnit a od toho se odvíjí například problémy ve zmíněné schvalovací fázi. Stejně tak dochází občas k problémům s přepočtem. To znamená, že kvůli softwarové chybě se při přepočtu z českých korun na eura nepropíše kurz 26 CZK /EUR, ale částka je převedena 1:1.

Výhody také plynou z uzavírání smluv se zahraničními partnery, jejichž tuzemskou měnou je euro. Obě zúčastněné strany by se nemusely dohadovat, zda bude smlouva uzavřena v korunách nebo v eurech, a stejně tak by se nemuselo zasmluvňovat, kdo bude hradit bankovní poplatky za devizové převody.

Zavedení eura by nepochybně mělo také vliv na počet bankovních účtů. V současné době (duben 2020) jich totiž společnost STRABAG Rail a.s. eviduje 12, z nichž pouze dva jsou vedené v jiné měně než v korunách. (Finanční správa, n.d.) Jeden z nich je veden u Raiffeisenbank, a.s., druhý je u Československé obchodní banky, a.s. Oba tyto účty jsou vedeny v eurech. Pokud by tedy došlo k zavedení eura, je více než pravděpodobné, že minimálně dva z nich (devizové) by se zrušily, protože by ztratily svůj význam. Celkem šest účtů z uvedených dvanácti je vedeno kvůli uzavřeným sdružením, kde je STRABAG Rail a.s. vedoucím účastníkem sdružení, a vedení zvláštního účtu pro účely sdružení je tak v jeho režii. Samozřejmě tyto účty by byly po vstupu do eurozóny vedeny v eurech a nerušily by se, pokud by sdružení neukončilo svoji působnost.

5.3 Analýza negativních dopadů

Jak již bylo několikrát zmíněno, STRABAG Rail a.s. je součástí mezinárodního koncernu, jehož mateřská společnost sídlí v Rakousku. Právě v Rakousku je národní měnou euro, proto již nyní většina softwarů a dalších systémů funguje ve dvou měnách. Primární měnou je právě euro a druhou měnou je národní měna dané země, v případě STRABAG Rail a.s. je to česká koruna. Proto by po vstupu České republiky do eurozóny neměly nastat žádné velké komplikace. Změny, které by v takovém případě nastaly, jsou tak spíše administrativní záležitostí.

5.3.1 Úprava programů

Společnost používá pro svou činnost několik programů, a to především pro sledování ekonomické stránky firmy. Většina z nich jsou standardizované celokoncernové programy převážně spravovány některou z tzv. koncernových servisních organizací. Tyto organizace se starají o jejich chod, a proto se dá předpokládat, že většinu změn by dělaly ony. Tím pádem i náklady na úpravy programů vlivem změny národní měny ponese právě ony servisní organizace. Nicméně je možné, že pokud vzniknou náklady ve vyšším objemu, budou tyto náklady poměrnou částkou přefakturovány na jednotlivé operativní jednotky včetně STRABAG Rail a.s. Také je možnost, že vydají pouze pokyn nebo jakýsi návod, ve kterém bude popsáno, kde a jakým způsobem si mají jednotliví uživatelé programy nastavit sami.

Nejpoužívanějším programem pro ekonomy je také již zmíněný AS4U. Zde by muselo dojít k úpravám v několika částech, protože program má dosti obsáhlé využití. Muselo by dojít k přenastavení měny při účtování došlých faktur, při vystavování faktur včetně materiálových listů⁷, u ekonomických výstupů potřebných pro další využití (např. u manažerské zprávy, která slouží jako report vedení společnosti) a mnoha dalších funkcí tohoto programu, které využívají momentálně jako hlavní měnu českou korunu. V rámci tohoto programu mohou některá nastavení provést uživatelé, jiné bude muset provést centrálně servisní organizace STRABAG BRVZ.

⁷ Zjednodušená forma interních faktur využívaných při výdeji materiálu ze skladu na stavbu.

Obr. 7: Ukázka zaúčtování přijaté faktury v EUR

Barcode:	93794060	Stav:	52
FK:	612 STRABAG RAIL A.S.		(B)
Dodav.č.:	3728		(B)
Dod.jméno 1:	PRINUX GMBH	DIČ:	ATU49432804
Dod.jméno 2:		Obec:	WIEN
Číslo doklad	2020236864	LL-Datum:	29.02.20
Dokl.datum:	29.02.20	Datum přijetí:	12.03.20
Účetní suma:	44,10	ZnM	EUR
Fakt-suma:	0,00	ZnM	CZK
Suma dom.měna:	1.119,70	Kurz	25,390000000
ÚčetMěsíc	3/20	DPH-datum	29.02.20
Nákladový účet	72115	NÁKLADY NA TISKOPISY	
NákStředisko	DGRR	SKUPINOVÁ REŽIE	
DPH-K/%/Zn/LD:	5 21,00% 600 CZ CZ	Č.Účt	
DPH-Suma:	0,00	BLZ:	
Text zaúčt.		IBAN:	AT031420020010707715
		BIC:	EASYATW1
		Plat. týden :	14/2020
		Splatný: (stř)	1.04.20
		TZ-Suma	0,00
		Zn.zádrže	-
		Konst.Sym	
		Částka	0,00
		Skto %:	

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020d), zpracováno autorkou

Dalším programem je STRAtheK. Tento program slouží k evidenci soutěžených zakázek. V programu je sice při zakládání nových projektů přednastavená měna euro v celém uživatelském prostředí a na české koruny se musí přenastavit ručně. Program však pro ulehčení práce svým uživatelům nabízí možnost vytvoření vzorového projektu, kterou bezpočet uživatelů využívá. Pro ně by to po zavedení jiné měny znamenalo úpravu všech již vytvořených vzorových projektů nebo vytvoření nových, což může být pro dané uživatele dosti časově náročné. Úprava by musela nastat především v části, kde se zachycují smluvní pokuty a penále. U nich nebude totiž možné pouze změnit měnu, ale bude potřeba upravit jejich hodnotu v závislosti na nových obchodních podmínkách objednatelů.

Obr. 8: Ukázka STRAtheK

realizační termíny a pokuty						
horní mez:						
maximální hodnota celkem:		%	absolutní částka:		CZK	
	termín	podle smlouvy	kritický termín	podklad	hodnota/čas	max. hodnota
začátek stavby						
Ostatní plnění			ne	harmonogram výstavby	500,00 CZK den	
Prodlení s vyklizením staveniště			ne	harmonogram výstavby	0,05 % den	1.500.000,00 CZK
Neschválený podzhotovitel - za případ			ne	harmonogram výstavby	1,00 %	
DSPS - za každých 30 dní			ne	harmonogram výstavby	0,05 % den	
Neplatná pojistná smlouva			ne	harmonogram výstavby	0,02 % den	
Chybní nebo špatně vedený stavební deník			ne	harmonogram výstavby	1,00 %	20.000,00 CZK
Pomalá jízda v záruce (každých 10 km/h)			ne	harmonogram výstavby	5.000,00 CZK	
Dílčí plnění			ne	harmonogram výstavby	0,10 % den	
prodlení s odstraněním vad v záruční době - za případ i den			ne	harmonogram výstavby	10.000,00 CZK den	
pozdější zahájení prací o více než 10 dní oproti harmonogramu - za případ			ne	harmonogram výstavby	5,00 %	
převzetí staveniště			ne	harmonogram výstavby	0,05 %	
odmitne souhlasnost nebo plnění podmínek koordinátora BOZP - za případ			ne	harmonogram výstavby	0,10 %	2.000.000,00 CZK
ukončení stavby			ne	harmonogram výstavby	0,10 % den	0,00 %

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020e), zpracováno autorkou

RIB iTWO 2017 je naopak programem, kde bude muset dojít k centrálnímu přenastavení měny ze strany servisní koncernové organizace Zentrale Technik. Tento program slouží k vytváření nabídkových kalkulací a k měsíčnímu sledování projektů, jejichž hodnota je vyšší než 25 mil. Kč. Prvním krokem ovšem bude zadání aktualizovaných ceníků (viz bod 5.3.2 Úprava ceníků).

Následně se budou muset všichni kalkulanti naučit používat novou měnu. Je také pravděpodobné, že bude nutné po nějakou dobu používat obě měny najednou. Proto budou muset kalkulanti klást velký důraz, aby každý projekt byl veden jenom v jedné měně. U velkých projektů totiž dochází k úpravám kalkulací i během realizace zakázky. Bude se tedy muset zajistit, aby před oficiálním zavedením eura bylo možné pracovat se dvěma ceníky (v českých korunách a v eurech), a následně bude potřeba všechny (i běžící) projekty převést na jednotnou měnu. To bude znamenat, že kalkulanti budou muset strávit mnoho času kontrolou jednotlivých položek kalkulace, zda došlo ke správnému přenesení všech dat a cena v eurech odpovídá té původní v korunách. Všechny zmíněné skutečnosti tak budou velkou nejen administrativní zátěží především pro kalkulanty. Vliv to ovšem bude mít i na další uživatele iTWO, kterými jsou v době realizace zakázek především ekonomové, ředitelé staveb, stavbyvedoucí a další pracovníci.

Obr. 9: Ukázka kalkulace v RIB iTWO 2017⁸

PodP	Zn	Klč	Objekt	Objekt	Vzorec množství	Množství	MJ	/	Vzorec výkonu	Výkon	Nákl./Pol	Nákl./PodP	Náklady/MJ	Celkové množství	Celkové náklady	Měna
1				Souvislé čišťení KL strojné koleje pražské betonové rozšíření náklady na kontinuální čišťení KL strojní čističkou, případně vložením geosyntetiky, rozprašování výstupu na terén nebo naložení na dopravní prostředek, zvlhč. úpravu směrového a výškového uspořádání včetně měření mezích stavebních odchylek dle ČSN a technologických veličin, předání tláčených výstupů a úpravu KL do profilu. Platí i pro čišťení KL současně a výměnou pražců. 2 V cenách nejsou obsaženy náklady na snížení KL, podpatou koleje, následnou úpravu směrového a výškového uspořádání dodávku a doplnění kamery.		1,000	km			1,000						CZK
11						1,000	km			1,000						CZK
	5899C33		RPM - strojní čistička vč. vozů VVM (ndjen)		1000	1,000,000	m			1,000						CZK
	5899C39		úprava strojů kolejových po železnici bez poplatku SŽDC - v ceně stroj		300	300,000	km	/ 2		2,000						CZK
12						1,000	km			1,000						CZK
	5899707		Mida dělník		8	8,000	hod	/ 0,1		0,100						CZK
13						1,000	km			1,000						CZK
	5899C15		ASP 0, 1, 2,		3	3,000	hod	/ 0,2		0,200						CZK
	5899C38		ASP 08-16 (ASP 61)		3	3,000	hod	/ 0,2		0,200						CZK
14						1,000	km			1,000						CZK
	5899047		Měření APK - jednokolejná trať		5	5,000	km			1,000						CZK
	5899048		Měření APK - doprava		300	300,000	km	/ 3,315		3,315						CZK

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020f), zpracováno autorkou

Speciálním programem, který využívá pouze společnost STRABAG Rail a.s. a není tudíž koncernovým programem, je MIR. Ten shromažďuje základní ekonomické informace ohledně aktuálně probíhajících staveb. Informace se v něm aktualizují minimálně 1x za měsíc po provedení měsíční uzávěrky. Zadávají se do něj údaje jak

⁸Z hlediska konkurenceschopnosti si společnost STRABAG Rail a.s. nepřeje zveřejnit jednotkové ceny ani další zde uvedené ceny, protože by se z nich jednotková cena dala vypočítat.

o kalkulovaném plánovaném výkonu, výsledku a rezervě, tak o aktuálním výkonu, výsledku, nevyfakturovaném výkonu, předfakturovaném výkonu, rezervě apod. v milionech korun. Protože veškeré změny by znamenaly pro úsek controllingu, který program spravuje, velkou administrativní zátěž, je velmi pravděpodobné, že opravu údajů budou muset provést právě zadavatelé, kterými jsou ekonomové provozních jednotek. Pro každého z nich bude tento úkon znamenat jinou časovou náročnost. Nejprve totiž budou muset provést samotné přepočítání z Kč do EUR a následně všechny změny zanést do MIR. Někteří ekonomové spravují pouze 1 – 3 stavby a provedení změn pro ně bude záležitost několika minut. Někteří ekonomové mají ovšem staveb i dvacet najednou, a proto mohou u této činnosti strávit i několik hodin.

Obr. 10: Ukázka MIR

Stav ke dni: 29.02.2020		SKUTEČNOST																	
Vypracoval: Ing. Jelena Lisková																			
PJ - DG - KOLEJOVÉ STAVBY		Pracovní kalkulace	Rok 2018 a předchozí	Rok 2019	Stav ke dni 29.2.2020	Úč. začátku stavby (třetina)	2020												Aktuální rok 2020
NS	název zakázky	aktuální	01-12	01-12	aktuální rok	od zač. zak	I.20	II.20	III.20	IV.20	V.20	VI.20	VII.20	VIII.20	IX.20	X.20	XI.20	XII.20	01-12
1	2	3	4	5	6	7=4+5+6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20=SUM 8-19
DGGF	Zvýšení traťové rychlosti Odřichov u Duchcova - Blina (31.5.2021)	Výkon	1 912,90	255,10	35,95	291,05	9,08	26,87	167,92	170,65	163,51	201,12	206,24	172,55	129,09	115,60	145,00	35,00	1 542,63
		NFV a/ PFV		9,08	22,08	31,16	17,79	4,29	-31,16										-9,08
		ostatní výkony		86,79	10,51	97,30	2,94	7,57	56,76	67,42	49,03	38,78	61,88	50,46	48,36	19,90	17,04		419,12
		- subdodávky koncernové	510,72																
		- subdodávky interní	539,99																
		SPK		-3,50	-4,99	-8,49	-1,48	-3,51	-0,96	-1,29	-1,46	-2,36	-2,16	-1,73	-0,82	-1,00	-2,04	-0,46	-19,27
		Výkon (netto)	862,19	86,53	7,96	84,49	2,15	5,81	46,98	63,44	71,32	115,54	105,82	84,74	40,14	49,23	99,89	22,67	707,73
		HV	25,98	2,32	0,24	2,86	0,07	0,17	1,41	1,90	2,14	3,47	3,17	2,54	1,20	1,48	3,00	0,68	21,23
		%	2,91		2,68	3,02	2,71	3,26	2,93	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
		Rezerva / potenciál HV	17,24																
		vl. výkon - železničář	307,50			10,00			10,00	10,00	10,00	40,00	25,00	60,00	30,00	40,00	50,00	10,00	285,00

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020g), zpracováno autorkou

Vysvětlivky:

- NFV = nevyfakturovaný výkon (výkon skutečně provedený, ale z nějaké důvodu nefakturovaný)
- PFV = předfakturovaný výkon (výkon vyfakturovaný nad rámec skutečně provedeného)
- Subdodávky koncernové = subdodávka realizovaná některou z koncernových firem nebo v případě sdružení se jedná o výkon dalších účastníků sdružení
- Subdodávky interní = subdodávky realizované některou z jiných provozních jednotek společnosti STRABAG Rail a.s.
- SPK = střední příspěvek krytí (dle koncernové směrnice se během výstavby nevytváří při úsporách rezerva, ale snižuje se výkon prostřednictvím SPK a rezerva se tvoří až na konci stavby)
- Výkon (netto) = čistý výkon stavby
- HV = hospodářský výsledek stavby

- VI. výkon – žel. svršek = výkon na železničním svršku realizovaný vlastními kapacitami

Posledním důležitým programem, kterého se změna dotkne, je Vorschau. Tento program slouží ke stanovování plánu na následné čtvrtletí, do konce kalendářního roku a na další tři kalendářní roky. Vyplňuje se čtyřikrát za rok a je nutné ho vyplnit za každou provozní jednotku celkově a následně za každou stavbu, u které proběhl během stávajícího období jakýkoli pohyb⁹, zvláště. U tohoto programu nejde předem říci, zda při jeho přenastavení budou programátoři schopni zajistit automatický přepočítání již zadaných hodnot na novou měnu nebo zda úpravu budou muset provést jednotliví zadavatelé ručně. Pokud by se programátorům povedlo nastavení automatického převodu a vznikly v souvislosti s tím nějaké finanční náklady, pravděpodobně opět půjdou na vrub správci programu, kterým není společnost STRABAG Rail a.s. I v takovém případě by ale museli zadavatelé převedené údaje alespoň překontrolovat. Pokud by nastal případ, že to programátoři nebudou schopni zajistit, budou muset zadavatelé nejprve sami přepočítat jednotlivé údaje a následně je ručně přepsat v programu. To si opět vyžádá časovou náročnost v závislosti na počtu staveb jednotlivých zadavatelů.

Obr. 11: Ukázka Vorschau

Skupinová prognóza																
LD	FK	SK	NS	Označení	DI	OB	Zev.č.	Druh	Združení	Označení						
CZ	612	DG	DG	Skupinová prognóza	TJ	DD										
k 2.2020				Výkon	Výsledek	%	Náklady	Robotní	THP	Informácia						
Skutočnosť od ZS										HR	1.2020-12.2020					
Skutočnosť HR										Podiel	100,00 %					
Zostatok zákazky										Storno						
Prognóza stavby										Mena	CZK					
k 3.2020				Výkon	Výsledek	%	Náklady	Robotní	THP	Plán						
Plán/Výhľad 2020				980.000	32.000	3,3	0	39	25	▶ 2021	430.000	16.000	3,7	0	39	25
Mesiac 1				780.000	25.000	3,2	0	58	30	▶ 2022	300.000	12.000	4,0	0	39	25
2				780.000	25.000	3,2	0	58	30	▶ 2023	300.000	12.000	4,0	0	39	25
3				980.000	32.000	3,3	0	39	25	▶ 2024						

Zdroj: STRABAG Rail a.s. (2020h), zpracováno autorkou

5.3.2 Úprava ceníků

Společnost STRABAG Rail a.s. nemá vůči všem svým investorům přímo standardizované ceníky. Každá ze zakázek, o kterou se společnost uchází, je specifická, a proto se ceníky musí uzpůsobovat. Má samozřejmě určité ceny stanovené, ale ty u ucházení se o zakázky upravuje podle předpokladu zájmu dalších firem o danou

⁹ Pohybem se rozumí změna výkonu nebo hospodářského výsledku.

zakázku a velikosti vlastního zájmu o realizaci. Pokud se jedná o velmi lukrativní zakázku, o kterou má společnost velký zájem, stlačí své ceny na minimum.

Z rozhovoru s Ing. Lubošem Tomáškem, ekonomickým ředitelem společnosti STRABAG Rail a.s., vyplynulo, že pokud by se přistoupilo k euru, základní ceníky by byly převedeny v určeném směnném poměru bez zaokrouhlení. Nedošlo by k žádným úpravám, aby ceny vypadaly na oko atraktivnější. O tzv. baťovských cenách a podobně se tedy neuvažuje.

Protože STRABAG Rail a.s. se snaží být ve všech činnostech soběstačnou firmou, má tzv. servisní střediska. Ta poskytují stavbám nejen stroje, ale také pomocné pracovníky. Jedná se především o strojní mechanizaci, svařování, geodetickou činnost a dělníky. Tyto činnosti jsou následně fakturovány jednotlivým stavbám na základě ceníků, které jsou pevně stanovené na daný kalendářní rok. Největším negativem z této oblasti tak bude potřeba vytvoření nových interních ceníků. Zda by se tyto ceníky také přepočítávaly stejným principem jako základní ceníky, je těžké určit, protože jsou v režii jednotlivých středisek, kterých se týkají, a každé ze středisek ke tvorbě ceny přistupuje trochu odlišně. Pokud by došlo k navýšení cen, znamenalo by to pro jednotlivé stavby také vyšší náklady a tím zmenšení zisku. Menší zisk na stavbách by byl ovšem kompenzován vyšším ziskem servisních středisek. Ve výsledku by to tak na hospodářský výsledek celé společnosti nemělo mít žádný vliv.

S aktualizací interních ceníků následně souvisí také jejich úprava v programu RIB iTWO 2017, který slouží k vytváření kalkulací ve stavu přípravy nabídky. Jak již bylo zmíněno, interní ceny jsou pevné, a proto se musí jakákoli jejich aktualizace zanést do tohoto programu, aby kalkulanti měli aktuální ceny. Pro kalkulanty by při přestupu na euro mohly nastat komplikace ve chvíli, kdy se pracovníci, kteří budou nové ceníky vytvářet, nebudou schopni v rámci daného střediska domluvit na konkrétních cenách ve stanoveném termínu. Následkem by bylo, že kalkulanti nebudou mít včas k dispozici správnou cenu. To by mohlo vést k situacím, že buď si kalkulant určí vlastní cenu na základě vlastního kvalifikovaného odhadu, anebo se nabídka vůbec nepodá. Pokud by využil vlastní kvalifikovaný odhad, může být výsledná kalkulovaná cena zkreslená. Skutečná cena by totiž mohla být nižší než odhad a zároveň by mohla být rozhodujícím faktorem, zda ucházení o danou zakázku bude úspěšné či nikoli. Během realizace zakázek dochází v RIB iTWO 2017 k úpravě kalkulací v závislosti na reálném průběhu staveb. Kalkulanti tak budou muset klást důraz, aby i v této fázi využívali správnou

cenu ve správné měně, jinak by došlo ke zkreslení plánovaných nákladů, protože částky v eurech budou výrazně nižší než v korunách a naopak. Tím pádem dojde také ke zkreslení plánovaného hospodářského výsledku stavby.

5.3.3 Další negativní skutečnosti

Informace pro dodavatele a odběratele

V dnešní době jsou ve velmi velké míře využívány digitální technologie a jsou využívány také ke komunikaci mezi dodavatelem a odběratelem. Veškeré informace o tom, do kdy bude společnost STRABAG Rail a.s. akceptovat koruny, v jakém období bude akceptovat obě měny a od kdy bude přijímat pouze euro, tak proběhnou převážně elektronickou formou. Využita k tomu bude datová schránka, firmám bez datové schránky bude informace zaslána e-mailem. Firmy, které nemají ani datovou schránku ani nevyužívají e-mailovou komunikaci, bude potřeba kontaktovat telefonicky a pro jistotu jim bude informace zaslána také fyzicky prostřednictvím pošty, aby se předešlo následným komplikacím s tvrzením z jejich strany, že o dané skutečnosti nebyli řádně informováni. Předpokládá se, že ke konkrétnímu postupu, jak jednotlivé dodavatele a odběratele informovat, bude vydána směrnice nebo interní nařízení.

Pokladna

Jak už bylo zmíněno, již nyní vede STRABAG Rail a.s. pokladnu ve dvou měnách. Obě tyto měny zpracovává jedna pokladní. Primární měnou je ale česká koruna. Eura se používají především na zálohy pro zaměstnance, kteří jedou na služební cestu do zahraničí. Následné vyúčtování pak probíhá přes mzdu zaměstnance, a ne přes pokladnu. Protože pokladní v současné době manipuluje pouze s hotovostí, kterou obdrží od banky, nebyla nijak zaškolená ohledně této měny a jejích bezpečnostních prvků. Po zavedení eura tak bude muset nejen pracovnice pokladny, ale také její zástup a vedoucí úseku controllingu, pod který pokladna spadá, projít důkladným školením ohledně nové měny, a především se naučit ochranné prvky eurových bankovek. U eurových bankovek je totiž mnohem větší pravděpodobnost padělání než u české koruny, protože euro se používá ve většině Evropy a falešné bankovky se tak mohly kdekoli dostat do oběhu. (Petřík, 2018)

Se změnou národní měny a pokladnou společnosti souvisí také nutnost výměny hotovosti. Díky tomu, že společnost má pokladnu ve dvou měnách a vede již nyní

eurový účet, se jí náklady na směnu s největší pravděpodobností vyhnou. Náklady mohou nastat pouze v případě, že si banka stanoví poplatek za zpětný odkup českých korun. Společnost ale nebude muset nést náklady za její směnu. Pouze navýší stav hotovosti v eurech z eurové pokladny.

Úprava směrnic a mzdových tabulek

Společnost STRABAG Rail a.s. se při svém fungování musí řídit mnoha směrnicemi. Některé z nich obsahují také různé částky v korunách. Po zavedení eura tak bude potřeba tyto směrnice upravit. Úpravy by ale měly být pouze na úrovni přepsání na částku, ze které vychází. Většina směrnic totiž vychází ze směrnic mateřské společnosti a již jsou uvedeny v eurech.

U směrnic, které se týkají pouze České republiky a nevychází z těch celokoncernových bude potřeba údaje v korunách přepočítat vhodným kurzem a nahradit je novými částkami v eurech. S největší pravděpodobností se nepoužije aktuální kurz ČNB v daný den, ale pro zjednodušení bude použit určitý kurz (např. 26,00 CZK/EUR). Předpokládá se také, že pokud by po přepočtu vycházela částka na několik desetinných míst, dojde k jejím úpravám na celé EUR. Tím by mohlo dojít ke snížení nebo zvýšení původních částek. Toto rozhodnutí ovšem bude záležet na stanovisku vedení podnikatelské oblasti České republiky a bude znamenat další administrativní úkony a náklady.

STRABAG Rail a.s. používá pro mzdové účely zařazení zaměstnanců do určitých tarifních tříd. U těchto tříd bude potřeba provést úpravy a stanovit je nově v eurech. Pro zaměstnance to nejspíš nebude představovat žádnou změnu ve výši jejich mzdy. Zaměstnanci zařazení na pozici dělníků jsou do tarifních tříd zařazení na základě hodinových sazeb, takže dojde k převedení jejich hodinové mzdy na eura a bude použit takový kurz, aby nedošlo ke snížení jejich původní mzdy. Zaměstnanci, kteří jsou vedeni jako THP (technickohospodářští pracovníci), mají naopak mzdu vícesložkovou. Tarifní třídy tak pro ně mohou být přepočteny „univerzálním“ kurzem. Aby jejich plat zůstal nezměněn, dojde k úpravě dalších složek jejich mzdy, přičemž jejich výše závisí na rozhodnutí nadřízeného, případně vedení společnosti. Společnost ovšem nemá zájem zaměstnancům platy touto úpravou snižovat, ale spíše zvyšovat. Zaměstnanci si tak mohou o něco polepšit, což bude pro firmu znamenat vyšší mzdové náklady.

Tlak na zvýšení mezd

I přes výše uvedené skutečnosti ohledně vytváření platů v eurech může dojít k tomu, že zaměstnanci nabydou subjektivního dojmu, že jim byl plat snížen, nebo k subjektivnímu vnímání inflace. Mohou tak začít vyvíjet tlak na zaměstnavatele, aby jim plat zvýšil. Tomu se snaží společnost předcházet a každý rok se snaží svým zaměstnancům o inflaci plat zvyšovat.

Stejně tak se zvyšování platů ve společnosti řídí určitými koncernovými pravidly, proto se nepředpokládá, že by následný tlak zaměstnanců měl přinést nějaké vyšší mzdové náklady.

Úprava vzorových smluv

Pro účely uzavření smluvních vztahů se svými poddodavateli používá STRABAG Rail a.s. vzorové dokumenty. Jsou jimi například Rámcová roční smlouva o dílo, Smlouva o dílo pro subdodavatele, když investorem je Správa železnic, státní organizace, používá obchodní podmínky ve formě červeného Fidicu, Smlouva o dílo, pokud investorem je Správa železnic, státní organizace, a používá klasické obchodní podmínky, Smlouva o poskytování služeb na úseku likvidace odpadů a souvisejících služeb, Formulářová kupní smlouva nebo Formulářová Smlouva o dílo (zjednodušený formát Smlouvy o dílo).

V neposlední řadě tak bude potřeba úprava všech výše zmíněných smluv, kterým bude muset věnovat zvýšenou pozornost, aby se upravily všechny části, ve kterých je česká koruna zmíněna. Všechny tyto vzorové smlouvy obsahují obchodní podmínky, všeobecné obchodní podmínky nebo některou z jejich obdob. Každopádně ve všech jsou zachyceny smluvní pokuty nebo penále, které jsou někdy uvedeny v absolutních částkách v korunách. Bude tedy potřeba, aby tyto částky byly přepočítány a přepsány na eura. Dalším řešením je částky vyjádřené v absolutních částkách převést na procenta. I tak se ale tvůrce vzorových smluv nevyhne jejich úpravám.

Další částí smluv, která se bude muset upravit, je ta, ve které se sjednává částka za dílo. Ve vzorových smlouvách jsou tyto částky předepsány v českých korunách. V tomto případě ale nebude jejich úprava nějak náročná. Nebude se muset nic přepočítávat, ale dojde pouze k záměně „Kč“ na „EUR“.

Na základě výše zmíněných úprav neponese společnost žádné finanční náklady.

Změny u dlouhodobých smluv

Velký problém by také mohl nastat u smluv, jejichž platnost je několik let a jsou uzavřeny v korunách. Zavedení eura by tak v tomto případě mohlo způsobit velké problémy především v oddělování realizovaného v korunách a realizovaného v eurech. To by značně znepráhlednilo fakturační programy. V souvislosti s tím by vznikly také problémy při administraci změnových listů v případě méněprací nebo víceprací, které se převádějí přes účetní rok. Mohla by totiž nastat situace, kdy změnové listy by byly podané a zasmluvněné v korunách, ale fakturovat by se musely v eurech. Vše zmíněné by sice nemělo za následek žádné finanční náklady, ale znamenalo by to opět velkou časovou administrativní náročnost pro ekonomy.

5.4 Shrnutí všech dopadů

Z výše provedené analýzy pozitivních i negativních dopadů na společnost STRABAG Rail a.s. po vstupu České republiky do eurozóny vyplývají následující pozitiva a negativa.

Největším pozitivním dopadem pro společnost by bylo odstranění kurzových rozdílů. Tato výhoda by se týkala především oblasti zahraniční organizační jednotky, kterou společnost má. Pokud by se předpokládalo zvyšování objemu realizovaných zakázek u této organizační jednotky, pak by se mateřská společnost vyhnula nutnosti přepočítávání kurzu. Další úspora nákladů by vznikla při vypořádávání mezinárodních obchodů se zahraničními obchodními partnery, jejichž tuzemskou měnou je euro nebo obchody s jinými zeměmi, které jsou sjednány v eurech. Přestože společnost v posledních pěti letech vykazovala také kurzový zisk díky posilování koruny, s aktuálním vývojem (přelom března a dubna 2020) měnového kurzu kvůli koronaviru, kdy koruna opět výrazně oslabila, se předpokládá spíše negativní vývoj tohoto ukazatele. Po vstupu do eurozóny by se tak společnost STRABAG Rail a.s. nemusela tolik obávat vývoje situace ve světě, která by měla vliv na měnový kurz.

Pozitivním faktem, který úzce souvisí s odstraněním kurzového rizika, je fakt, že směrnice ohledně zajišťování kurzového rizika by částečně pozbyla své opodstatněnosti. To by velmi ulevilo společnosti nejen z pohledu nákladů, které ze zajištění plynou, ale především co se týče administrativní náročnosti. Operativní jednotky by nemusely u každé zakázky nad avizovanou sumu žádat o zajištění kurzu a především by odpadla

povinnost každý měsíc vyhotovovat plán plateb (report) na následující období, který je velmi administrativně a časově náročný.

Co se týče transakčních nákladů, u nich by byla největší výhoda v úspoře nákladů za vedení bankovních účtů. Díky svému postavení si společnost vyjednala u bank výhodné podmínky a za devizové účty platí téměř stejné poplatky jako za ty české. Nicméně po vstupu do eurozóny by se právě účty vedené nyní v eurech mohly zrušit, a došlo by tak k úspoře poloviny finančních nákladů za vedení hlavních bankovních účtů (za vedlejší jsou považovány bankovní účty sdružení). Vzhledem k tomu, že je STRABAG Rail a.s. společností se 100% zahraniční kapitálovou účastí, došlo by ke zjednodušení vedení účetnictví. Nyní je společnost nucena na konci roku přepočítávat hodnoty příslušným kurzem na eura, protože mateřská společnost sídlí v Rakousku. STRABAG Rail a.s. proto vede účetnictví ve své tuzemské měně (českých korunách) a přepočítává ho do tuzemské měny mateřské společnosti (eura). Po přijetí eura by tak tato nutnost odpadla a společnost by vedla účetnictví rovnou v eurech. Další zjednodušení by nastalo také v případě vedení pokladny. Nyní společnost eviduje hotovost ve dvou měnách (české koruny a eura). S tím také souvisí nutnost dvojích výběrů hotovosti při doplňování stavu pokladny. Se zavedením eura by tak stačilo v pokladně držet a evidovat pouze jednu měnu (euro).

V případě vstupu do eurozóny by mělo dojít ke snížení úrokových sazeb u úvěrů. Tato skutečnost by ovšem na společnost STRABAG Rail a.s. neměla žádný vliv. Společnost totiž nevyužívá možnost financování své činnosti z úvěrů nebo podobných produktů a ani při nižších sazbách by této možnosti nevyužila.

Vzhledem k tomu, že STRABAG Rail a.s. vede bankovní účty ve dvou měnách kvůli devizovým operacím i dvojí měně v pokladně, přijetím eura by došlo k redukci počtu stávajících bankovních účtů, které společnost využívá. Tím by se zjednodušila jejich evidence, ale především by došlo k již zmíněné úspoře za bankovní poplatky.

Velkou výhodou spíše administrativního rázu by byl vliv zavedení eura na program STRAtheK. Díky euru by se české uživatelské prostředí programu sjednotilo s ostatními koncernovými firmami, které euro již mají. Zároveň by došlo k odstranění problémů s určením nejvyšších schvalovacích úrovní, nutnosti přepočtu zakázkové sumy z Kč na EUR, a tím pádem přestane docházet k jakémusi zkreslování. Uživatelé se tak budou

moci řídit stejnými koncernovými pravidly jako většina koncernových firem a nebudou si muset vyjednávat určité výjimky pro zjednodušení.

Vstup do eurozóny by znamenal zjednodušení mezinárodních obchodů s obchodními partnery, jejichž tuzemskou měnou je euro. Oba obchodní partneři by při uzavření obchodu použili svou domácí měnu a nemuseli by ceny přepočítávat a různě uzpůsobovat. Uzavírání kontraktů za těchto podmínek by s sebou také neslo výhodu v tom, že by nedocházelo k devizovým platbám a obchodní partneři by se nemuseli dohadovat, kdo z nich ponese finanční náklady za tyto platby.

Oproti výše zmíněným pozitivním dopadům, které by přinesly společnosti STRABAG Rail a.s. úsporu především finančních nákladů, v případě negativních dopadů se jedná o mnoho administrativních úkonů nad běžný rámec, které navíc budou jednorázového charakteru a s největší pravděpodobností nepřinesou žádné významnější finanční náklady.

V první řadě bude nutno upravit všechny programy, které momentálně využívají jako hlavní měnu českou korunu. Jedná se především o účetní program AS4U, kde bude změna nejpodstatnější. Dalšími důležitými programy, které se musí upravit jsou již zmíněný STRAtheK, RIB iTWO 2017, MIR a Vorschau. Většina z těchto programů (kromě MIR všechny) funguje v celém koncernu, a tedy i v eurech. Jejich přenastavení by tak nemělo znamenat žádný zásadnější problém, i když nejspíš kvůli změnám nebudou některé z programů určitou dobu dostupné. Jednalo by se snad ale o nedostupnost v rádech hodin, nikoli dní nebo týdnů. Nejvíce náročná bude změna v MIR. Ten je totiž pro STRABAG Rail a.s. specifický (žádná jiná koncernová firma ho nevyužívá). Přenastavení proto bude plně v režii správců tohoto programu a jeho přenastavení může trvat i několik dní, než dojde k úpravě v jednotlivých oblastech. Naštěstí tento program není využíván ke každodenní práci, takže bude dostatečný prostor pro jeho úpravu bez většího omezení pro další zaměstnance, kteří s ním pracují.

Protože STRABAG Rail a.s. je stavební firmou, která používá jednotkové ceny, nevyhne se jí ani úprava ceníků. Společnost rozlišuje dva typy ceníků, a to externí a interní. Externí ceníky mají spíše výchozí užití (mění se v závislosti na lukrativnosti soutěžené zakázky) a jejich úprava by proběhla v daném směnném poměru. Úprava interních ceníků ale bude podstatně složitější. Nejen že jsou interní ceníky v režii několika provozních jednotek, takže úprava bude časově náročná, ale může dojít

k situaci, kdy kalkulanti nebudou mít včas cenu do některé ze soutěží, udělají si vlastní cenu a ta může být ve výsledku nižší než reálná. Za následek by to mělo, že reálné náklady budou vyšší než kalkulované a stavba v lepším případě dosáhne menšího zisku. V tom horším by mohla dokonce skončit ve ztrátě. Tím, že ceníky připravují jednotlivé servisní provozní jednotky, je zcela na jejich uvážení, jakým způsobem cenu v nové měně stanoví. Kalkulanti při vytváření kalkulací používají ceny, které jsou zaneseny v RIB iTWO 2017. Zde může nastat další komplikace, a to ve chvíli, kdy servisní provozní jednotky sice ceníky vytvoří včas, ale odpovědný pracovník je včas nezadá do systému. U interních kalkulačních položek si totiž nemohou kalkulanti cenu ručně upravit, ale automaticky se přenáší z kmenového ceníku. Pokud by při tvorbě nových ceníků došlo k navýšení interních cen, zisk z tohoto navýšení by do určité míry kompenzoval menší zisk na stavbách v důsledku navýšení nákladů.

Dalším nutným krokem, který by společnost STRABAG Rail a.s. musela se zavedením eura realizovat, je informovanost dodavatelů a odběratelů. V dnešní době jsou ovšem hojně využívány prostředky pro elektronickou komunikaci. Předpokládá se tak, že bude vytvořen univerzální dopis, který bude následně elektronicky rozeslán všem obchodním partnerům prostřednictvím datové schránky nebo e-mailu. Pouze v ojedinělých případech se počítá s obslávkou poštou na korespondenční adresu. Tento krok by tak nepřinesl téměř žádné finanční náklady.

Určité finanční náklady bude muset společnost vynaložit na zaškolení personálu pracujícího s hotovostí. Manipulace s hotovostí se netýká pouze jedné pokladni, zaškolen bude muset být i její zástup. Přestože společnost již nyní vede pokladnu ve dvou měnách, z níž jedna je euro, jedná se o tak malý objem, že personál nebyl řádně zaškolen ohledně bezpečnostních prvků této měny. Předpokládá se, že školení budou organizována i pro ostatní koncernové společnosti v rámci koncernové akademie. Pokud ho povede některý ze zaměstnanců BRVZ, nebude s největší pravděpodobností účtován žádný poplatek. Pokud školení bude realizováno externí firmou, může být cena 2 000 Kč za osobu. (Vašák, n.d.) Naopak vrácení hotovosti českých korun do banky a navýšení stavu eurové pokladny by nemělo znamenat pro firmu žádné dodatečné finanční náklady, protože vrátí české koruny bance a eura vybere z bankovního účtu. Pokud banky zvlášť nezpoplatní vrácení hotovosti, neponese při tomto způsobu výměny hotovosti společnost žádné náklady.

V neposlední řadě bude nutná úprava koncernových a interních směrnic a nařízení, ve kterých je používána jako měna česká koruna. Jednat se bude spíše o formální úpravy, protože většina těchto směrnic vychází ze směrnic používaných po celém koncernu, a tudíž jsou již v eurech používány, i když v jiných zemích. Co se týče úprav interních nařízení, z nich nejpodstatnější úpravy bude obsahovat ta o tarifních třídách. Nově budou muset být stanoveny tarifní třídy pro dělníky, kteří jsou placeni v hodinové sazbě, a tarifní třídy pro THP, kteří mají měsíční mzdu. Při stanovení nových sazeb se nepočítá s tím, že by měly být zvyšovány, tudíž by se společnosti v souvislosti s touto změnou neměly zvednout mzdové náklady. K jejich zvýšení může dojít v případě subjektivního vnímání inflace zaměstnanci. Ti by následně mohli začít tlačit na zaměstnavatele, aby jim mzdu zvýšil, což by s sebou neslo zvýšení také zmíněných mzdových nákladů. Pro účely zajištění subdodávek od jiných firem používá STRABAG Rail a.s. své vlastní vzorové smlouvy. Všechny tyto smlouvy byly konzultovány a vytvářeny ve spolupráci s právním zástupcem společnosti a jsou samozřejmě vytvořeny pro použití obchodů realizovaných v domácí měně. Nezbytná tak bude i jejich úprava, a to především v člancích ohledně smluvních pokut. Ty se budou muset nově stanovit v eurech.

Na základě všech výše uvedených skutečností je možné určit, že STRABAG Rail a.s. je jednou z firem, pro které bude zavedení eura na území České republiky bezpodmínečně výhodou. Všechny uvedené výhody významně převyšují negativní dopady. Výhody jsou totiž především finančního rázu a právě finance jsou důležitým aspektem pro hodnocení každé příležitosti této firmy. Stejně tak jako každá firma v zemi, i STRABAG Rail a.s. bude muset provést určité změny, které se nové měny budou týkat. Z výše uvedeného je ale patrné, že se z velké většiny jedná o jednorázové změny administrativního rázu, které vyžadují spíše časovou náročnost než finanční náklady. Lze také konstatovat, že připravenost této společnosti na vstup do eurozóny je na poměrně dobré úrovni, a to především díky tomu, že je součástí mezinárodního koncernu, jehož hlavní měnou je euro. Čím dříve Česká republika vstoupí do eurozóny, tím dříve bude moci tato společnost realizovat ve větší míře mezinárodní obchody, protože nebude muset brát v potaz kurzové riziko. Bohužel kvůli současné situaci (duben 2020) ohledně pandemie koronaviru je vše těžší, a tak STRABAG Rail a.s. nezbývá než vyčkávat, jak se bude celá situace vyvíjet v následujících obdobích. Bohužel současná situace (duben 2020) ohledně pandemie koronaviru má vliv nejen na

vývoj kurzových rozdílů ale i na chod ekonomiky celého státu. Nikdo zatím nedokáže odhadnout, jak velký dopad skutečně bude pandemie mít. Společnosti STRABAG Rail a.s. nezbývá než vyčkávat, jak se bude celá situace vyvíjet v následujících obdobích a doufat, že ekonomika nebude ovlivněna do takové míry, aby Česká republika přestala splňovat maastrichtská konvergenční kritéria, se kterými do teď (do roku 2019) neměla problém.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení vlivu vstupu České republiky do eurozóny na konkrétní podnik. Pro zhodnocení dopadů byla vybrána stavební společnost STRABAG Rail a.s.

Specifikovány a analyzovány byly nejdříve možné pozitivní dopady. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že společnost STRABAG Rail a.s. by po přijetí eura Českou republikou ušetřila finanční prostředky v řádech milionů korun, a to především díky velké úspoře v oblasti kurzových rozdílů. Velký podíl na kurzových rozdílech by mohla opět mít organizační jednotka na Slovensku, jejíž finanční údaje se v současné době musí kvůli odlišné domácí měně na Slovensku přepočítávat příslušným kurzem české koruny vůči euru. Za současné situace (duben 2020), kdy kurz koruny vůči euru výrazně oslabil, se totiž předpokládá, že kurzový rozdíl by v důsledku zvýšení objemu prací realizovaných slovenskou organizační jednotkou mohl být opět v řádech milionů korun, jako tomu bylo v roce 2015. Zároveň by po přijetí eura pro STRABAG Rail a.s. byla mnohem příznivější situace při nakupování materiálu ze zahraničí, kde kurzové rozdíly hrají také velmi významnou roli. Nepředpokládá se ovšem úspora mzdových nákladů, protože devizové operace jsou přímo ve STRABAG Rail a.s. pouze malou částí náplní práce jednotlivých zaměstnanců. Pro ty by znamenalo zavedení eura především snížení administrativních úkonů, které jsou nyní nuceni vykonávat nad běžný rámec své pracovní náplně, a tudíž dojde k úspoře časové náročnosti při zpracování zahraničních obchodů (např. při zajištění kurzového rizika by nemuseli zpracovávat reporty apod.). Zároveň by došlo ke zjednodušení vedení účetnictví. To je totiž nyní společnost nucena kvůli zahraniční kapitálové účasti vést jak v korunách, tak v eurech. Výsledkem by tak byla dlouhodobá úspora nyní vynakládaných finančních prostředků v řádech milionů korun a zjednodušení administrativních úkonů.

Z analýzy negativních dopadů naopak vyplynulo, že všechny úkony, které bude muset společnost STRABAG Rail a.s. provést jsou jednorázového charakteru. Nejpodstatnější z úkonů jsou úprava interních ceníků, úprava interních směrnic a nařízení, a především úprava používaných programů. Konkrétním vyčíslením těchto nákladů se ovšem společnost do současné chvíle nezabývala, a proto není jednoduché je přesně určit. Na základě kvalifikovaného odhadu je ale možné konstatovat, že se bude jednat o jednorázové náklady v řádech tisíců korun. Předpokládá se zároveň, že část

skutečných nákladů ponese servisní koncernové organizace, v jejichž režii je například správa používaných programů. Snadno vyčíslitelná není ani položka ohledně zaškolení zaměstnanců v problematice nové měny. Zde záleží, zda bude školení organizováno některým ze zaměstnanců v rámci koncernové akademie, která by koncernovým firmám žádné náklady neúčtovala, nebo zda se budou muset zaměstnanci zaškolit u některé z externích firem, kde by náklady mohly být i 2 000 Kč za jednoho zaměstnance.

Na základě výčtu všech pozitivních i negativních dopadů bylo jednoznačně určeno, že přijetí eura Českou republikou by pro STRABAG Rail a.s. bylo výhodou. Zároveň stupeň připravenosti na přijetí této měny je vysoký díky tomu, že společnost je součástí rakouského koncernu, jehož domácí měnou je euro a tato měna je zároveň běžně používanou měnou pro všechny koncernové firmy.

Seznam použitých zdrojů

- ABC finančního vzdělávání. (n.d.). *Kapitálová přiměřenost*. Dostupné 18. 4. 2020 z <http://www.abcfv.cz/vyukove-materialy/slovník-financnich-pojmu/k/kapitalova-primerenost/>
- Amadeo, K. (2019). *the balance. Eurozone Debt Crisis. Causes, Cures, and Consequences*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.thebalance.com/eurozone-debt-crisis-causes-cures-and-consequences-3305524>
- ArcelorMittal Poland S.A. (2019a). *Faktura č. 71477100*. Interní dokument společnosti ArcelorMittal Poland S.A.se sídlem v Dąbrowa Górnicza.
- ArcelorMittal Poland S.A. (2019b). *Faktura č. 71467209*. Interní dokument společnosti ArcelorMittal Poland S.A.se sídlem v Dąbrowa Górnicza.
- Baldwin, R., & Wyplosz, Ch. (2013). *Ekonomie evropské integrace*. (4. vyd.). Praha, Česko: Grada.
- Břicháček, T. (n.d.). *Centrum pro studium demokracie a kultury. Budoucnost Evropy: návrat k osvědčenému, nebo zánik*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.cdk.cz/budoucnost-evropy-navrat-k-osvedcenemu-nebo-zanik>
- Council of Europe. (n.d.a). *Values – Human rights, Democracy, Rule of Law*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.coe.int/en/web/about-us/values>
- Council of Europe. (n.d.b). *Structure*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.coe.int/en/web/about-us/structure>
- Český statistický úřad. (2019). *Zahraníční obchod ČR – roční údaje – 2018*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.czso.cz/csu/czso/zahranicni-obchod-cr-rocni-udaje-2018>
- ČTK. (2020). *EURACTIV. Začátek debaty o budoucnosti EU plánuje Komise na květnový Den Evropy*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://euractiv.cz/section/budoucnost-eu/news/zacatek-debaty-o-budoucnosti-eu-planuje-komise-na-kvetnovy-den-evropy/>
- Dědek, O. (2008). *Historie evropské měnové integrace*. Praha, Česko: C. H. Beck.
- Dědek, O. (2013). *Zavedení eura v České republice. Výhody pro podniky*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-podniky>
- Dědek, O. (2014a). *Zavedení eura v České republice. Evropská centrální banka – nezávislost a odpovědnost*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/evropska-centralni-banka/nezavislost-a-odpovednost>
- Dědek, O. (2014b). *Zavedení eura v České republice. Řídící orgány ECB*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/evropska-centralni-banka/ridici-organy-ecb>
- Dědek, O. (2015). *Zavedení eura v České republice. Zpráva pěti předsedů předjímá prohlubování hospodářské a měnové unie*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.zavedenieura.cz/cs/narodni-koordinacni-skupina/tiskove-centrum/aktuality/2015/zprava-peti-predsedu-predjima-prohlubova-2443>
- Dytrt, A. (2020). *Systém řízení projektů*. Interní dokument podniku STRABAG Rail a.s.

- EFTA. (n.d.a). *About EFTA -The European Free Trade Association*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.efta.int/about-efta/european-free-trade-association>
- EFTA. (n.d.b). *European Economic Area (EEA) / Relations with the EU – EEA Agreement*. Dostupné 17. 4 2020 z <https://www.efta.int/eea/eea-agreement>
- EURACTIV.cz & ČTK. (2020). *EURACTIV. Státy EU podporují konferenci o budoucnosti Evropy. Nemá podle nich vést ke změnám smluv*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://euractiv.cz/section/budoucnost-eu/news/staty-eu-podporuji-konferenci-o-budoucnosti-evropy-nema-ale-podle-nich-vest-ke-zmenam-smluv/>
- EUROPA. *Activities of the European Union. Summaries of legislation. (2006). Introducing the EURO: convergence criteria*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://web.archive.org/web/20081224100836/http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l25014.htm>
- European Commission. (n.d.). *What is the euro area?* Dostupné 17. 4. 2020 z https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/euro-area/what-euro-area_en
- European Parliament. (2015). *A history of European monetary integration*. Dostupné z [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/551325/EPRS_BRI\(2015\)551325_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/551325/EPRS_BRI(2015)551325_EN.pdf)
- European Space Agency. (2019). *This is ESA*. Dostupné 17. 4. 2020 z https://www.esa.int/ESA_Multimedia/Videos/2019/11/This_is_ESA
- European Space Agency. (n.d.). *ESA facts*. Dostupné 17. 4. 2020 z https://www.esa.int/About_Us/Corporate_news/ESA_facts
- Euroskop. (n.d.). *Euroskop.cz. EU od A do Z – C-D*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.euroskop.cz/283/sekce/c-d/>
- Eurostat. (2020a). *EMU convergence criterion series – annual data*. Dostupné 19. 4. 2020 z <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00097/default/table?lang=en>
- Eurostat. (2020b). *HICP – inflationrate*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en>
- Evropská komise. (2017). *Bílá kniha o budoucnosti Evropy. Úvahy a scénáře pro EU27 v roce 2025*. Dostupné z https://www.euroskop.cz/gallery/96/29003-bila_kniha_o_budoucnosti_evropy_cs.pdf
- Evropská rada & Rada Evropské unie. (2020). *Rada pro hospodářské a finanční věci (Ecofin)*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/configurations/ecofin/>
- Evropská rada & Rada Evropské unie. (n.d.). *Euroskupina*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/eurogroup/>
- Evropská unie. (2016). *Smlouva o fungování EU*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>
- Evropská unie. (2018). *Evropská unie: co je a co dělá*. Dostupné z <https://euhrou.cz/materialy/evropska-unie-co-je-a-co-dela/>
- Evropská unie. (n.d.a). *Evropa v míru – počátky spolupráce*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1945-1959_cs

- Evropská unie. (n.d.b). *Společenství se rozšiřuje – vstupují nové země*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1970-1979_cs
- Evropská unie. (n.d.c). *Měníci se tvář Evropy – pád Berlínské zdi*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1980-1989_cs
- Evropská unie. (n.d.d). *Evropa bez hranic*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1990-1999_cs
- Evropská unie. (n.d.f). *Všechny členské státy EU ve zkratce*. Dostupné 19. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries_cs
- Evropská unie.(n.d.e). *Další rozšíření*.Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/history/2000-2009_cs
- Evropská unie.(n.d.g). *Motto EU*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/motto_cs
- Evropská unie.(n.d.h). *Orgány, instituce a ostatní subjekty EU*. Dostupné 16. 4. 2020 z https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_cs
- Evropský parlament. (n.d.). *Smlouva Euratom*. Dostupné 16. 4. 2020 z <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/euratom-treaty>
- Feketeová, M. (2020). *Interné kurzové zabezpečenie na strane Kreditora CZ612/RSSK - dodávateľ "ArcelorMittalPoland S.A"*. Interní dokument podniku STRABAG BRVZ s.r.o. se sídlem v Bratislavě.
- Finanční správa. (n.d.). *Údaje o subjektech DPH – STRABAG Rail a.s.* Dostupné 18. 4. 2020 z http://adisreg.mfcr.cz/cgi-bin/adis/idph/int_dp_prij.cgi?ZPRAC=FDPHI1&poc_dic=2
- Fojtíková, L. (2009). *Zahraničně obchodní politika ČR: historie a současnost (1945 – 2008)*. Praha, Česko: C. H. Beck.
- Hogweard. (2020). *Vennův diagram členství evropských států v různých mezinárodních institucích*. Dostupné 17. 4. 2020 z https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Supranational_European_Bodies-cs.svg
- Chang, M. (2016). *Economic and Monetary Union*. Londýn, Velká Británie: Palgrave International Business Publications, inc. (2015). *European Free Trade System and Policy Handbook Volume 1 Integration, Policy, Regulations*. Washinton DC, USA: Lulu.com.
- Irsiegler, K. (2008). *Richtlinie zur Internen Absicherung von Währungsrisiken aus Bauaufträgen*. Interní dokument podniku STRABAG BRVZ GmbH se sídlem ve Vídni.
- Jordanov, P. (2017). *Nowcasting a jeho využití při predikci devizových kurzů (Bakalářská práce)*. Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Česká republika.
- Juzová, J. & Faktor, Ž. (2019). *EUROPEUM.Op-Ed: Budoucnost evropské integrace*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.europeum.org/articles/detail/3041/op-ed-budoucnost-evropske-integrace>

- Kadlecová, A. (2006). Směřuje Evropská unie k modelu flexibilního uspořádání? *Mezinárodní vztahy / Czech Journal of International Relations*. 41(1), 23-43. Dostupné z <https://mv.iir.cz/article/view/186>
- Kolektiv autorů. (2015). *Evropská veřejná správa*. (1. vyd.). Praha, Česko: Univerzita Jana Amose Komenského.
- König, P., Lacina, L., Přenosil, J. (2006). *Učebnice evropské integrace*. Brno, Česko: Barrister & Principal.
- Kulhavá, M. (2014). *Černá Hora jako kandidátská země Evropské Unie* (Diplomová práce). Vysoká škola Báňská - Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, Česká republika.
- Kurzycz. (n.d.a). *EUR euro, historie kurzů měn*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/>
- Kurzycz. (n.d.b). *EUR průměrné kurzy 2018, historie kurzů měn*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2018/>
- Kurzycz. (n.d.c). *EUR průměrné kurzy 2019, historie kurzů měn*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2019/>
- Lacina, L. a kol. (2007). *Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii*. Praha, Česko: C. H. Beck
- Lacina, L., König, P., Ostrřížek, J., Přenosil, J., Strejček P. (n.d.). *Historie a motivy evropské integrace*. Dostupné z: <https://barrister.cz/barr01/wp-content/uploads/2016/12/Historie-a-motivy-evropske-integrace.pdf>
- Machotková, Š. (n.d.). *Co je Schengen*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.euroskop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>
- Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka. (2018). *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2018/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-33673>
- Ministerstvo financí ČR. (2019a). *Konvergenční program České republiky – duben 2019*. Dostupné z <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/konvergenčni-program/2019/konvergenčni-program-ceske-republiky-dub-35084>
- Ministerstvo financí ČR. (2019b). *Fiskální výhled České republiky*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/fiskalni-vyhled/2019/fiskalni-vyhled-cr-listopad-2019-36587>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. (2020). *Nezaměstnanost – měsíční*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.mpsv.cz/mesicni>
- Ministerstvo spravodlnosti Slovenskej republiky. (2020). *Obchodný register na internete. STRABAG Rail a.s., organizačná zložka*. Dostupné 18. 4. 2020 z <http://www.orso.sk/vypis.asp?ID=177763&SID=2&P=0>
- Odbor 20 – Řízení státního dluhu a finančního majetku. (2019). *Ministerstvo financí. Dluhopis Republiky*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.sporicidluhopisy.cz/cs/dluhopis-republiky>

Oddělení 3704 – Makroekonomická predikce a strukturální politiky. (2010). *Ministerstvo financí České republiky. Makroekonomická predikce – leden 2020*. Dostupné 18. 4. 2020 z <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2020/makroekonomicka-predikce-leden-2020-37433>

Oddělení 5301 – Koordinace agendy EU. (2005). *Ministerstvo financí České republiky. Rada ECOFIN*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/rada-eu-ecofin/rada-ecofin>

Pacner, K. (2018). *Osudové okamžiky XX. století*. Praha, Česko: Albatros Media.

Petrík, L. (2018). *Finanční a ekonomické informace. Padělky světových měn? Online i za desetinu jejich nominální hodnoty*. Dostupné 19. 4. 2020 z <https://faei.cz/padelky-svetovych-men-online-i-za-desetinu-jejich-nominalni-hodnoty/>

Plechanovová, B. (n.d.a) *Historie EU – 70. léta*. Dostupné 16. 4. 2020 z <https://www.euroskop.cz/8887/sekce/70-leta/>

Plechanovová, B. (n.d.b) *Historie EU – 80. léta*. Dostupné 16. 4. 2020 z <https://www.euroskop.cz/8888/sekce/80-leta/>

Potter, P. B. (1949). The Statute of the Council of Europe. *The American Journal of International Law*, 43(3), 501-502. Dostupné z <http://www.jstor.org/stable/2193645>

Rakić, D., & Verbeken, D. (2020). *Historie hospodářské a měnové unie*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/79/historie-hospodarske-a-menove-unie>

Rothbard, M. (2001). *Peníze v rukou státu*. Praha, Česko: Liberální institut.

Sdělení č. 123/1995 Sb. (1995). *Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Statutu Rady Evropy*.

Schengen visa info. (2020). *Schengen Area – The World's Largest Visa Free Zone*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://www.schengenvisainfo.com/schengen-visa-countries-list/>

Schön-Quinlivan, E. (2011). *Performing the European Commission*. Basilej, Švýcarsko: Springer Nature Switzerland AG.

STRABAG BRVZ GmbH. (2008). *Präsentation – Interne Fremdwährungssicherung*. Interní dokument podniku STRABAG BRVZ GmbH se sídlem ve Vídni.

STRABAG BRVZ s.r.o. (2020a). *Zúčtování Kreditorské faktury s interním kurzovým zajištěním*. Interní dokument podniku STRABAG BRVZ s.r.o. se sídlem v Bratislavě.

STRABAG BRVZ s.r.o. (2020b). *Poplatky za vedení účtu na základě rámcových smluv s Raiffeisenbank, a.s. a Československá obchodní banka a.s.*. Interní dokumenty podniku STRABAG BRVZ s.r.o. se sídlem v Bratislavě.

STRABAG Rail a.s. (2020a). *Kurzové ztráty v letech 2015 - 2019*. Účetní program AS4U podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020b). *Kurzové výnosy v letech 2015 - 2019*. Účetní program AS4U podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020c). *Systém řízení projektů*. Interní dokument podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020d). *Zaúčtování zahraniční faktury*. Účetní program AS4U podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020e). *Vzorový projekt STRAthek*. Interní program podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020f). *Kalkulace položky ze soupisu prací stavby provozní jednotky DG*. Interní program podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020g). *MIR stavby DGGF - Zvýšení traťové rychlosti Olřichov u Duchcova - Břilina*. Interní program podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

STRABAG Rail a.s. (2020h). *Skupinová prognóza provozní jednotky DG*. Interní program podniku STRABAG Rail a.s. se sídlem v Ústí nad Labem.

Sychra, Z. (2009). *Jednotná evropská měna. Realizace hospodářské a měnové unie v EU*. Brno, Česko: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav.

Valero, J. (2020). *EURACTIV.Unii čeká v roce 2020 vyjednávací bouř. Na unijním stole budou minimálně tři dohody*. Dostupné 17. 4. 2020 z <https://euractiv.cz/section/budoucnost-eu/news/unii-ceka-v-roce-2020-vyjednavaci-boure-na-unijnim-stole-budou-minimalne-tri-dohody/>

Vařák, M. (n.d.). *Cením směnárenského kurzu*. Dostupné 19. 4. 2020 z <https://www.miroslavvasak.cz/cenik/>

Veřejný rejstřík a Sběrka listin. (2020a). *Výpis z obchodního rejstříku společnosti STRABAG Rail a.s.* Dostupné 18. 4. 2020 z <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=264721&typ=PLATNY>

Veřejný rejstřík a Sběrka listin. (2020b). *Sběrka listin společnosti STRABAG Rail a.s.* Dostupné 18. 4. 2020 z <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=264721>

Výzkumné centrum PEF MZLU v Brně. (2007). *Studie vlivu zavedení eura na ekonomiku ČR*. Dostupné z http://www.euroskop.cz/gallery/2/850-studie_vlivu_zavedeni_eura_v_cr_na_ekonomiku.pdf

Seznam tabulek

Tab. 1: Vývoj a výhled vývoje harmonizovaného indexu spotřebitelských cen	39
Tab. 2: Vývoj a výhled vývoje dlouhodobých úrokových sazeb státních dluhopisů	40
Tab. 3: Vývoj a výhled vývoje salda sektoru vládních institucí.....	42
Tab. 4: Vývoj dluhu sektoru vládních institucí během krize a bezprostředně po ní (v %)	43
Tab. 5: Vývoj a výhled vývoje dluhu sektoru vládních institucí (v % HDP).....	44
Tab. 6: Základní údaje o společnosti STRABAG Rail a.s. v letech 2015 – 2019	57
Tab. 7: Vývoj kurzových ztrát v letech 2015 – 2019.....	58
Tab. 8: Vývoj kurzových zisků v letech 2015 – 2019	59
Tab. 9: Vývoj kurzových rozdílů v letech 2015 – 2019	59
Tab. 10: Přehled údajů z faktury č. 71477100 od ArcelorMittal Poland S.A.....	60
Tab. 11: Přehled údajů z faktury č. 71467209 od ArcelorMittal Poland S.A.....	61
Tab. 12: Zajištění kurzového rizika	63
Tab.13: Poplatky za vedení bankovních účtů (za měsíc).....	66

Seznam obrázků

Obr. 1 : Propojení mezinárodních organizací.....	24
Obr. 2: Vývoj měnového kurzu CZK/EUR od 01/2017 do 09/2019	41
Obr. 3: Organizační struktura společnosti STRABAG Rail a.s.	56
Obr. 4: Přehled vyúčtování faktury se zajištěným kurzem	65
Obr. 5: Přehled schvalování projektů ve fázi selekce	68
Obr. 6: Přehled schvalování cenové komise	68
Obr. 7: Ukázka zaúčtování přijaté faktury v EUR	71
Obr. 8: Ukázka STRAtheK	71
Obr. 9: Ukázka kalkulace v RIB iTWO 2017	72
Obr. 10: Ukázka MIR.....	73
Obr. 11: Ukázka Vorschau	74

Seznam příloh

Příloha A: Faktura č. 71477100 od společnosti ArcelorMittalPoland S.A.

Příloha B: Faktura č. 71467209 od společnosti ArcelorMittalPoland S.A.

Příloha A: Faktura č. 71477100 od společnosti ArcelorMittalPoland S.A.

Invoice No. PL/277830653/19/10864833/71477100
Faktura VAT

ORIGINAL / COPY

001	001	001	001
002	002	002	002
003	003	003	003
004	004	004	004
005	005	005	005
006	006	006	006
007	007	007	007
008	008	008	008
009	009	009	009
010	010	010	010

Seller
Sprzedawca
ArcelorMittal Poland S.A.
Al. J. Piłsudskiego 92
41-308 Dąbrowa Górnicza
Dział w Dąbrowie Górniczej
al. J. Piłsudskiego 92
41-308 Dąbrowa Górnicza
Poland

Josef Spilner
Ing. Roland Bauer

Invoice date 01.08.2019
Data wystawienia
Date of delivery/service 29.07.2019
Data dokonania dostawy / wykonania usługi
Buyer 123025
Nabywca
Strabag Rail a.s.
Železničarska 1385 29
CZ-400 03 USTÍ NAD LABEM- STREKOV
Czech Republic
Vat Id No. CZ25429949
EURONIP

BDO register number: 000012617

Vat Id No. PL6342463083
EURONIP

Terms of payment 30 days / date of invoice
Warunki płatności 30 dni od wystawienia faktury

Country of destination Czech Republic
Kraj przeznaczenia Republi. Czeska
Country of origin Poland
Kraj pochodzenia Polska
Delivery base CPT Bohosudov
Seda dostawy
Purchase order number RSSH/Bohosudov/19/720
Nr zam. klienta 19
No of the sales order 10864833
Nr numeru sprzedaży

Account no.
Nr konta
ING BANK SLASKI SA SWIFT: INGELPLWXXX
PL94105000881000002263720416
Date of payment 31.08.2019
Termin płatności
Exchange rate 4,29110
Kurs walut

No	PKWID	Material code						
Lp.	CN	Nazwa wyrobu						
Pieces	Batches	Net weight (t)	Gross weight (t)	Order	Lot	Delivery doc. No.	Can registration No.	
Styki	Liczba partii	Waga netto (t)	Waga brutto (t)	Order	Lot	Nr dow. dostawy	Nr wag. nr rej. sam.	
Quantity	UoM	Net price	Clas.	VAT rate	Net value	VAT value	Gross value	
Ilość	J.M.	Cena netto	Wsk.	St. VAT	Wart. netto	Wart. VAT	Wart. brutto	
I. Delivery/Realizowana dostawa								
1	24.10.75.0	Long railway axle 49F1 steel grade: R260 length: 120000.00 mm undrilled AX acc to EN 13674						
	CN 73021022	Szyny kolejowe drągła 49F1 gat.stali: R260 długość: 120000.00 mm bez otworzenia AX wg EN 13674						
42	42	248,926	248,926	RSSH/Bohos RSSH/Bohosudov/		63235666 /	815198022950	
				ulawa/19720	1972019			
				019				
248926,000	kg/tyczka	0,66900	EUR	0%	165,535,52	0,00	165,535,52	

DPH (if applicable) 23%	
Dwian podpisani	<i>A. S. 2019</i>
Data podpisani	<i>1. 8. 2019</i>
Kurs	<i>20,75</i>
Suma DPH	<i>31</i>
Suma DPH	<i>218,477,29</i>

30901/19.2.2019	<i>R. 788 61720</i>
KID	
300200321000	<i>R. 788 61720</i>

* delete when inappropriate / niepotrzebnie skrócić
Page 1 / 3

Invoice No. PL/277838053/19/1085581/071467203
 Faktura VAT

ArcelorMittal

ORIGINAL / COPIE

QTY	UNIT	DESCRIPTION	UNIT PRICE	TOTAL PRICE	TAX CODE	TOTAL TAX	NET TOTAL
2410.750	kg	Long railway rails 49E1 steel grade: R270 length: 12000.00 mm and for AX 600 to EN 10374					
73021042	CM	Szyby kolejowe długości 49E1 stalowa R270 długość: 12000.00 mm bez oczekowania AX wg EN 10374					
42	42	249,926	249,926	R270/Bolox R55H/Boloxudow udow/10612 106/2018 019	63191290 / 315139086243		
246926,000	kg/1000kg	0,65000	EUR	0%	161,801,64	0,00	161,801,64
2410.750	kg	Long railway rails 49E1 steel grade: R270 length: 12000.00 mm and for AX 600 to EN 10374					
73021052	CM	Szyby kolejowe długości 49E1 stalowa R270 długość: 12000.00 mm bez oczekowania AX wg EN 10374					
42	42	249,926	249,926	R270/Bolox R55H/Boloxudow udow/10612 106/2018 019	63191290 / 315139086243		
246926,000	kg/1000kg	0,65000	EUR	0%	161,801,64	0,00	161,801,64

Total weight net/gross:
 Ciężar waga netto/bc:

748,778 748,778

Quantity total:	748778,870 kg	VAT total:	0%	EUR	489,404,92	0,00	489,404,92
Łączna ilość:	748778,870 kg	Łączna kwota VAT:	0%	EUR	489,404,92	0,00	489,404,92
Łącznie VAT:		Łącznie:	0%	EUR	2,095,630,02	0,00	2,095,630,02

To be paid EUR 489,404,92

Do zapłaty

Say EUR four hundred eighty-five thousand four hundred four 92/100
 Słowia EUR czterysta osiemdziesiąt pięć tysięcy czterysta cztery 92/100

Contract manager Agnieszka Kapusta
 Osoba prowadząca kontrakt
 Created by ROBOT_1 WIPRO STEELINVOICE
 Wytworzył

Faktura musi być zapłacona w całości. Wszelkie reklamacje będą rozpatrywane oddzielnie. Niekażdy kwant rozładunku nie może być objęty od zobowiązaniem kwant. Proszę odpowiedzieć na prośbę kontraktu i faktury w korespondencji i przekazać integralnie. Ekspozyta produktów objętych tym dokumentem nie autoryzuję bezsilnie i solidarność i solidarność, że z wyjątkiem paragrafów górnego wyrażenie w całości i inaczej nie należy mieć żadnych powód do podważenia.

The invoice has to be paid as a whole. All claims will be examined separately. Any claim cannot be reduced from the invoice amount. Please, mention our contract No and invoice No in the correspondence and in the Telegraphic Transfer. The exporter of the products

Invoice No. PL/277839853/19/10864833/71477100
Faktura VAT

ORIGINAL / COPY*

covered by this document (in of customs authorization) states that the products come solely from Poland unless stated otherwise.

Niniejszym potwierdzam odbiór towaru w dniu

- a) wyrażonego w par. 01 Do Specyfikacji stanowiącej załącznik do faktury VAT (numer jak wyżej).
- b) w kraju pochodzenia wskazany na niniejszej fakturze.**
- *) Proszę wpisać datę przyjęcia towaru od przewoźnika
- **) W sytuacji gdy powyższe odbiór towaru zamierzona wyżej nie obejmowała całej dostawy objętej fakturą, proszę o dokonanie aktualizacji odbioru następujących danych: w dostarczonych kopiach faktur w dniu ich odbioru.

Hereby I confirm the receipt of goods of goods

- a) mentioned in item from To of the specification being the attachment to the invoice VAT (No as above)
- b) in the country of production mentioned in this invoice**

- *) Please, give the date of receiving of the material from the forwarder
- ***) In case the confirmation of receipt of goods does not cover all the material delivered under this invoice, Please, confirm the receipt of next deliveries on the additional copies of invoices on the day of their receipt

Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów - 0% stawka VAT zgodnie z art. 41 ustawy o podatku od towaru i usług z dnia 11 marca 2004r.

Delivery within the EU - 0% VAT rate (art. 41 of the goods and services taxon act of 11 March 2004.

Date, buyer's signature
Data, podpis klienta

Imię i nazwisko odbiorcy	
Adres odbiorcy	612
Państwo odbiorcy	
Wzrost odbiorcy	
Waga odbiorcy	
Wzrost odbiorcy	
Waga odbiorcy	
Wzrost odbiorcy	
Waga odbiorcy	

Ing Marian Kuruc

Příloha B: Faktura č. 71467209 od společnosti ArcelorMittalPoland S.A.

Invoice No. , PL/277839653/19/10855815/71467209
Faktura VAT

ORIGINAL / COPY*

Seller
Sprzedawca
ArcelorMittal Poland S.A.
Al. J. Piłsudskiego 92
41-308 Dąbrowa Górnicza
Oddział w Dąbrowie Górniczej
Al. J. Piłsudskiego 92
41-308 Dąbrowa Górnicza
Poland

Invoice date 29.05.2019

Data wystawienia

Date of delivery/service 26.05.2019

Data dokonania dostawy /

wykonania usługi

Buyer 123025

Kupujący

Strabag Rail a.s.

Železničarsko 1385 29

CZ-400 03 USTI NAD LABEM · STREKOV

Czech Republic

Vat Id No. CZ25479949

EURONIP

EUO register number: 000012617

Vat Id No. PL8342463003

EURONIP

Terms of payment 30 days / date of invoice

Warunki płatności

30 dni od wystawienia

faktury

Account no.

Nr konta

ING BANK SŁASKI SA SWIFT: ING8PLWXXX

PL8410500861000002263729416

Date of payment 28.06.2019

Termin płatności

Exchange rate 4,29670

Kurs walut

Country of destination Czech Republic

Kraj przeznaczenia Republi. Czeska

Country of origin Poland

Kraj pochodzenia Polska

Delivery base CPT Bulhosudov

Stacja dostawy

Purchase order number RSSH/Bulhosudov/106/20

Nr zam. klienta

19

No of the sales order 10855815

Nr zlecenia sprzedawcy

No I p.	PKWU CN	Material code Nazwa wyrobu		Order	Lot Lot	Delivery Inc. No. Nr skw. dostawy	Car registration No. Nr wag./w rej.sam.
Pieces Ilość	Batches Liczba partii	Net weight (t) Waga netto (t)	Gross weight (t) Waga brutto (t)	Order	Lot	VAT value Wart. VAT	Gross value Wart. brutto
Quantity Ilość	UoM J.M.	Net price Cena netto	Cur. Wal.	VAT rate St. VAT	Net value Wart. netto	VAT value Wart. VAT	Gross value Wart. brutto
Delivery/Zrealizowana dostawa							
1	24.10.75.D	Long railway rail: 49F1 steel grade. R260 length: 12000,00 mm undrilled AX sec to EN 13674					
	CN 73021022	Szyny kolejowe drogie 49E1 gatunek: R260 długość: 12000,00 mm bez otworowania AX wg EN 13674					
42	42	248,926	248,926	RSSH/RahneRSSH/Bulhosudov		63191723 f	315199079729
				udow/106/2	106/2019		
				019			
248926,000	kg/metr.l	0,65000	EUR	0%	161,601,64	0,00	161,601,64

* delete when inappropriate
* niepotrzebne skreślić

Invoice No. PL0277938059/19/10855810/1467209
 Faktura VAT

ORIGINAL / COPY

2	24.10.75.0	Long railway rails 49E1 steel grade: R250 length: 12000.00 mm undrilled AX end to EN 13674						
	CV 73021042	Szyny kolejowe długość 49E1 stal stop: R250 długość: 12000.00 mm bez otworów AX wg EN 13674						
<i>42</i>	42	249,926	249,926	RSSH/BoloxRSSH/Boloxudow/106/2 106/2019 019	63191290 / 315139086549			
249926,000		kol/hor.1	0,65000	EUR	161,801,64	0,00		161,801,64
3	24.10.75.0	Long railway rails 49E1 steel grade: R250 length: 20000.00 mm undrilled AX end to EN 13674						
	CV 73021032	Szyny kolejowe długość 49E1 stal stop: R250 długość: 20000.00 mm bez otworów AX wg EN 13674						
<i>42</i>	42	249,926	249,926	RSSH/BoloxRSSH/Boloxudow/106/2 106/2019 019	63191322 / 315139081645			
249926,000		kol/hor.1	0,65000	EUR	161,801,64	0,00		161,801,64
Total weight net/gross:			748,778		748,778			
Razem waga netto:			748,778		748,778			

Quantity total:	748778,800	Kg	VAT total:			
Ilość razem:		teoret.	0%	EUR	485,404,92	0,00

			Total:	EUR	485,404,92	0,00

			Łącznie VAT:			
			0%	PLN	2,085,639,32	0,00

			Łącznie:			
					2,085,639,32	0,00

To be paid EUR 485,404,92

Do zapłaty

Say EUR four hundred eighty-five thousand four hundred four 92/100
 Słownie EUR czterysta osiemdziesiąt pięć tysięcy czterysta cztery 92/100

Contract manager Agnieszka Kabusta
 Osoba prowadząca kontrakt
 Created by ROBOT_1 WPRO STEELINVOICE
 Wystawili

Faktura musi być zapłacona w całości. Wszystkie roszczenia będą rozpatrywane oddzielnie. Deszczulawki i reklamacje nie mogą być objęte od zaliczeniowej kwoty. Proszę o wysłanie nr naszego kontraktu i faktury w korespondencji i transakcje telegraficznej. Ekspozycja produktów objętych tym dokumentem nie gwarantuje pełnej, całkowitej odporności. Nie gwarantujemy, że z wyjątkami punktów gładzi wyrażnie wskazanych nie będzie to artykuły mające szczególne powłoki ochronne.

The invoice has to be paid as a whole. All claims will be examined separately. Any claim cannot be reduced from the invoiced amount. Please mention our contract No and invoice No in the correspondence and in the Telegraphic Transfer. The exporter of the products

Invoice No.: PL277838653/19/10855810/71487209
Faktura VAT

ORIGINAL / COPY

Covered by this document (No of customs authorities) states that the products come solely from Poland unless stated otherwise.

Koniecznym potwierdzeniem pobliże towaru w dniu towarów
o) wymienionych w poz. Cd Do Specyfikacji standardów zezwala do faktury VAT in-house jak wyżej.
U w kraju przelewem wskazaniem na rachunek w Polsce.

*1) Prosimy wpisać datę przyjęcia towaru od przewoźnika.

*2) W sytuacji gdyby potwierdzenie odbioru towaru komisarzowie wyżej nie obejmowało całej partii towaru objętej fakturą, prosimy o dokonanie potwierdzeń odbioru następczych dostaw na dodatkowych kopach faktur w dniu ich odbioru.

Receipt I confirm the receipt of goods of goods
as mentioned in Item from To Of the specifications being the attachment to the Invoice VAT (file as above)
in the country of destination mentioned in this invoice.

*3) Please, give the date of receiving of the material from the forwarder.

*4) In case the confirmation of receipt of goods does not cover all the material delivered under the invoice, please, confirm the receipt of next deliveries on the additional copies of invoices on the day of their receipt.

Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów - OK stawka VAT zgodnie z art. 41 ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004r.

Delivery within the EU - OK VAT rate acc. To EU article 41 of the goods and services taxation act of 11 March 2004.

Date, buyer's signature

Data, podpis klienta

Order No. / Zamówienie	27.07.2019	11/2019
Order Ref. / Zamówienie	612	28019
Order No. / Zamówienie	26.07.2019	3490
Order Ref. / Zamówienie	26.07.2019	26.07.2019
Name / Nazwa		
Order No. / Zamówienie		
Order Ref. / Zamówienie		

Ing. Milan K. ...

Ing. Richard Bauer

DPH (PI) Art. 120a z EU	
Order no. / Zamówienie	27.07.2019
Order ref. / Zamówienie	27.07.2019
Name / Nazwa	27.07.2019
Order DPH no. / Zamówienie	27
Cash ID / ID	

MD	369079286	12.557.1743
E	28019/3490	27.07.2019

2 16.804,97z ca

Abstrakt

Votavová, M. (2020). *Vstup do eurozóny – pro a proti* (Diplomová práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: evropská integrace, hospodářská a měnová unie, evropská jednotná měna, euro, eurozóna, vlivy zavedení eura, podnikatelské subjekty

Tato diplomová práce se zabývá vlivem zavedení eura v České republice na konkrétní podnikatelský subjekt. K přijetí eura se totiž Česká republika zavázala při vstupu do Evropské unie, která je vyústěním evropských integračních procesů. Vstup do eurozóny ovlivní českou ekonomiku jako celek, stejně tak jako obyvatele a podnikatelské subjekty. Dopady mohou být na podnikatelské subjekty různé. Vybrán byl proto jeden konkrétní z nich, na kterém byla provedena názorná ukázka možných vlivů. Byla provedena postupná identifikace a analýza všech potenciálních pozitivních a negativních dopadů na činnost konkrétního podniku. Na základě provedené analýzy bylo následně zjištěno, že pro tento podnik by byl vstup České republiky do prostředí eurozóny bezpodmínečně výhodou, a to především díky finančním úsporám.

Abstract

Votavová, M. (2020). *Entry into the euro area – proc and cons* (Master's Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: European integration, Economic and Monetary Union, European single currency, euro, euro area, impacts of the introduction of the euro, business entities

This diploma thesis deals with the impact of the introduction of the euro in the Czech Republic on a specific business entity. The Czech Republic committed itself to adopting the euro upon accession to the European Union, which is the result of European integration process. Entry into the euro area will affect the Czech economy as a whole, as well as the population and businesses. The impacts on businesses may vary. Therefore, an individual business subject was selected, on which a demonstration of possible influences was performed. A gradual identification and analysis of all potential positive and negative impacts on the activities of a particular company were performed. Based on the analysis, it was subsequently found that the entry of the Czech Republic into the euro area environment would be an unconditional advantage for this company, mainly due to financial savings.